61

William Golding

ZEUL SCORPION

Humanitas

Pdfs.ro

WILLIAM GOLDING
ZEUL SCORPION

După studii de fizică şi de literatură engleză la Oxford, după apariţia unui volum de poeme (1934), după ce a fost rând pe rând actor, marinar, muzician, devenind în cele din urmă simplu profesor de şcoală, abia la cincizeci de ani WILLIAM GOLDING (1911-1993) s-a dedicat exclusiv scrisului. Experienţa războiului participase în marina britanică la debarcarea în Normandia avea să-l marcheze profund, interzicându-i să mai vadă în om o fiinţă inocentă: pentru el, până şi copiii poartă în suflet germenele răului. Aceasta este tema primului său roman, împăratul muştelor (1954), care a cunoscut un enorm succes imediat după apariţie. Urmează alte 11 romane şi două volume de eseuri, inspirate, toate, de aceeaşi temă. În 1983, în discursul de recepţie a Premiului Nobel, Golding se arăta uimit de obstinaţia cu care se caută semnele deznădejdii, pe care el însuşi le-a lăsat în opera sa. „Eu nu mă simt deloc deznădăjduit", spunea el cu acel prilej. Iar paradoxul acesta exprimă cel mai bine luciditatea cu care a privit întotdeauna lumea în care ne este dat să trăim.

ROMANE: Lord of the Flies (împăratul muştelor, apărut în colecţia „Raftul întâi", la Humanitas, Bucureşti, 2003), The Inheritors, Pincher Martin, Free Fall, The Spire, The Pyramid, The Scorpion God, Darkness Visible, Rites of Passage, The Paper Men, Close Quarters, Fire Down Below.

*

CUPRINS

ZEUL SCORPION

CLONC-CLONC

TRIMISUL EXTRAORDINAR

1. A ZECEA MINUNE

2. TALOS

3. Însuşi FULGERUL lui Jupiter

4. TRIMISUL

ZEUL SCORPION

Nu era nicio fisură pe cer, nicio pată pe emailul albastru și dens. Nici măcar soarele, plutind în mijlocul lui, nu făcea mai mult decât să topească vecinătatea imediată, în care aurul și ultramarinul curgeau dintr-unul în altul, amestecându-se. Din cerul acesta, dogoarea şi lumina cădeau ca o avalanșă, astfel că totul, între cele două stânci prelungi, se întindea la fel de neclintit ca stâncile.

Apa fluviului era plată, opacă, moartă. Singura iluzie de mișcare din peisaj o dădea dâra de abur care se ridica de pe suprafața ei. Două stoluri de păsări acvatice, care stăteau unde mâlul de pe mal era tare și spart de crăpături hexagonale, priveau colorat în gol. Straturile de papirus uscat — spintecate de câte o tulpină care se îndoise, se rupsese și atârna invers decât celelalte — stăteau nemișcate ca trestiile pictate pe un mormânt, până în clipa în care câte o sămânță cădea dintr-o coroană uscată; iar acolo unde cădea, în apa mică, sămânță rămânea, fără să se clintească. Ceva mai încolo însă, apa era adâncă — trebuie să fi avut câțiva kilometri; și acolo soarele ardea, topind emailul albastru al cerului jos, același cu al bolții albastre și grele de deasupra stâncilor roșii și galbene. Iar acum, parcă pentru că doi sori erau mai mult decât puteau ele îndura, stâncile se ascundeau pe jumătate dincolo de straturile de aer, începând să tremure.

Între stânci și fluviu, pământul negru era pârjolit. Miriștea evoca tot atât de puțin viața ca și penele agățate pretutindeni în tulpinile țepoase. Cei câțiva copaci, palmieri şi salcâmi, stăteau cu frunzele atârnate parcă a resemnare. Casele de chirpici văruit erau tot atât de însuflețite și cu nimic mai imobile; la fel de imobile ca bărbații, femeile și copiii care stăteau de o parte și de alta a potecii bătătorite ce se întindea paralel cu fluviul, la o aruncătură de băț de mal. Toți oamenii aceștia priveau în josul fluviului, în direcția opusă soarelui care lăsa umbre scurte de cobalt la picioarele lor. Stăteau peste propriile umbre şi priveau în josul fluviului, cu mâinile ușor ridicate, cu ochii fără să clipească și cu gurile căscate.

Din josul fluviului se auzea un zgomot stins. Bărbații care așteptau se uitară unul la altul, frecându-și palmele asudate de fustanelele din pânză de în, apoi le ridicară în aer, cu palmele în afară și mai sus decât înainte. Copiii goi începură să strige fugărindu-se, până când femeile se aplecară, în rochiile lor lungi și drepte, care porneau de deasupra sinilor, zgâlțâindu-i ca să tacă și să se potolească.

Un bărbat își făcu apariția pe potecă, ieșind din umbra unui pâlc de palmieri. Se mișca aproape la fel ca stâncile tremurătoare. Chiar și de la această distanță, era ușor de distins din mulțimea de siluete, după ciudățenia straiului și după faptul că toată lumea se uita la el. Ajunse pe o porțiune deschisă de miriște și începu să se vadă că alerga, sprinta ușor, săltând în sus și în jos, în timp ce grupurile pe lângă care trecea gesticulau, strigau și băteau din palme, fără a-și desprinde ochii de la el. Ajunse pe o bucată de teren mai apropiată și costumația îi deveni mai vizibilă, la fel de stranie ca mișcările. Purta o fustanelă și o tocă înaltă, amândouă din pânză albă de în. Sandalele, încheieturile mâinilor și platoșa lată care îi sălta pe piept aruncau sclipiri aurii și albastre; alte sclipiri țâșneau din sceptrul și îmblăciul pe care le ținea, câte unul în fiecare mână. Toată pielea întunecată îi sclipea în locurile în care sudoarea se prelingea, picurând pe pământul crăpat. Oamenii își întețeau strigătele când vedeau sudoarea căzând. Cei care alergaseră o vreme alături de el se ștergeau de transpirație, încetineau pasul și îl lăsau pe alergător să treacă mai departe.

Acum, alergătorul ajunsese atât de aproape, că putea fi văzut în amănunt. Fața îi fusese ovală odată, dar traiul bun și autoritatea i-o transformaseră într-o lespede dreptunghiulară, în ton cu corpul îndesat. Arăta ca un om cu idei puține, dar la care ținea fără a le cerceta; în clipa aceasta, ideea era de a alerga, de a alerga întruna. La periferia acestei idei centrale pluteau însă sentimente de uimire și indignare. Indignarea era explicabilă, căci toca de pânză îi cădea din când în când pe un ochi, iar el o sălta împingând-o cu sceptrul. Cozile îmblăciului, fă- cute din mărgele albastre și aurii înșirate alternativ, îl plesneau peste față dacă îl ridica prea sus. Când și când, ca și cum și-ar fi amintit de ceva, își încrucișa sceptrul și îmblăciul peste burtă, dar rigorile sprintului îl obligau să le frece unul de celălalt, ca și cum ar fi ascuțit un cuțit. Toate acestea, împreună cu roiurile de muște, erau suficiente pentru a-i explica indignarea, deși sursa uimirii nu era la fel de ușor de depistat. Se apropie tropăind peste câmp, însoțit acum de un singur alt alergător: un tânăr suplu şi musculos, care-i adresa de-a valma încurajări, rugăciuni și laude.

— Aleargă, Casă Mare! Aleargă de dragul meu! Viață! Sănătate! Forță!

Când se apropiară de marginea de dincoace a câmpului, parcă ar fi trecut de o graniță invizibilă. Lumea strânsă pe lângă cele câteva case făcu un pas înainte și începu să exclame.

— Zeule! Zeule! Casă Mare!

Dintr-o dată, deveniră la fel de volubili și de tumultuosi ca tânărul. Îl întâmpinară pe alergător cu strigăte și lacrimi de râs. Femeile se grăbiră să îi iasă în cale și copiii fură abandonați printre picioarele negricioase, precipitate, își făcu apariția pe ulița strimtă și bărbații porniră să fugă împreună cu el. Un orb, subțire și noduros ca bățul în care se sprijinea, stând cu o mână ridicată și privind în direcția alergătorului cu niște ochi ca două globuri de cuarț, strigă și el:

— Viață! Sănătate! Forță! Casă Mare! Casă Mare! Casă Mare!

Apoi alergătorul trecu, depășind cătunul și ducându-i după el pe tineri, în timp ce femeile rămâneau în urmă, râzând și exclamând: — L-ai văzut, soră? L-am atins! Dar Casă Mare continua să sprinteze, împingându-și toca neascultătoare cu sceptrul, la fel de indignat și parcă mai uimit decât înainte. Alături de el alergau acum câțiva, dintre care niciunul nu venea de mai departe decât cătunul, cu excepția tânărului suplu. După o vreme, chiar și aceștia se opriră, cu răsuflarea tăiată, dar zâmbitori, în timp ce Casă Mare și însoțitorul său se îndepărtau, precedând coada săltăreață. Pe măsură ce tropotul de picioare se pierdea, nu se mai auzea niciun zgomot, doar răsuflări adânci. Bărbații se întoarseră agale spre cătun, unde se scotea berea groasă în amfore, ulcioare și străchini așezate pe capre de lemn, pe ulița aglomerată.

Când alergătorul ieși din raza auzului său, orbul care stătuse atâta vreme la marginea potecii își coborî mâna. Nu se alătură mulțimii din sat. Se întoarse, căutându-și drumul cu bățul peste mirișe, apoi printre tufe, până ajunse pe porțiunea goală din umbra palânierilor, acolo unde începeau hexagoanele de mâl de pe malul fluviului. La umbră ședea un băiețel cu picioarele încrucișate, cu mâinile moi în poală și cu capul aplecat, astfel că unica șuviță de păr care scăpase de briciul bărbierului îi cădea pe lângă ureche, până la genunchi. Era la fel de slab ca orbul, dar nu la fel de închis la piele; iar fustanela îi era de un alb strălucitor, mai puțin acolo unde se agățaseră de ea rămurele și praful malului. Orbul spuse în văzduh:

— Bun. A trecut. Nu vom mai vedea spectacolul ăsta timp de încă șapte ani.

Băiatul răspunse fără vlagă:

— Eu n-am văzut nimic.

— Tânărul acela, cel căruia i se spune Mincinosul, alerga lângă el. Și vorbea tot timpul.

Băiatul sări în picioare.

— Ar fi trebuit să-mi spui!

— De ce?

— M-aș fi dus să văd!

— Pe Mincinos, mai degrabă decât pe Zeu, tatăl tău?

— Mi-e drag. Plăsmuiește lucruri care mai scad din greutatea cerului. Și este.

— Ce este?

Băiatul își întinse mâinile în lături.

— Este și atât.

Orbul se lăsă jos, punându-și bățul pe genunchi.

— E o zi mare, Prințe. Sunt sigur că știi.

— Mi-au spus doicile, de-aia am fugit. O zi mare înseamnă că trebuie să stau la soare şi să nu mă mișc. Pe urmă mi se face rău. Trebuie să mă afume și să-mi descânte. Trebuie să mănânc tot felul de chestii, să port tot felul de chestii și să beau tot felul de chestii.

— Știu. Cine nu știe? Pasul îți sună ca al unui bătrân mititel. Dar astăzi Zeul se arată a fi zeu și poate că și tu ai să te simți mai bine.

— Cum o poate arăta? Orbul se gândi o vreme.

— Dacă-i pe-așa, cum de susține cerul și face apa fluviului să crească? Astea sunt mistere.

Prințul oftă.

— M-am plictisit de mistere.

— După ele trăim, spuse orbul. Am să-ți arăt. Vezi palmierul ăla, din stânga ta?

— Bate prea tare soarele.

— Bine. Dacă te-ai putea uita, ai vedea semnele încrestate pe trunchiul lui. La un braț de la rădăcină, e Semnul Durerii. Dacă apa nu se ridică mai mult de atât, oamenii mor de foame. Câți ani ai? Zece? Unsprezece? Când eram nu cu mult mai mare decât tine, așa s-a întâmplat, iar Zeul de la vremea aceea a luat otravă.

— Oamenii au suferit de foame? Și au murit?

— Bărbați, femei și copii. Dar Zeul e puternic, plin de iubire — chiar dacă nu vă are decât pe sora ta şi pe tine —, un mare vânător, mâncător și băutor. Apa va urca încet până la Semnul Excelentei Hrane.

În ciuda soarelui, băiatul se arătă interesat.

— De ce e un semn chiar în vârf? Orbul clătină din cap, mohorât.

— S-a prevestit odată, n-aș putea să-ți spun când. Semnul a fost făcut de un Zeu, se spune, dar apa nu a ajuns niciodată până la el. E mai rău să ai prea multă apă decât prea puțină. Toată lumea se va îneca, iar apa va ajunge până în pragul Casei Vieții. Se cheamă — și se aplecă, șoptind — Semnul Desăvârșitei Nenorociri.

Băiatul rămase tăcut și, după o clipă, bătrânul căută pe pipăite și îl bătu ușor pe genunchi.

— Toate lucrurile astea sunt prea complicate pentru tine. Uită-le. Într-o zi, când eu n-o să mai fiu și Zeul va fi intrat în Prezentul său, ai să fii la rândul tău Zeu. Atunci ai să înțelegi.

Prințul exclamă, cu capul ridicat de suferință și mânie:

— Nu vreau să fiu Zeu!

— Cum adică? Și cine altcineva să fie? Prințul izbi mâlul uscat cu pumnii lui slabi.

— Nu vreau! Și n-or să mă facă!

— Mai încet, copile! Dacă te aude cineva… la mine nu te gândești?

Dar Prințul se uita în ochii albicioși, ca și cum i-ar fi putut sili să îl vadă.

— Nu vreau… nu pot. Nu pot face apele fluviului să crească și nu pot susține cerul… Am vise… întunericul. Lucruri care cad. Apasă, sunt grele. Nu pot să mă mișc sau să respir…

Lacrimile i se scurgeau pe chip. Se smiorcăi și își trecu un braț peste nas.

— Nu vreau să fiu Zeu!

Orbul purcese să vorbească tare și apăsat, ca pentru a-l obliga să asculte.

— Când te vei căsători cu Sora ta Regală…

— N-o să mă căsătoresc niciodată! spuse Prințul, cu o izbucnire pătimașă. Niciodată în viața mea. În orice caz nu cu Floare Frumoasă, dar oricum n-o să mă căsătoresc. Dacă mă joc cu băieții, vor să se joace de-a vânătoarea și eu obosesc. Dacă mă joc cu fetele, vor să se joace de-a mama și de-a tata, iar eu trebuie să mă zbânțui în sus și-n jos peste ele până obosesc, după care se zbânțuie ele în sus și-n jos, până mă apucă amețeala.

Orbul rămase tăcut o vreme.

— Așa deci, zise el în cele din urmă. Așa deci.

— Mi-ar plăcea să fiu fată, urmă Prințul. O fată frumoasă, care n-ar avea nimic altceva de făcut decât să poarte lucruri frumoase și să fie frumoasă. Atunci nu m-ar mai putea transforma în Zeu.

Orbul se scarpină la nas.

— Și să nu mai susții cerul? Să nu mai faci să crească apa fluviului? Să nu tai un taur și să nu tragi la țintă?

— Ținta nici n-o văd, darămite s-o mai şi nimeresc.

— Ce tot spui, copile?

— Am un fel de fum alb în ochi.

— Prințe… nu minți?

— Și se îngroașă, încet, dar se îngroașă.

— Nu!

— Așa că, vezi tu…

— Dar, Prințe, bietul meu copil, ce ți s-a spus?

— N-am povestit nimănui. M-am săturat de vrăji, arome și porcării de băut. M-am săturat.

Orbul ridică vocea.

— Dar ai să orbești! Puțin câte puțin, an de an… Copile, gândește-te la noi! Gândește-te la Semnul Desăvârsitei Nenorociri!

— Ce legătură are cu mine? Dacă as fi fată… Orbul încerca să se ridice în picioare, spriji- nindu-se de băț.

— Trebuie să afle. Și ei, și el, imediat… biet Prinț, biet slăbănog. Biet popor!

Băiatul îl apucă de gleznă pe orb, care se smuci şi se ridică stângaci.

— Să nu spui la nimănui!

— Trebuie, copile. Or să te vindece…

— Nu!

— Am să-i vorbesc Zeului la sfârșitul cursei, iar El are să mă audă!

— Nu vreau să fiu Zeu!

Dar orbul se grăbea, lovind cu bățul în copacii cunoscuți, pășind fără ezitare pe potecile înguste dintre canalele de irigație din pământ uscat. Prințul alerga în jurul lui, alături de el, plângând, strigând, trăgându-l de pânza care îi acoperea soldurile și apucându-l de mână. Dar orbul își continua drumul precipitat, murmurând, clătinând din cap și ferindu-se cu bățul.

— Biet copil! Biet copil!

În cele din urmă, cu răsuflarea tăiată, plângând și pe jumătate orbit de soare, Prințul renunță, încetini pasul tot mai mult și apoi se opri. Îngenunche în praf și plânse o vreme. Când sfârși de plâns rămase acolo, cu capul în jos; și îndată începu să recite fraze, parcă încercându-le sonoritatea sau vrând să se asigure că le va ține minte.

— Nu știu ce tot vorbește. Văd foarte bine cu amândoi ochii.

Și din nou, o expresie auzită pe coridoarele Casei Mari:

— Omul e posedat, încă o dată, simplu:

— Eu sunt Prințul. Omul acesta minte.

Se ridică în patru labe, apoi în picioare. Ținându-si ochii mijiți, porni prin umbra copacilor, în timp ce mergea, își repeta cuvintele ca pe o lecție. „Omul acesta minte. Omul acesta minte."

Apoi se stârni un vârtej de fuste, o ploaie de vorbe, o bălmăjeală. Cele două doici, cea nea- gră și cea cafenie, se aruncară asupra lui, strângându-l la piept. Fu învăluit, îmbrățișat, plâns, blestemat, conjurat, mustrat, iubit și sufocat, îl duseră pe sus în direcția Casei Mari și, după o vreme, îl așezară jos, îl îmbrățișară iar și îl sărutară, îi scuturară fustanela, îl mângâiară cu sudoare și mirosuri, cu abundență mamară și brațe dolofane, îi atraseră atenția că fusese neascultător când se prefăcuse că doarme, în timp ce ele se strecurau afară ca să-l vadă pe Zeu, îi povestiră cum îl căutaseră peste tot, îl avertizară să nu spună nimănui și îl acuzară că era lipsit de inimă față de doicile lui, care nu aveau gând sau clipă în viață în care să nu se îngrijească de fericirea lui. Apoi îl duseră, de mână, până la o intrare lăturalnică a Casei Mari, îl băgară înăuntru și îl ferchezuiră iute pentru a ieși în lume. Parcă nici nu auzea ce primejdii reprezentau crocodilii, monștrii din apa fluviului, leii, șacalii și bătrânii libidinoși, căci din când în când și fără a le da atenție, murmura ca pentru sine:

— Minte.

În cele din urmă, îl purtară prin Casa Mare până în curtea interioară din apropierea porții principale. Deși era ziua în care Zeul urma să arate ce poate, curtea era aproape goală. Dar în fața porții principale, două șiruri de soldați — negri cu scuturi uriașe și sulițe — țineau un culoar liber, iar în spatele lor se înghesuiau locuitorii văii, de-o parte și de alta. Zgomotul se mai potolise față de agitația care anunțase începutul cursei Zeului. Priviseră destul, chiar și la Floare Frumoasă, care stătea dinaintea femei- lor sale, pe o platformă lângă poartă. Obosiseră să se uite în lungul culoarului, pe poteca dintre stânci, pe unde trebuia să se întoarcă Zeul. Trâmbițele tăcuseră, Floare Frumoasă stătea neclintită chiar dacă decorativă, iar Zeul nu se zărea nicăieri; aveau nevoie de altceva de privit, iar Prințul le oferi ceea ce căutau, își făcu apariția la marginea interioară a curții, pe treptele care coborau dinspre intrarea Casei Mari. Era flancat de coloane groase, pictate, și de doici grase. Fustanela plisată nu avea fir de praf pe ea, iar

țintele de aur ale sandalelor îi străluceau. La fel și micul colan atârnat peste umeri și brățările de la încheieturi. Codița de la tâmplă îi fusese pieptănată, periată și unsă cu ulei, până căpătase aspectul unui obiect de abanos. Avea în jurul buzelor un surâs stins, oficial, care se preschimbă într-unul de plăcere reală la auzul femeilor din mulțime care constatau, cu exclamații, cât de dulce și de drăgălaș era. Se opri lângă platformă, se uită mijindu-și ochii la Floare Frumoasă, cu chipul proiectat pe fundalul evantaielor, apoi își coborî mâna spre genunchi, așa cum se cuvenea. Doicile îl ajutară să urce pe platformă, iar el rămase acolo, clipind. Floare Frumoasă se aplecă unduindu-se. Cu un zâmbet devenit iubitor, îi atinse obrazul într-un gest de o feminitate desăvârșită, cu dosul palmei. Murmură în jos către el:

— Ai plâns, pricăjitule.

Prințul își examina picioarele.

Zgomotul mulțimii se înteți. Prințul ridică ochii, iar Floare Frumoasă făcu un pas către marginea platformei, trăgându-l după ea. Din spate, li se înmânară frunze de palmier, își îndreptară privirile, ca și mulțimea, spre capătul potecii.

În aval, abia vizibil, era un fel de picior de piatră, ieșit din stâncă. Pe piciorul acesta stătea o clădire lungă și joasă, către capătul căreia se îndrepta o siluetă minusculă. Apoi o a doua siluetă apăru în spatele primeia. Erau greu de deslușit, iar mișcările le erau complicate și mai mult de vibrațiile nestăpânite ale aerului încins de soare. Erau ca niște manechine care își schimbau forma în funcție de ele, sau chiar dispăreau cu totul timp de o clipă. Dintr-o dată, mulțimea de pe ambele laturi ale culoarului se transformă în tufe, garduri vii și pilcuri de palmieri legănați de un vânt continuu. Trâmbițele sunară strident. — Viață! Sănătate! Forță! Prima dintre cele două siluete nu era Zeul. Era Mincinosul, tinărul osos, care nu alerga doar drept înainte pe potecă, ci și înapoi pe același drum din când în când, dând târcoale Zeului, făcând gesturi disperate, îmboldindu-l. Era asudat dar volubil, neostenit, în urma lui venea Zeul, Casă Mare, Soț al Stăpânei Regale care ajunsese acum în Prezentul etern, Taurul Regal, Șoimul, Stăpânul Ținutului de Sus. Acesta alerga lent, ascuțindu-și cuțitul de bucătărie cu o vigoare care avea în ea mugurii disperării. Lucea mai ud, iar fustanela i se lipise de pulpe. Ieși din aerul tremurător și din sclipirea soarelui. Toca albă i se prăbușise pe-o parte, dar n-o mai împungea cu sceptrul sau cu îmblăciul. Până și coada părea în suferință, zvâcnind în-

coace și-ncolo precum coada unui animal muribund. Se aplecă într-o parte, clătinându-se. Mincinosul exclamă:

— Ah, nu!

Zgomotul mulțimii avea aceeași disperare ca aceea de pe chipul alergătorului.

— Casă Mare! Casă Mare!

Până și soldații, impresionați, se răsuciră într-o parte și rupseră rândurile, vrând parcă să dea o mână de ajutor. Prințul zări o siluetă cunoscută cu un băț, făcându-și loc printre ei. Orbul rămase acolo, cu fața ridicată, cu bățul întins înainte. Zeul apăru tropăind pe culoar, iar mulțimea se strânse în urma lui. Orbul țipa cât îl țineau puterile — striga ceva de neauzit. Tălpile Zeului lăsau urme neregulate în praf. Genunchii i se îndoiseră, gura îi stătea căscată larg, ochii erau ațintiți înainte, orbi. Era pe cale să se prăbușească. Se izbi de bățul orbului, brațele îi căzură pe lângă trup, genunchii îi cedară. Cu aceeași privire fixă, se împiedică de băț, se dădu de-a berbeleacul și rămase nemișcat. Toca de pânză albă i se rostogoli în drum.

În tăcerea care se lăsase brusc, glasul orbului se auzi în sfârsit.

— Prințul orbește, Zeule! Fiul tău orbește! Prințul făcu un gest exasperat în sus, către

Floare Frumoasă, care continua să surâdă. Recită cu voce tare lecția învățată.

— Minte!

— Prințul orbește!

Foare Frumoasă vorbi calm și limpede.

— Sigur că minte, copile. Soldați, aruncați-l în groapă.

Soldații împingeau lovind, făcând loc în jurul Zeului căzut și al Mincinosului, ghemuit alături de el. Mulțimea se învârteji în jurul orbului transformat în jucărie, în păpușă țipătoare. Floare Frumoasă vorbi din nou.

— El i-a pus piedică Zeului, cu bățul.

Alți soldați se repeziră la orb. Se învolburară la marginea grupului de pe jos, prinzându-l pe orb la mijloc. Floare Frumoasă îl luă pe Prinț de încheietură și îl zgâlțâi, vorbindu-i dintr-o parte.

— Zâmbește.

— Minte, vă spun.

— Tembel mic, zâmbește!

Lacrimile se amestecară cu surâsul Prințului, în timp ce ea îl trăgea în jos de pe platformă și apoi, cu câtă demnitate îi rămăsese, dincolo de poarta

principală. O parte din soldați le deschideau drum cu forța, alții îl cărau pe Zeu. Floare Frumoasă și femeile sale îl duseră repede pe Prinț până unde îl preluară doicile, care îl duseră pe sus, ascunzându-l și pe el, și lacrimile lui. Apoi dispărură și ea, și celelalte femei.

O procesiune ieși în întâmpinarea Zeului în curtea interioară, ca și cum ar fi fost pregătită tocmai pentru o astfel de ocazie. Șase bărbați duceau un pat. Un om era îmbrăcat într-o piele de leopard și un altul — dacă om era — purta un cap de șacal, în fruntea lor venea un bărbat înalt, mult mai vârstnic decât Casă Mare, care purta o togă lungă, de pânză albă. Soarele i se reflecta pe craniul ras. Mincinosul ajunse primul în dreptul lui, continuând să vorbească.

— Îngrozitor, îngrozitor, Mare Vizir, și atât de inutil… vreau să zic… îngrozitor! De unde să știi? Cum să ghicești?

Marele Vizir zâmbi.

— Era o posibilitate.

— Ține minte că nu am nicio pretenție, absolut niciuna!

Vizirul îi zâmbi afabil.

— Zău așa, Mincinosule, te subestimezi. Mincinosul sări ca înțepat cu sulița de unul dintre soldați.

— A, nu, nu! Crede-mă, nu mai am nimic de dat!

Zeul stătea întins pe pat. Procesiunea se îndreptă spre Casa Mare. Vizirul o urmări cu privirea.

— Îi place să-ți asculte întruna minciunile. Mincinosul îl opri în fața intrării, apucându-l

de togă.

— Le-a auzit atât de des, că și le poate repeta singur, sau poate pune să i se deseneze imagini după ele.

Pe jumătate întors, bătrânul îl măsură cu privirea.

— Ieri l-am auzit spunând altceva.

— Te asigur însă că nu-i mai sunt câtuși de puțin necesar!

Bătrânul se răsuci țeapăn, își coborî ochii și îi puse o mână pe umăr.

— Spune-mi, Mincinosule, din curiozitate, de ce fugi de viață?

Dar tânărul nu-l asculta. Privirile îi erau ațintite peste umărul bătrânului, asupra Casei Mari.

— Are s-o facă, nu?

— Ce să facă?

— O să alerge din nou. I s-a pus piedică. O s-o facă, nu?

Bătrânul îl cercetă cu un interes profund profesional.

— Nu cred, murmură el blând. Ba chiar sunt sigur că n-o s-o facă.

Se îndepărtă singur spre Casa Mare. Mincinosul rămase pe trepte, zvâcnind, tremurând și atingându-și paloarea din jurul gurii.

Floare Frumoasă își vărsă aproape tot focul pe Prinț, în relativa intimitate a Casei Mari, îl trimise învârtindu-se cu o palmă peste obraz care compensa — conform așteptărilor — toată afecțiunea manifestată pe piedestal. Prințul se duse la culcare scâncind, în timp ce soarele apunea.

De Mincinos nu era la fel de ușor de scăpat. O prinse singură pe un coridor întunecos și o apucă de încheietură.

— Ia mâna de pe mine!

— Nici n-am pus-o încă, îi șopti el. Nu te poți gândi la altceva decât la sex?

— După tot ce-ai făcut…

— Eu am făcut? Noi am făcut!

— Nici nu vreau să mă gândesc…

— Mai bine nu. Mai bine să reușești. Mai bine să te gândesti!

Se prăbuși la pieptul lui.

— Sunt atât de obosită… atât de derutată… Aș vrea… Nici nu știu ce-aș vrea.

Brațul lui i se strecură de jur-împrejur și o bătu pe umăr.

— Haide-haide. Haide-haide.

— Tremuri.

— Cum să nu tremur? Sunt în pericol de moarte. Am mai fost şi altă dată, dar nu ca acum. Așa că mai bine să reușești. Pricepi?

Se îndepărtă de el, înălțând capul.

— Vrei să fiu cuminte? Tu?

— Cuminte? Nu… a, da! Ceea ce numești tu cuminte. Să fii foarte cuminte!

Trecu pe lângă el, călcând princiar.

— Foarte bine.

O șoaptă o urmă pe coridor, plutindu-i pe la ureche.

— De dragul meu!

Se cutremură în aerul fierbinte şi refuză să își arunce ochii către siluetele șterse care pândeau de pe pereții înalți. Se auzea acum un zgomot care acoperea orice șoaptă — un sunet confuz, venit dinspre sala de banchete, de glasuri și muzică. Trecu pe lângă sală, până ajunse la capătul îndepărtat și

dădu deoparte o draperie. Spațiul fusese închis cu perdele și luminat cu numeroase lămpi; iar aici așteptau femeile ei, în liniște, de teama palmelor date cu hena și a unghiilor vopsite. Dar Floare Frumoasă nu se gândea la femeile sale în această seară. Tăcută și retrasă, pură și hotărâtă, le lăsă să o dezbrace, să o ungă cu uleiuri, să îi răsfire părul și să îi schimbe podoabele. Se duse și se așeză dinaintea oglinzii, ca în fața unui altar.

Oglinda pe care o folosea Floare Frumoasă era neprețuită. Era fabuloasă, în primul rând că nu-i reflecta numai chipul, ci și corpul, până la mijloc. Dacă se apleca ceva mai mult în față, pu- tea să își vadă și picioarele. Numai în Casa Mare se găseau asemenea comori, în plus, pe lângă dimensiuni, oglinda nu era nici din cupru, nici din aur, după cum era obiceiul femeilor care aveau totuși o oglindă. Era din argint masiv, care oferea celei care o folosea darul cel mai prețios dintre toate: o reflexie care nu era nici lingușitoare, nici distorsionată. Zeițele înaripate ale cerului care susțineau oglinda dintr-o parte și din alta erau din aur și țineau mijlocul lucios într-un fel impersonal, parcă decise să nu exercite nicio influență care ar putea schimba părerea privitoarei. Suprafața oglinzii fusese rulată, bătută, presată și lustruită până ajunsese să nu semene cu nicio altă suprafață. Aproape că ai fi putut spune că nu exista, dacă nu suflai peste ea sau nu o atingeai cu degetul, ca să te asiguri de concretețea ei invizibilă. Suprafața aceea era o idee, nimic altceva decât o inversiune care aducea lumea față în față nu cu propria imagine, ci cu ea însăși.

Absența distorsiunilor şi a lingușirilor era exact lucrul de care avea nevoie Floare Frumoasă, care stătea, privindu-și magica soră, care o privea la rândul ei, și amândouă se contopeau. Femeile din încăperea puternic luminată își reveniră din spaimă și începură să murmure, în timp ce-și făceau de lucru în jurul ei. Nu le simți și nu le auzi. Stătea pe un taburet, în fața mesei joase care susținea oglinda. Era goală, cu excepția centurii aurii cu albastru care îi marca talia, fără să i-o strângă; ceea ce era foarte bine, fiindcă strânsoarea în acea zonă cea mai subțire a trupului ei ar fi desăvârșit ceea ce natura aproape că făcuse, împărțind-o în două. Complimentele oglinzii sau cele din orice altă sursă ar fi fost inutile. Floare Frumoasă atinsese un Prezent exuberant și nicio schimbare nu ar mai fi putut îmbunătăți nimic, îi strânseseră tot părul negru și lucios în vârful capului, dar o buclă sau două tot mai scăpaseră. Ochii nu-i clipeau, căci contopirea era tot mai profundă. Privirea chirurgului fixată asupra trupului, a artistului în fața operei, sau privirea interiorizată a filosofului, ațintită asupra vreunei

zone metafizice a gândirii — niciuna nu era mai concentrată și mai adâncită decât cea pe care Floare Frumoasă o schimba cu propria imagine.

Se gândea în mod vizibil la o culoare, pentru că ținea o trestie strivită în mâna dreaptă, așteptând să o înmoaie cu hotărâre într-una dintre culorile de pe paleta de ardezie. Putea alege malahit sfărâmat în ulei, lapislazuli zdrobit, lut alb sau roșu, sau sofran. Putea alege, dacă dorea, aurul, căci pe un mic suport aflat alături de paletă erau agățate foițe de aur care tremurau ca aripile unei insecte în căldura flăcărilor neacoperite.

— Ceilalți sunt gata…

Dar Floare Frumoasă nu le băga în seamă pe femei, de parcă nici n-ar fi fost conștientă de existența lor. Exersându-si puterea minții, impunându-și o suferință interioară, se ridicase la suprafața nehotărârii, la nivelul înțelegerii clare. Avea să fie stacojiu, așa trebuia să fie, în urma presiunilor obscure dar logice ale restului. Buza de jos îi lunecă, ieșind din strânsoarea dinților, iar ea înclină din cap către magica sa soră. Stacojiu accentuat cu albastru — nu albastrul închis al miezului de noapte, care abia dacă se deosebea de negru, nici albastrul intens şi neted al miezului de zi, care era fundalul soarelui, ci azuriu cu alb în el, care parcă strălucea din adânc. Cu o grijă infinită, întinse culoarea.

— Ceilalți așteaptă…

Floare Frumoasă așează penelul printre celelalte, pe masă.

— Și eu sunt gata.

Își lăsă brațele în jos și brățările scoaseră un clinchet, căzându-i la încheieturi. Se ridică în picioare unduindu-se, iar lumina străluci, se strânse, se împrăștie sau dispăru pe suprafața smeadă și netedă a pielii ei. Femeile o acoperiră, înfășurând-o, învelind-o în falduri de batist fin; iar ea se învârteji în ele, din ce în ce mai lent, până când cel de al șaptelea văl ajunse să o acopere de la coroana părului până la tălpi. Apoi rămase neclintită, ascultând zvonul conversației și sunetul muzicii din sala de banchete. Se înălță, poate nedându-și seama că vorbea cu voce tare, pe tonuri de tristețe și hotărâre. — Voi fi cuminte!

În sala de banchete, conversația atinsese punctul acela din cursul unei mese când totul devine o notă constantă. Nimeni nu îi arunca lui Casă Mare mai mult de o privire ocazională. Dat fiind că părea mulțumit să mănânce, să bea și să discute cu Marele Vizir sau cu Mincinosul, era un gest de politețe să îl ignori, aducându-i cel mai înalt omagiu pe care îl putea aduce un curtean, acela al aparentei indiferențe. Pentru aceasta, mesele lungi de pe

fiecare latură a sălii reuneau grupuri care, deși adunate laolaltă de coarda acestei ocazii, se purtau ca și cum coarda ar fi fost elastică. Căci dacă trei oaspeți — două femei și un bărbat, de pildă — păreau absorbiți de propria activitate, chiar și așa, după câteva minute, unul se alipea unui alt grup, care se desfăcea la rândul său. Pe ambele părți, până în fundul sălii, în spatele meselor și acoperite de zgomotul constant, tocile albe stăteau ca nuferii pe apă, legănați de o boare. Niciunul dintre curteni nu se îmbătase încă. Observându-l pe ascuns pe Zeu — parcă în mod natural, nu din deprindere — reușiseră să bea tot atâtea boluri ca el, nici mai multe, nici mai puține. Și, pentru că Zeul era mai bătrân decât oricare dintre ei, cu excepția Marelui Vizir, și pentru că se pricepea în mod vizibil mai bine la băut decât la alergat, aveau să fie beți în curând; aveau să fie beți în curând, dar nu înaintea lui.

Zeul nu era la fel de însuflețit precum curtenii săi. Își revenise și se arăta satisfăcut. Stătea întins pe un pat larg, destul de mare pentru două persoane. Pernele de piele erau așezate grămezi, astfel încât cotul stâng îi dispărea cu totul printre ele. În clipa de față, ținea în mâna dreaptă resturile unei rațe fripte, din care ciugulea delicat. Mincinosul și Vizirul stăteau mai jos decât patul, de-o parte și de alta a mesei joase pe care se aflau celelalte feluri de mâncare. Vizirul era tăcut, aparent urmărindu-l pe Casă Mare cu o atenție prietenoasă. Mincinosul era la fel de agitat și de smucit ca întotdeauna.

Casă Mare termină de mâncat rața și întinse mâna în spate, unde îi fu învăluită de niște pal- me întunecate. Alte palme întinseră un bol în care el își scufundă trei degete, mișcându-le ușor. Ca și cum acesta ar fi fost semnul, cei trei muzicieni ciuciți la colțul opus al mesei, în capătul celălalt al sălii, începură să cânte mai tare. Erau orbi. Unul începu să intoneze pe nas, străvechiul cântec:

Dulci îți sunt îmbrățișările,

Dulci ca mierea și fierbinți ca noaptea de vară

Ah, iubita mea, sora mea!

Zeul își miji mohorât ochii către cântăreț. Își încovoie degetul mic și apucă un alt bol cu bere de undeva, din aer. Vizirul ridică din sprâncene, continuând să zâmbească.

— Oare e un lucru înțelept, Casă Mare? — Vreau ceva de băut.

Pe toată lungimea meselor, se umpleau boturile. Toți se simțeau însetați. Vizirul clătină din cap.

— Știi prea bine că dansul e lung, Casă Mare. Zeul râgâi. Murmurul general se întrerupse o clipă, apoi se reluă, punctat de râgâieli. Pe partea stângă, într-un colț, o femeie cu resurse minunate vomită zgomotos și toată lumea râse pe seama ei.

Zeul îl bătu pe Mincinos pe genunchi.

— Mai spune-mi niște minciuni.

— Ți-am spus tot ce știu, Casă Mare.

— Adică tot ce ai inventat, zise Vizirul. Dacă ai ști, n-ar mai fi minciuni.

Mincinosul se uită la el, deschise gura ca pentru a-l contrazice, apoi se chirci încă puțin.

— Cum ți-e voia.

— Mai vreau minciuni, spuse Casă Mare. Mai vreau minciuni, mai vreau minciuni!

— Nu mă pricep, Casă Mare.

— Spune-mi despre oamenii albi.

— Știi totul despre ei.

— Haide, zise Zeul, ciupindu-i în glumă urechea Mincinosului. Spune-mi cum arată pielea lor!

— Arată ca niște cepe cojite, se supuse acesta. Numai că nu lucesc. Și sunt așa peste tot…

— … fiecare bucățică a lor…

— Nu se spală…

— … pentru că, dacă s-ar spăla, li s-ar lua vopseaua!

Casă Mare izbucni în hohote gigantice de râs încheind fraza și toată lumea începu să râdă. Femeia care vomase căzu de pe scaun, chiuind isteric.

— Şi miros — continuă Mincinosul — așa cum ți-am spus că miros. Fluviul lor le înconjoară tara ca un cerc, se înalță în creste mari şi e sărat, de aceea, dacă bei, înnebunești şi cazi pe loc.

Casă Mare râse iar, apoi rămase tăcut.

— Mă-ntreb cum s-a întâmplat de-am căzut, spuse el. A fost extraordinar. Un pas, alergam, iar în pasul următor n-a mai fost deloc.

Mincinosul sări ca ars.

— Casă Mare, ți s-a pus piedică, am văzut cu ochii mei. Și ai băut foarte multă bere înainte de-a alerga. Data viitoare…

— Nu erai beat, Casă Mare, spuse Marele Vizir continuând să zâmbească. Erai obosit peste măsură.

Zeul ciupi din nou urechea Mincinosului.

— Povestește-mi — și izbucni pe neașteptate în râs — despre cum se întărește apa.

— Ai mai auzit-o.

Zeul izbi patul cu palma.

— Bine, dar vreau s-o mai aud o dată, zise el. Și încă o dată, și încă o dată!

Zgomotul scăzu, apoi dispăru complet. Perdelele de la capătul sălii se traseră într-o parte și în cealaltă, între ele stătea un fel de monolit de pânză albă, suspendat pe două picioare micuțe, înainta pe ele, bucată cu bucată, până ajunse în centrul spațiului dintre mese. Toboșarul începu să bată foarte ușor.

— … tare ca piatra, spunea Mincinosul. Iarna, stâncile de lângă cascadă capătă o barbă ca mușchiul pe pietre. Dar nu e decât apă.

— Spune mai departe, îl îndemnă pătimaș Casă Mare. Spune-mi cât e de albă, de limpede și de rece — şi cât de neclintită… asta-i foarte important, neclintirea!

De undeva, apăruse o fată neagră la piele. Prinse capătul vălului exterior, adunându-l pe măsură ce picioarele micuțe se roteau dedesubt. Mincinosul continua să-i vorbească Zeului, dar ochii îi fugeau într-o parte.

— Mlaștinile sunt împestrițate cu alb și negru, și întărite. Trestiile parcă-s făcute din os. Și e frig…

— Ah! Continuă!

— Nu ca răcoarea serii sau ca briza venită de pe fluviu. Nu ca răceala unui ulcior de apă poros, ci frigul care te înșfacă și mai întâi te zgâl- țâie, după aceea te încetinește și în cele din urmă te oprește cu totul.

— Ai auzit toate astea, Mare Vizir?

— Dacă te întinzi pe jos, în praful alb care e apă, rămâi acolo. Și te prefaci pe loc în piatră. Te transformi în propria ta statuie…

Casă Mare exclamă:

— Prezentul stă pe loc! Nu se mai mișcă! își aruncă brațul pe după umerii Mincinosului.’

— Dragă Mincinosule, pentru mine ești neprețuit.

Acesta se albi în jurul buzelor.

— A, nu, Casă Mare! Vrei doar să te arăți bun și curtenitor… Eu nu sunt important pentru nimeni!

Dar Vizirul tușea. Se întoarseră amândoi către el, iar ochii lui le indicară direcția în care ar fi trebuit să privească. Vălul tocmai cădea de pe monolit.

Un torent strălucitor se eliberase. Capul întors începu să se încline într-o parte și în alta. Torentul sclipea, zvâcnind în ritmul tobei. Picioarele se mișcau, rotindu-se.

— Ca să vezi, exclamă Zeul, e Floare Frumoasă!

Vizirul dădea din cap, surâzând.

— Drăgălașa ta fiică.

Casă Mare ridică o mână în semn de salut. Zâmbind peste umăr, Floare Frumoasă se întoarse cu spatele, ținând perfect ritmul muzicii, și un alt văl căzu, în timp ce revărsarea părului lucios se legăna feminin de pe un șold pe altul. La mese, murmurul își schimba calitatea după felul în care surâdea și dădea din mână

Zeul. Peste tot erau zâmbete afectuoase și gângureli blânde, iar Floare Frumoasă era primită cu încântare în familie. Instrumentul din trestie și țitera se alăturară tobei.

— A crescut, să știi, spuse Casă Mare. Nici nu-ți vine să crezi ce mult a crescut.

Mincinosul își dezlipi ochii de la Floare Frumoasă, lingându-se pe buze. Se aplecă spre Casă Mare, gata să-l împungă cu cotul între coaste.

— E mai plăcut decât apa tare, nu, Casă Mare? Dar ochii Zeului priveau concentrat ceva ce se afla în depărtare, dincolo de fiica sa. La — Mai spune-mi.

Mincinosul rămase pe gânduri, încruntat. Apoi Se hotărî, își aplecă chipul osos, zâmbind lasciv. — Obiceiuri? — Obiceiuri? Ce obiceiuri? Mincinosul șopti. — Femei.

Se ghemui mai aproape și începu să șoptească, ascunzându-și gura cu mână. Privirea Zeului deveni mai concentrată. Surise. Cele două capete se apropiau tot mai mult. Zeul întinse mână în spate și aduse la gură un nou bol cu bere, fără ca măcar să îl privească. Sorbi. Mincinosul torul începu să se zguduie într-un hohot prelungit și cuvintele îi scăpară pe după mână.

— … uneori nici nu le-au văzut până atunci…

Femei străine!

Casă Mare pufni, stropindu-l cu bere.

— Ești capabil să spui cele mai scârboase…

Marele Vizir tuși din nou, cu un înțeles sever. Muzica își schimbase ritmul. Instrumentul de trestie suna parcă mai nazal și mai plângăreț, ca și cum ar fi găsit ceva ce-și dorea, dar nu știa cum să facă să-l obțină. Și Floare Frumoasă se schimbase. Goliciunea de mai sus de talie era vizibilă,

iar ea se mișca mai rapid. Cândva, picioarele fuseseră singurele care se mișcau. Acum, ele și capul erau tot ce rămânea nemișcat. Zâmbetul îi dispăruse şi își inspecta sânii, unul câte unul. De pildă: stătea cu brațul drept petrecut peste față, cu antebrațul în jos, cu palma în afară, arătând către sânul stâng, în timp ce mâna stângă se arcuia, arătând către el de dedesubt. Astfel, sânul era încadrat de două mâini, oferit parcă, făcut să pulseze tresăltând ușor printr-o rotație subtilă a umărului stâng, care îi punea în evidență căldura, greutatea, parfumul și textura. Apoi, într-o mișcare fluidă, compunea imaginea în oglindă, concentrându-se de data aceasta asupra sinului drept. Abia acum, când sfârcurile stacojii prinseseră să se scuture, umplând de parfum aerul greu, instrumentul de trestie începu să înțeleagă ce dorea. Tonalitatea nazală se preschimbă într-un țipăt mai mult decât uman. Țipătul fu preluat de la mese, unde unii dintre băutori se sărutau și se pipăiau delicat. Capul Mincinosului se întoarse încet, forțat, dinspre Casă Mare. Gura îi stătea strânsă pungă, parcă de sete.

— E superbă! gemu el. Superbă, superbă!

— Așa e, zise Zeul. Mai povestește-mi, Mincinosule.

Mincinosul gemu pradă chinurilor.

— Casă Mare, trebuie să fii cu ochii pe ea, nu pricepi?

— E timp destul pentru asta.

Floare Frumoasă se juca acum cu amândoi sânii. Părul îi arunca sclipiri, fluturând sălbatic. Mincinosul era sfâșiat între ea și Zeu. Se bătu cu pumnii în cap.

— Foarte bine, zise Casă Mare bosumflat. Dacă nu vrei să-mi mai povestești, o să joc dame cu Marele Vizir.

Tabla își făcu apariția din senin, la fel ca berea, în timp ce Casă Mare se apleca deasupra ei, scuturând bețișoarele în pahar, la mese apăru o schimbare. Pipăielile se împuținară, înlocuite de conversații reținute despre mâncare, băutură, viața de societate și jocuri. Floare Frumoasă și muzicienii își erau lor înșile spectatori, ei și aerul din jur.

— E rândul tău să muți, spuse Casă Mare.

Succes.

— Mă gândesc câteodată, zise Vizirul, că ar fi interesant dacă nu am lăsa mutările în voia norocului, ci le-am gândi noi înșine.

— Ce joc straniu, comentă Casă Mare. N-ar mai avea niciun fel de regulă.

Ridică ochii, o văzu pe Floare Frumoasă şi îi adresă un zâmbet fermecător, înainte de a-și apleca din nou privirile. Prințesa atrăgea atenția asupra taliei și a liniei complexe a șoldurilor, care i se mișcau în cercuri lente pe sub ultimul văl. Dacă se putea citi vreo expresie pe chipul ei, sub machiajul elaborat, aceea era una de neliniște, pe cale să se transforme în dispe- rare curată. Pe măsură ce trecea la o nouă figură a dansului, o prelungea, ca şi cum ar fi dorit să dea forță chemării. Pielea îi strălucea, dar nu numai datorită uleiurilor.

Era dificil pentru muzicieni. Cel de la țiteră trăgea de strune cu insistența femeii care macină grâne între două pietre. Cel care cânta la trestie se uita cruciș. Doar toboșarul bătea lejer, schimbând din când în când mâinile, folosindu-le uneori pe ambele, alteori una singură. Pe la mese, se vorbea despre jocul de dame sau despre vânătoare. — E rândul tău, Vizirule. Acesta clătină din cap, scuturând în același timp și zarurile făcute din bețișoare. Într-un elan îndrăzneț, Mincinosul trase de fustanela Zeului, pentru a-l face atent. Floare Frumoasă lăsase să-i cadă și ultimul văl. Strălucea complet goală, cu excepția giuvaierelor. Gura, cu colțurile lăsate într-o grimasă stilizată a dorinței, i se rotunjise în jurul dinților strălucitori. Trecu la ultima figură. Aceasta începea în capătul opus al sălii și o aducea — la comanda și cu forța pe care i-o dădea muzica — printr-o serie de convulsii până în față. O dată la câțiva metri parcurși, o arunca expusă, cu brațele întinse în lături, cu genunchii desfăcuți, cu pântecele împins înainte, ducând-o pe întreaga lungime a încăperii, din Prezent în Prezent, apoi în alt Prezent, îl lovi cu coapsa pe Zeu, care lovi la rândul lui tabla de dame, iar piesele de fildeș zburară în toate direcțiile. Zeul tresări furios, ridicându-si ochii. — Dacă nu te superi…!

La mese se așternu tăcerea. Tăcere din partea muzicienilor prăbușiți, tăcere dinspre patul pe care piesele de fildeș încetaseră să se rostogolească și unde singurii care se mai mișcau erau sinii lui Floare Frumoasă. Aceasta căzu, prăbușindu-se cu fața în jos pe podeaua sălii.

Casă Mare se mișcă și furia i se stinse de pe chip. Își trecu dosul palmei peste frunte.

— A, da, desigur. Am uitat.

Își coborî picioarele de pe pat, rămânând pe margine.

— Știi, am…

— Da, Casă Mare? Casă Mare se uită în jos, la fiica sa. — Foarte bine, fata mea. Foarte excitant. Vizirul se apropie, aplecându-se. — Va să zică

așa…

Disperat, Mincinosul țopăia între Floare Frumoasă și pat.

— Trebuie, Casă Mare, trebuie!

Zeul stătea cu mâinile așezate pe pat, de-o parte și de alta. Le încorda, întărindu-și mușchii brațelor. Se înălță și își supse burta, lăsând să se vadă ceva din torsul voinic pe sub stratul de grăsime tremurătoare. Rămase așa câte- va clipe.

— Casă Mare, te rog! Dragul meu Casă Mare! Zeul expiră. Privirile i se tulburară. Trupul i se muie între brațele care își pierduseră încordarea și viscerele i se umflară încet, rotunjindu-i și netezindu-i pântecele. Spuse sec:

— Nu pot.

Zgomotul aerului tras în plămâni se auzi ca șuieratul pe la ureche al unei săgeți monstruoa- se. Nu era chip în încăpere care să nu privească în pământ. Nu exista deget sau ochi care să nu fi încremenit.

Brusc, Floare Frumoasă se ridică în picioare bâjbâind. Ascunzându-și fața în palme, fugi tremurând și împiedicându-se spre capătul celălalt al sălii, iar perdeaua se strânse vălurind în urma ei.

Un tânăr ieși grăbit din umbra din spatele patului. Se aplecă, șoptind la urechea Zeului.

— A, da. O să vin acum.

Se ridică în picioare și sala se umplu de foșnet, căci se ridicară și ceilalți; dar toate fețele rămâneau în pământ, toate gurile tăcute. Casă Mare porni pe urmele tânărului prin întuneric, până afară. Deasupra curții, noaptea se îngreuia la zenit, scurgându-se pe pământ și dând la iveală milioane de omuleți ai cerului. La marginea de jos a nopții și mai aproape de orizont, cerul era de un albastru mai deschis, fragil, abia capabil să susțină greutatea iminentă. Casă Mare se opri doar cât să arunce o privire în jur acestei fragilități, fluieră ușor, apoi se îndreptă grăbit spre unul dintre cele patru colțuri. Din mers, murmură către tânăr:

— Am cam întârziat astă-seară, așa-i?

În colț, lângă zid, era un altar jos. Zeul se spălă cu apa sfântă, privind îngrijorat în jurul său, la cerul tot mai întunecat. Presără puțină tămâie peste jarul încins și mormăi câteva cuvinte, în timp ce o coloană groasă de fum alb se ridica în întuneric. Se îndreptă iute spre celelalte trei colțuri și înălță alte coloane. Rămase o vreme nemișcat, urmărindu-le; apoi se răsuci pe căl- câie, pentru a se întoarce în sala de banchet. Din mers, mormăi iar, fie pentru sine, fie pentru urechile tânărului:

— Măcar cerul mai pot încă să-l țin.

În sală, oaspeții stăteau înșirați la mese, cu capetele în pământ, fără să scoată o vorbă. Mincinosul îngenunchease lângă pat, ținându-se strâns cu mâinile de unul dintre picioare, ca și cum acesta l-ar fi putut salva de la înec. Casă Mare se aburcă pe pat și se întinse pe-o rână. Apoi vorbi.

— Vreau ceva de băut.

Dar, înainte să poată face cineva vreo mișcare, Vizirul îl prinse de mână, vorbindu-i prin sita zâmbetului stins.

— Chiar nu pricepi, Casă Mare?

Zeul se întoarse spre el. Fața masivă i se cutremură.

— Ce să pricep?

— Azi-dimineață ai căzut. Astă-seară… Casă Mare rămase cu răsuflarea tăiată. Apoi izbucni în râs.

— Vrei să spui că ăsta e doar începutul?

— Întocmai.

Tăcerea de dincolo de mese se destramă, întreruptă de un val brusc de șoapte.

— Începutul! începutul!

Mincinosul dădu drumul piciorului patului, se prinse de tăblia rotunjită șiângenunche acolo, cu ochii închiși și capul plecat. Strigă:

— Nu! Nu!

Dar Casă Mare continua să râdă. Își dădu picioarele jos din pat și rămase așa, hohotind și vorbind direct adunării.

— Bere tare fără mahmureală! Vizirul încuviință din cap zâmbind.

— Femei frumoase, care nu se schimbă… Mincinosul începu să turuie către el.

— Sigur, Casă Mare! Ce altceva îi mai trebuie unui bărbat? Bere și femei, femei și bere, o armă sau două — ce altceva îi mai trebuie omului?

— Un olar, zise Vizirul. Muzicieni. Un brutar, un berar, un giuvaiergiu…

Casă Mare îl ciupi pe Mincinos de ureche.

— Și un Mincinos.

Sporovăială acestuia crescu în intensitate, înecând orice alt zgomot din încăpere. Vizirul îl bătu ușor pe creștet.

— Liniștește-te, Mincinosule dragă.

Zeul se uită în jos la el și zâmbetul i se lăți. Era foarte bine dispus.

— Ce înseamnă toate astea? Fără tine pur şi simplu n-aș putea!

Mincinosul scoase un țipăt. Sări în picioare, uitându-se cu ochi mari în jur. Apoi o tuli cât îl țineau picioarele spre capătul sălii. Sări peste muzicieni, luând una dintre perdele cu el. Se iscă o busculadă punctată de câteva bufnituri, zgomote soldățești și lovituri. Se auziră ordine. Mincinosul țipă iar.

— Nu vreau!

Busculada și bufniturile se îndepărtară pe coridor; şi încă o dată, dar mai stins, adunarea îl auzi pe Mincinos strigând îngrozit, dar și indignat:

— Proștilor! Nu știți să folosiți manechine?!

Nimeni nu se clinti. Pe toate chipurile din sală se întinsese rușinea. Pata de întuneric, acolo unde perdeaua fusese sfâșiată, arăta ca o rană deschisă și urâtă în însăși țesătura vieții.

În cele din urmă, Vizirul rupse tăcerea.

— Ți-a trecut oboseala. Casă Mare dădu din cap.

— Și am să fac și apele fluviului să crească.

Jur.

Acum, lumea de la mese începu să râdă și să lăcrimeze.

— Iartă-l pe Mincinosul tău, Casă Mare, murmură Vizirul. E bolnav. Dar îl vei avea.

Oaspeții începeau să se adune de pe la mese, apropiindu-se de Casă Mare. Plângând și râzând, își întindeau brațele către el. Zeul își șterse o lacrimă din colțul ochiului.

— Familia mea! Copiii mei! Vizirul porunci:

— Aduceți-i cheile lui Casă Mare! Oaspeții se despărțiră în două grupuri, care lăsau un culoar în lungul sălii, îndată, din întunericul de dincolo de locul unde fusese perdeaua, apăru mergând încet o femeie micuță și bătrână, acoperită cu văluri și purtând un vas. 1-l dădu Zeului, apoi se întoarse și se pierdu în umbră. Casă Mare primi băutura cu un hohot de încântare. Ridică vasul în ambele mâini și spuse tare:

— Pentru ca Prezentul să rămână în loc!

Sorbi prelung, dându-și capul pe spate; ușor, cu pași mici și târâiți, cu bătăi încete din palme, oaspeții începură să danseze. Și, în timp ce dan- sau, prinseră să cânte, dând din cap și uitându-se unii la alții cu ochi strălucitori.

Fluviul e plin până la buză. Floarea albastra stă deschisă; Prezentul nu mai mișcă.

Zeul se întinse pe spate în pat și închise ochii. Vizirul se aplecă deasupra lui, asezându-i membrele, apropiindu-i genunchii, netezindu-i fustanela

boțită. Muzicienii începură să cânte, prinzând ritmul dansatorilor. Dansul se iuți, iar Zeul surâse în somn. Vizirul îl apucă de brațe și i le încrucișa, astfel că nu-i mai lipseau decât sceptrul și îmblăciul. Îi verifică pulsul la încheietura stingă și îi ascultă, cu urechea lipită de piept, răsuflarea. Se ridică, mutându-se la capătul patului, și îndepărtă perna de sub capul celui adormit.

— Fluviul a crescut şi nu va scădea, cântau oaspeții. Prezentul este veșnic!

Se mișcau într-o țesătură complicată, dâhd naștere, puțin câte puțin, unor cercuri concentrice. Lămpile pâlpâiau sub impulsul valurilor de aer cald. Slujitorii și soldații umpleau spațiile goale ale ușilor. Fustanelele și rochiile transparente se lipeau de membrele unduitoare.

Vizirul stătea în spatele patului, cu fața către dansatori. Ridică mâinile. Dansul încremeni și muzica tăcu, instrument cu instrument. Făcu un semn, iar soldații și bărbații puri își croiră drum prin mulțime. Se strânseră în formație în jurul patului, pe care îl săltară cu ușurință. Parcurseră cu el toată lungimea sălii, pătrunzând în adâncul misterios și întunecat al Casei Mari. Pe urmă oaspeții plecară tăcuți, fără să privească înapoi. Sala de banchet era goală, cu excepția Marelui Vizir. Acesta rămăsese pe loc, uinndu-se la lămpi și surâzând ușor. În scurt timp plecă și el la culcare.

O singură porțiune a Casei Mari mai era trează, o terasă superioară, care dădea spre fluviul îndepărtat; aici, câteva femei ședeau pe vine în tăcere, uitându-se la fata care zăcea culcată în propriul păr, cu trupul acoperit în grabă de un singur văl. Fiecare membru îi era încordat. Antebrațul pe care își ținea fața cu fardul întins se sfârșea într-un pumn încleștat frenetic, care zvâcnea din când în când, la câte un suspin. Cealaltă mână mătura spasmodic podeaua, bătând în ea, iar din gura căscată ieșea un vaiet precum plânsul unui copil. Când plânsul se termina, fata își trăgea nasul, sughițând și gemând încet în aerul liniștit:

— Ah, ce rușine, ce rușine înfiorătoare!

*

Când apele fluviului crescură la îndemnul Celui Adormit, singurele ființe luate prin surprindere fură cele din imediata lui apropiere. Cocorii și flamingii se clătinau, dădeau din aripi și cârâiau când creșterea neobservată se transforma într-o unduire. După primul val, restul era întimpinat cu sunete de satisfacție păsărească, își găseau zeloase de lucru în izbucnirea neașteptată a vegetației. Ciuguleau și înfulecau, parcă încercând din

răsputeri să țină ritmul cu ferti- litatea mâlului uscat care, odată ud, scotea la iveală tot felul de vietăți comestibile. Când miriștea nu era acoperită decât de câțiva centimetri de apă, rațele își făceau apariția în flotile, măcăind mulțumite și lăsându-se duse de curent. Șoimii și uliii, de obicei indiferenți față de viața câmpului, pluteau acum într-o linie care depășea limita apelor crescânde. Chițoranii și șoarecii de câmp, șerpii și melcii care nu aveau informații genetice despre inundații și care căutau acum panicați terenurile mai înalte, învățau o lecție amară și inutilă. Dar oamenii, care știau de ce creștea apa fluviului și ce burți pline avea să aducă, erau plini de veselie și de iubire pentru Cel Adormit și de aceea, când aerul se răcorea, cântau și dansau. Când era cald, pentru că nu aveau nimic altceva de făcut, stăteau la umbră și urmăreau creșterea apelor. Când amurgul îi elibera de tirania soarelui, porneau la plimbare, lipăind prin patru-cinci centimetri de apă călduță, care acoperea pământul dur și aspru la tălpi ca o cărămidă, și eventual se aplecau să se spele. Cei care mergeau mai departe, până la marginea câmpului, pentru a revedea o priveliște amintită, simțeau primul strat alunecos de mâl și rămâneau călcând în loc, zâmbind mulțumiți.

După ce apa ajunse la Semnul Excelentei Hrane — când cătunele fuseseră izolate vreme atât de îndelungată, încât copiii mai mici credeau că Prezentul nu se schimba niciodată — ziua trezirii își făcu apariția. Zorii străluciră ca ai oricărei alte zile, mai întâi verde, apoi roșu, apoi auriu, apoi albastru. Dar oamenii auziră trâm- bițele țipând, se uitară unul la altul și izbucniră în râs, pentru că trâmbițele și Semnul Excelentei Hrane își făcuseră apariția împreună.

— Astăzi, Cel Adormit va trece în Prezent și va trimite apele înapoi.

De aceea pândeau de pe acoperișurile caselor, explicându-le totul copiilor. Toată dimineața, trâmbițele continuară să țipe și tobele să duruie; apoi, la amiază, când soarele își trimitea săgețile drept în jos, către apa care arunca spre el cu abur, văzură procesiunea pornind în lungul fâșiei de pământ uscat ce rămăsese între stâncă și bucata inundată. Văzură cum însuși Cel Adormit stătea culcat, în fruntea procesiunii. Era întins pe o litieră pe care o purtau opt bărbați înalți. Era învelit din cap până-n picioare, bogat împodobit şi cu mâinile încrucișate pe piept, ținând sceptrul și îmblăciul. Avea multe culori, dar mai ales auriu și albastru; și, chiar de la distanță, i se vedea barba împinsă înainte, spre imaginea tremurătoare a stâncilor. Femeile cu păr lung îl urmau dansând, strigând, unele încercând să îl trezească, fiecare cu câte un sistrum în mână, altele bocind și tăindu-se cu

cuțitele. După ele veneau bărbații și restul personalului casei; iar apoi un grup de femei și bărbați, care pășeau într-o parte, ținându-se de mână. Cel Adormit pornea într-o călătorie lentă. Procesiunea care se răsfira în urma lui sau care pășea ca într-o friză pe drumeagul de la marginea apei era lungă și înceată. Mulți dintre săteni coborau de pe acoperișuri, împinși de dragoste și de curiozitate, și se apropiau lipăind prin apă. Stăteau, cu ochi mari ca de copil, în apă și o urmăreau cum trece. Strigau la Cel Adormit, care însă nu se trezea, pentru că bărbații puri mai aveau de lucru la el. Astfel încât rămâneau pe loc, pentru că, prin apă, nu puteau ține pasul nici măcar cu cineva care se mișca atât de încet, şi salutau grupurile unul după altul.

Exista și un grup pe care nu îl salutau, ci îl urmăreau cu privirea, tăcuți şi neîncrezători, în coada procesiunii și despărțiți de ea printr-un interval, veneau soldații care îl aveau în mijloc pe Mincinosul ce se zbătea. Acesta avea la gât colanul lui Casă Mare, la fel ca și cei care mergeau mână în mână, într-o parte. Dacă reușea — după cum i se întâmpla din când în când — să își elibereze câte o mână, Mincinosul trăgea cu ea de colan, în plus, uneori striga, alteori țipa și alteori gemea; dar se lupta permanent cu soldații, a căror sarcină dificilă era să îl păstreze nevătămat. Iar vătămările putea foarte bine să și le provoace singur, căci avea un strat fin de spumă la gură. Sunetele pe care le scotea se auzeau pe mai toată lungimea procesiunii.

— Nu vreau, ascultați ce vă spun! Nu vreau să trăiesc! Nu vreau!

Ultimul dintre bărbați privi în urmă, apoi se întoarse din nou către femeia din fața lui.

— N-am înțeles niciodată ce vede Casă Mare la el.

Cei din apă se cățărară pe drum, grăbind pasul în urma procesiunii și a Mincinosului, în locul unde drumul se lărgea, alaiul se opri, rupându-se în grupuri separate, iar cei care alergaseră prin apă se adunară într-o gloată.

Lumea se grupase în fața clădirii prelungi și joase în jurul căreia alergaseră Casă Mare și Mincinosul. Dinaintea lor se întindea acum o galerie printre două maluri de pietriș, al cărei capăt era ascuns într-o umbră deasă, cu spatele la soare. Deschizătura prin care se pătrundea în clădire era doar cât jumătate din lățimea acestei galerii; într-o latură a ei, la nivelul ochilor, se afla o fantă. Membrii procesiunii mai apropiați de capătul galeriei vedeau fanta; dar chiar și cei aflați prea departe, sau care nu o puteau vedea din pricina mulțimii, știau de existența ei și știau ce aveau să vadă dacă se uitau prin ea afară.

Purtătorii îl cărară pe Cel Adormit prin galerie, îl ridicară de pe litieră și îl așezară în picioare, dar cu fața spre în afară. Lumea care se înghesuia în față își dădea seama că era în continuare adormit, căci ochii îi avea încă închiși. Dar bărbații puri își făcură apariția cu instrumentele și cuvintele lor pline de forță; astfel că, într-o clipă, Zeul deschise ochii, iar unul dintre ei aruncă lutul care i-i ținuse închiși. Cel Adormit se trezi, iar Casă Mare rămase privindu-și familia, din Prezentul său neclintit, plin de viață, de sănătate și de forță. Apoi Marele Vizir, care era, între altele, și unul dintre bărbații puri, își începu slujba. Se înfășură în viața unui leopard, legându-se în jurul mijlocului. Ridică o mică bardă cu lamă de cremene, pe care o înfipse în gura de lemn. Împinse forțând, iar cei care se aflau suficient de aproape auziră un pârâit asemănător cu cel al focului care cuprinde o tufă. Vizirul făcu un pas înapoi și cei- lalți văzură că Zeul rostea un cuvânt în Prezentul său nemișcat, căci ținea gura deschisă, în clipa aceea începură cântecul şi dansul. Dar, printre cântece și dansuri, erau unii care lăcrimau gândindu-se cât de fugar le era Prezentul, nu mai ușor de ținut în loc decât o umbră. Soldații, purtătorii și bărbații puri îl scoaseră pe Casă Mare prin galerie, până pe acoperișul clădirii, unde buștenii rari și grei fuseseră dați la o parte, formând un gol. II coborâră pe Casă Mare o dată cu ei; iar soldații care rămăseseră pe acoperiș, înconjurând golul, îl văzură pe Zeu așezat în sarcofagul de piatră, văzură capacul împins la loc și pecetluit. Apoi bărbații puri urcară la suprafață, lăsându-l pe Zeu printre încăperile sale cu mâncare, băutură, arme și jocuri. Statură așa, privind, în timp ce soldații puneau la loc buștenii și așezau pietrele uriașe deasupra.

La fel cum procedaseră cu Casă Mare, bărbații puri continuară cu Geamănul lui, care stătea drept în întunericul din spatele fantei. Numai că Vizirul nu mai forță deschiderea gurii cu barda, căci aceasta era de piatră, ci se mulțumi doar să o atingă. Gt despre ochii Geamănului, ei erau deja deschiși, privind prin fantă.

Apoi cei care se ținuseră de mâini se adunară în față, primind fiecare ceea ce avea să ducă. Înaintară printre rândurile de bărbați puri, cioplitorul cu toporișca pentru piatră, tâmplarul cu barda și dalta, brutarul cu drojdia, berarul cu malțul, femeile frumos îmbrăcate și vopsite, muzicienii cu instrumentele sub braț. Râdeau și sporovăiau intrând, primindu-și bolurile cu băutură mândri și încântați. Doar Mincinosul continua să se zbată; iar acum, țipetele lui atingeau note și mai ascuțite. Vizirul încercă să-l

liniștească, spunându-i că era bolnav și vrăjit, dar Mincinosul nici nu îl ascultă.

— Dacă nu vă opriți, n-am să-i mai spun niciodată vreo minciună… niciodată!

Auzindu-l, favoriții își încetară dansul în galerie și priviră în urmă cu o uimire șocată. Marele Vizir îl plesni pe Mincinos peste față, astfel încât acesta tăcu o clipă, surprins, smiorcăin- du-se şi tresărind.

— Potolește-te, Mincinosule, potoleste-te. Așa, ia spune-ne. De ce refuzi viața veșnică?

În clipa aceea, Mincinosul dădu glas lucrului aceluia teribil, murdar, care avea să spargă lumea în bucăți. Se întrerupse un moment, încetă să se smiorcăie. Se smuci cu o mișcare convulsivă, care îi făcu pe soldații care îl țineau să se clatine. Se ghemui printre ei, aruncându-i Vizirului priviri furioase și răcnind din toate puterile:

— Pentru că și asta e destul de bună!

Vorbele acestea amuțiră orice alt sunet, cu excepția gâfâielilor iuți ale Mincinosului. Dansul se opri, iar el se văzu înconjurat de un cerc de fețe mirate şi disprețuitoare. Brusc, ca și cum ar fi simțit disprețul împingându-l cu forță în direcția Zeului, începu să se zbată violent. Vizirul ridică mâna. Mincinosul încetă să se zbată, privind la mâna aceea ca și cum i-ar fi ținut propria viață. Vizirul vorbi calm, ca un medic care examinează un pacient.

— Casă Mare nu a dat niciodată peste cineva care să îi refuze favorurile. Omul acesta însă este impur și trebuie purificat. Aruncati-l în groapă.

Mincinosul rămase încordat numai până îi simți pe soldați întorcându-se. Apoi se înmuie și ar fi căzut pe nisip, dacă brațele nu l-ar fi ținut prins de soldați, ca niște frânghii. Aceștia se îndepărtară, târându-l cu ei, cu capul bălăbănindu-i-se și gura rămasă căscată. Mulțimea se uita, fără un cuvânt. Soldații îl duseră pe Mincinos înapoi pe drumul de pământ, pierzându-se din vedere.

Apoi oamenii, uniți parcă mai strâns ca niciodată de această întâmplare extravagantă, se întoarseră iar cu fața spre galerie. Cei care așteptau acolo, cu instrumentele și bolurile cu băutură pregătite, începură să cânte și înaintară; iar cei care dispăreau la capătul celălalt nici nu se mai auzeau, făcând ca melodia să se împuțineze o dată cu numărul lor. Când rămaseră numai doi, cântecul abia dacă se mai auzea până afară din galerie. După aceea rămase unul singur, iar apoi niciunul, doar o urmă de cântec care mai plutea la intrare. Mulțimea ascultă, aplecându-se înainte, cu capetele

aplecate într-o parte, nestiind sigur dacă auzea într-adevăr umbra cântecului sau doar amintirea lui. În fine, se așternu, fără dubiu, tăcerea; iar tristețea se răspândi printre cei rămași să își înfrunte propriul Prezent. Tristețea era treptată ca dispariția cântecului, dar categorică precum tăcerea. Ieșea din pământ. Femeile începură să se vaiete, bătându-se cu pumnii în piept și smulgându-și pă- rul; bărbații gemeau ca niște animale înlănțuite. Bărbații puri erau singurii neatinși de tristețe. Luară mâncare, băutură și foc. Închiseră intrarea cu vorbe pline de forță, aduseră ofranda de hrană și băutură dinaintea fantei și vorbiră ochilor care îi priveau fără să clipească din întuneric. Ieșiră din galerie și porniră înapoi împreună cu Marele Vizir, pe drumul de pământ. Mulțimea se puse în mișcare, împrăștiindu-se prin apă. Nu rămaseră decât soldații, care se apucară de treabă, umplând galeria cu pietre și nisip.

*

Prințul era obligat să-și exerseze ținuta de zeu. Marele Vizir îl despărțise de doici şi îl așezase pe un scaun potrivit. Și iată-l, în sala de banchete mohorâtă, cu genunchii și tălpile lipite, cu pieptul scos în afară, cu bărbia ridicată, cu ochii deschiși, privind în gol. Purta veșmântul de ceremonie pe măsura sa de copil, dar întreg, cu tot cu coadă; încrucișate pe piept, se aflau sceptrul și îmblăciul. Îi răseseră bucla drăgălașă de la tâmplă și acum, sub peruca strimtă, capul îi era chel și lucios ca o pietricică. Toca înaltă, de pânză, îi era fixată de perucă, iar sub bărbie avea prinsă în curelușe o barbă. Ședea, încercând să respire imperceptibil și să nu clipească, în timp ce penumbra se vălurea și lacrimi de încordare îi umpleau ochii.

Marele Vizir îi dădea târcoale. Unicul zgomot care se auzea era foșnetul ușor al togii sale.

— Bine, rosti el. Foarte bine.

Târcoale iarăși. Una dintre lacrimi se rostogoli din ochiul împăienjenit al Prințului în jos, pe obraz. Cedă, clipind repede.

— Uite, spuse Vizirul. Te-ai ținut atât de bine, şi la urmă ai stricat totul. Ține-i deschiși și lacrimile or să curgă pentru supuși. Nu clipi!

— Trebuie să clipesc. Toată lumea clipește!

— Tu nu ești lumea, i-o întoarse Vizirul mânios. Tu ai să fii Zeul, Casă Mare, urcat pe tron, ținând într-o mână puterea și în cealaltă grija.

— Or să mă vadă plângând!

— Așa și trebuie. E un adevăr religios profund. Crezi că există vreun Zeu care să țină ochii deschiși și să nu plângă pentru ceea ce vede?

— Oricine altcineva ar plânge, mormăi Prințul bosumflat, dacă ar trebui să țină ochii deschiși fără să clipească sau fără să și-i frece.

— Oricine altcineva ar clipi sau s-ar freca la ochi, zise Vizirul. Asta-i diferența.

Prințul se îndreptă de spate și își aținti din nou privirile în gol. Văzu dreptunghiul mare al intrării din capătul opus al încăperii luminându-se și știu că razele soarelui se strecurau pe coridor spre el. Renunță, închizând ochii şi plecându-și capul. Sceptrul și îmblăciul îi zăngăniră în poală. Vizirul se opri în loc.

— Iar!?

— Nu pot. Să susțin cerul… să mă zbânțui în sus și-n jos pe sora mea… să țin ochii deschiși… să înalț apa fluviului…

Marele Vizir plesni cu pumnul în palma deschisă a celeilalte mâini. Timp de o secundă, păru că va avea o izbucnire de furire; dar se stăpâni, lăsă capul în jos, înghiți în sec și inspiră adânc.

— Uite cum stă treaba, copile. Nu știi în ce primejdie ne aflăm. Nu știi cât de puțin timp mai avem… sora ta s-a retras… nu vrea să vadă pe nimeni… fluviul crește… Se aplecă, privindu-l pe Prinț drept în față.. — Trebuie să poți! O să fie bine, îți promit. Hai, mai încearcă o dată.

Încă o dată, Prințul își luă atitudinea de zeu. Vizirul îl urmări o vreme.

— Așa e mai bine! în regulă. Trebuie s-o văd pe sora ta — trebuie! O să te las aici. Rămâi așa până trece soarele dintr-o parte a ușii în cealaltă. Se îndreptă de spate, ridică o mână, o coborî spre genunchi, făcu trei pași cu spatele, apoi se întoarse și se îndepărtă grăbit.

Când foșnetul togii Vizirului se stinse complet, Prințul lăsă aerul să-i scape din plămâni și se cocoșă, cu ochii închiși. Săltă un braț slăbănog și și-l trecu peste față. Își mută greutatea pe fundul osos și pe coada care îi provoca dureri. Lăsă sceptrul și îmblăciul jos, lângă scaun. Privi la ușă o clipă; pe urmă își smulse de pe cap toca de pânză, o dată cu peruca, rupând cureaua subțire care ținea barba. Azvârli totul pe jos, deasupra sceptrului și a îmblăciului. Se ghemui mohorât, cu bărbia în pumni și cu coatele pe genunchi. O scânteiere de lumină de pe dale îi ricoșa în ochii pe care și-i miji, apărându-se. Scânteierea crescu, transformându-se într-un petic strălucitor.

Se ridică smucit în scaun, apoi începu să umble fără răgaz, lipa-lipa, de jur-împrejurul încăperii spațioase. Când și când, își arunca privirile spre pereții pe care siluetele cu cap de pa- săre sau de câine nu plângeau. În cele

din urmă se opri în mijlocul încăperii, cu spatele în lumină. Săltă capul încet, măsurând grinzile întunecate și soliditatea impunătoare a cornișei. Se feri, ca și cum grinzile ar fi amenințat să-i cadă în cap.

Se apropie încet de ușă și privi pe coridor. La un capăt, un paznic se rezema de perete. Prințul își îndreptă cum putu mai bine umerii și porni hotărât către paznicul care se trezi şi își ridică sulița. Ignorându-l, Prințul dădu colțul, iar o fată se trase înapoi supusă, pentru a-l lăsa să treacă. Traversă Casa Mare, fără a-i băga în seamă pe cei întâlniți în cale, până ajunse în partea din spate și auzi zgomotul bucătăriilor. Merse mai departe printre bucătarii adormiți și ajutoarele lor, care își vedeau de treburi, nedezlipindu-și ochii de la el, trecând prin curtea unde gâștele se rumeneau încet în frigări pe cărbunii încinși, sub cerul liber. Poarta din spate, care dădea spre stânci și spre deșert, era deschisă. Inspiră adânc, ca un băiat gata să sară în apă, își încleșta pumnii și trecu prin ea.

Ajuns afară, se opri în umbra zidului şi cercetă pietrele noduroase, grohotișurile, muchia stâncii profilate pe fundalul cerului. Totul era aspru și sterp. Nu se vedea nimic plăcut, ca de pildă umbra unui palmier la marginea apei; dar existau o mulțime de locuri unde se putea ascunde. Purcese înainte, urcând, ținându-se, unde putea, în umbra destul de puțină a stâncilor. În timp ce mergea, murmură:

— N-are decât să-l susțină ea.

Plângea.

Se împiedică alunecând într-o parte și se ghemui după un bolovan, privind prudent pe lângă el. Printre stânci se vedea un om. Stătea îngenuncheat pe o movilă de pietre, conturat din profilâși ținea capul în pământ, ca și cum l-ar fi doborât soarele.

Omul se săltă pe genunchi și începu să facă gesturi regulate cu mâinile, iar Prințul înțelese brusc că trăgea o sfoară sau o frânghie afară din pământ. Abia ce pricepuse aceasta, că zări apărând sub mâna omului boluri şi farfurii — strânse poate într-o plasă din fire prea subțiri pentru a fi vizibile. Omul se ridică în picioare, scoase un sunet batjocoritor și scuipă în jos, la picioare. Apucă o piatră și amenință pământul cu ea. Se prefăcu a o arunca în jos o dată sau de două ori, apoi chiar o azvârli cu putere, și din stâncă se auzi un urlet. Omul se întoarse și porni cu pași rari, râzând și legănând plasa de sfoară cu bolurile și farfuriile. Prințul se chirci în spatele bolovanului şi ascultă, în timp ce omul trecea pe lângă el. Tremura și continuă să tremure mult timp după ce poarta din spate a casei se închise, trântită.

Se ridică, umbrindu-și ochii cu ambele mâini, și își continuă drumul. Soarele îi cădea pe capul chel și se reflecta cu putere pe piatră. Mulțumindu-se cu singurul ochi bun, sui movila. Primul lucru de care deveni conștient era mirosul; după aceea, muștele. Movila era plină de ele. Bâzâitul lor creștea cu fiecare pas și în scurt timp îl depistară.

Se trezi pe marginea unei gropi adânci. Soarele lumina până în fund, mai puțin într-o parte unde, lângă perete, era puțină umbră. Se vedea că muștelor le plăcea groapa, pentru că se avântau în ea, acoperind resturile, oasele și carnea putrezită, legumele cleioase și pietrele pline de pete. Orbul zăcea într-un colț, în soare, cu capul sprijinit de stâncă. Singura diferență dintre oasele sale și celelalte era că ale lui erau încă acoperite cu piele. Era foarte murdar. Avea gura deschisă și limba i se vedea, în locurile unde nu era încărcată de muște, în timp ce înțelegea cu cine avea de-a face, Prințul îl auzi scoțând un sunet stins, fără a-și mișca nici buzele, nici limba.

— Kek.

Aproape de mijlocul gropii, pe o porțiune micuță, curățată de murdării, stătea îngenuncheat un om. Prințul îl cercetă, iar apoi exclamă:

— Mincinosule!

Acesta însă continuă să bea, fără să îi răspundă. Ținea tot capul vârât în bolul din palme și sorbea preocupat, mai zgomotos decât „kek”-ul orbului sau bâzâitul muștelor. Ridică bolul și capul în același timp, pentru a sorbi și ultima picătură. Ochii îi priveau pe deasupra buzei vasului. Zări pe cineva stând pe marginea gropii și se feri.

— Nu!

— Mincinosule dragă, eu sunt!

Prudent, cu antebrațul ridicat pentru a se apăra, Mincinosul își miji ochii, uitându-se în sus. Avea chipul plin de bășici și murdar, mai puțin în locurile unde se vedea sângele proaspăt, iar ochii îi erau înconjurați de cercuri roșii ca sângele.

— Prințul?

— Ajută-mă!

Mincinosul se mișcă, împiedicându-se de resturi. Pe urmă vorbi răspicat.

— Tu? Tu n-ai nevoie de ajutor! Cu mine cum rămâne?

— Am fugit.

— Visez. Am vedenii. Lumea spunea că sunt nebun… și-acum…

— Nu vreau să mă întorc acolo. Mincinosul își duse ambii pumni la ochi și își încorda privirile.

— Tu ești cu adevărat? — Vor să mă facă zeu.

Mincinosul vorbi cu o grabă îngrozită.

— Scoate-mă de-aici. Sora aia a ta… spune-i să mă ajute!

— Nu vrea să vadă pe nimeni, zise Prințul. Și-n plus, am fugit de-acolo. Am putea pleca împreună.

Mincinosul încremeni.

— Tu? Ai fugit?

— Am putea pleca să trăim acolo unde e frig.

— Ah, atât de simplu, replică Mincinosul batjocoritor. Habar n-ai!

— Am ajuns singur până aici. Mincinosul scoase un soi de țipăt hohotit.

— Trebuie să traversăm fluviul, să traversăm marea, să traversăm, uscatul, apoi altă mare…

— Da, hai!

— Ai fost vreodată dat la schimb pe o încărcătură de ceapă?

— Nu, sigur că nu.

— Sau pipăit de-un sirian, ca să vadă dacă ești prea bătrân pentru un eunuc?

— Ce-i ăla sirian?

— O să fim vânduți iar ca sclavi…

Mincinosul se întrerupse, lingându-și buzele crăpate, se uită încet în jurul lui, în groapă, apoi din nou în sus, la Prinț.

— Poate o jumătate de încărcătură, fiindcă nu ești nici prea voinic şi nici prea arătos, nu-i așa?

— Sunt băiat. Dacă eram fată, as fi fost frumos. Și n-ar fi trebuit să fac apele fluviului să crească, sau…

— Brățările alea pe care le porți, zise încet Mincinosul. Intră și ele la socoteală. S-ar putea să ajungi eunuc.

— Prefer să fiu fată, răspunse Prințul, parcă rușinat. Crezi că s-ar putea aranja?

Pe chipul Mincinosului, sub stratul de murdărie, înflori o expresie de calcul rece.

— A, da. Scoate-mă de-aici și…

— Și pe urmă plecăm? Plecăm cu adevărat?

— Plecăm. Acum ascultă-mă…

— Kek.

— De ce face așa?

— E pe moarte, zise Mincinosul. Dar mai e până atunci.

— Cum și-a rupt bățul?

— Am încercat să ies din groapă cu ajutorul lui, dar s-a rupt. M-am urcat pe umerii lui, iar el a căzut.

— Cred că-i e sete.

— Bineînțeles că-i e, spuse iritat Mincinosul. De-aia moare.

— De ce n-a căpătat apă?

— Pentru că mi-a trebuit mie! zbieră Mincinosul. Mai ai și alte întrebări tâmpite? Pierdem timpul!

— Totuși…

— Ascultă. Te-a văzut cineva venind încoace?

— Nu.

— Poți să mituiești oamenii?

— Marele Vizir o să afle. El știe tot.

— Ești prea mic ca să cari o scară. Dar ai putea aduce o frânghie. Ai putea s-o legi de o piatră și să cobori capătul…

Prințul sări în picioare, bătând din palme.

— A, da, da!

— Sora aia a ta… nu cred să aibă vreo frânghie… proasta, încăpățânata, enervanta, superba… Nu găsești tu una?

Dacă n-ar fi stat atât de aproape de marginea gropii, Prințul ar fi țopăit de bucurie și de nerăbdare.

— O să găsesc! strigă el. O să caut!

— Și încă ceva. Trebuie să mai ai și alte podoabe decât astea pe care le porți.

— Bineînțeles.

— Adu-le.

— Da, da!

— O frânghie. Podoabe. După ce se întunecă.

Juri?

— Jur! Mincinosule dragă!

— Haide, du-te. E singura mea… singura noastră șansă.

Prințul întoarse spatele gropii și coborî câțiva metri pe srâncă, înainte de a-și aminti să meargă aplecat, ferit de priviri. Dar paznicul de la poarta din spate dispăruse. Nu se vedea nimeni nicăieri, iar poarta era închisă. Hotărî să se îndrepte către umbra palmierilor și câmpia inundată, apoi să ocolească pe laterala Casei Mari, mergând prin cei câțiva centimetri de apă, până la intrarea principală. Dar la marginea câmpului dădu peste doi băieți care,

dezbrăcați, se jucau cu o plută de trestie. Le porunci să îl ducă până la poarta principală, iar ei se supuseră îndată, fără un cuvânt, impresionați de brățările şi colanul lui, de sandale, de Coada Sfântă şi de fustanela plisată. În felul acesta, traversă curtea din față, direct către apartamentele lui; își trezi doicile din siestă, iar pentru că era aproape zeu, acestea i se supuseră fără împotrivire în noua lui hotărâre. Îi trebuiau bijuterii, multe bijuterii; când îndrăzniră să întrebe de ce, se mulțumi să le privească, iar ele se topiră, în cele din urmă, podoabele îi fură aduse grămadă dinainte; îi făcea o plăcere stranie să le atârne pe el, până când începu să zăngăne și să sune din toate când se mișca.

Frânghia însă era altă poveste. Casa Mare părea să sufere de o lipsă de frânghii disponibile. Fântânile de la bucătărie aveau frânghii, dar erau prea lungi și greu de apucat. Catargele care se înălțau, cu stindardele atârnând moi, lângă intrarea principală, aveau frânghii păzite de soldați. Confuz, Prințul se așeză zăngănind într-un colț, ca să mediteze la ce avea de făcut, în cele din urmă, un lucru îi deveni limpede. Nu avea de unde să facă rost de frânghie. Servitorii cărora le ceruse să-i aducă una se înclinaseră, dispăruseră ca niște umbre și nu se mai întorseseră. Oftă adânc și începu să tremure. Dacă avea în- tr-adevăr nevoie de o frânghie, nu exista decât un om căruia i-o putea cere — omul care știa tot. Încet și cu multe clinchete, se ridică în picioare.

*

Terasa era înălțată, iar balconul dădea către apele umflate ale fluviului. Peste el fusese întinsă o copertină a cărei țesătură atârna flască în aerul neclintit. Floarea Frumoasă stătea la umbra copertinei, cu ochii ațintiți asupra fluviului. Era schimbată, parcă mai mică. Părul lung îi fusese tăiat deasupra sprâncenelor și de jur-împrejur, astfel că nu-i ajungea până la umeri, în ciuda fileului de aur care îi acoperea părul și din care se înălța capul cobrei de aur și topaz, era slăbită la cap și la trup, iar singurul fard pe care îl purta era malahitul greu, așternut pe pleoape, care îi încâlcea genele, dându-i umbra necesară. Stătea privind mohorâtă apa; iar dacă expresia de pe fața ei ar fi putut fi descifrată, ea ar fi fost una de rușine deghizată în sfidare.

În fața ei se afla Marele Vizir, cu bărbia sprijinită în mâna dreaptă, cu cotul drept rezemat în palma mâinii stângi. Surâdea și acum, dar zâmbetul îi era silit.

Floare Frumoasă își coborî bărbia, privind în pământ.

— Vezi tu… am dat greș. Știu că e supărat pe mine. Nu uit nicio clipă.

— E supărat și pe mine. Pe noi toți.

— N-o să mi-o iert niciodată. Niciodată. Vizirul își schimbă poziția. Zâmbetul îi deveni viclean.

— S-ar putea să nu mai avem timpul necesar.

Fata își ridică ochii, luată prin surprindere. Pieptul îi tresaltă.

— Crezi că o să ne înece pe toți?

— Se prea poate… De aceea mi-am îngăduit să te tulbur. Am spus că timpul e scurt. Chiar și așa însă, noi, care suntem răspunzători pentru viețile oamenilor, trebuie să facem ce se mai poate face. Trebuie să ne gândim bine. Vezi tu, Floare Frumoasă… în situația asta disperată pot să-ți spun pe nume, nu-i așa?

— Cum vrei.

— Ce îl deosebește pe om de restul creației?

— Nu știu!

— Capacitatea de a privi faptele și de a trage o concluzie din ele.

Începu să măsoare în sus și în jos terasa, cu mâinile încleștate la spate.

— Mai întâi, spuse el, trebuie să stabilim care sunt faptele.

— Ce fapte?

— Cine a susținut cerul? Hm?

— Păi… El.

— Cine, an după an, în… mărinimia Lui de tată… a făcut apele fluviului să crească?

— El, desigur.

— De data asta — mai avem vreun Zeu?

— Nu, spuse Floare Frumoasă apăsat. Nu încă.

— Și-atunci, cine face acum apele să crească?

— El. Am crezut… Vizirul ridică un deget.

— Pe rând. Da. El. Am stabilit primul fapt. Acum al doilea. Cât de mari erau apele când El a pășit în Prezentul Neclintit?

— Până la Semnul Excelentei Hrane.

— Ceea ce s-a întâmplat după împrejurarea în care ai dat tu greș. Dar la momentul acela, Zeul trebuie să fi fost mulțumit, înțelegi?

— Dar…

— Inima ta de femeie nu trebuie să lupte cu durabilitatea de granit a demonstrației raționale.

Fata căscă ochii.

— Cum adică?

Vizirul se gândi o clipă.

— Recunosc, cuvintele sunt dificile, dar sensbl lor este că tu te înșeli, iar eu am dreptate. Prințesa se îndreptă în scaun și surâse ușor. — Poate, în parte.

— Dar nu te bucura prea tare, Floare Frumoasă. Nu te bucura prea tare.

— Nu sunt în pericol.

— Faptele, deci. Ceva l-a mâniat după ce a intrat în Casa Vieții.

Se întrerupse, iar apoi își reluă mersul de colo-colo. O clipă mai târziu, dând să se întoarcă, se opri și se răsuci cu fața la ea.

— Lumea spune — și ar fi o dovadă de falsă modestie din partea mea să neg — că este de datoria mea să știu totul. Tot ceea ce poate fi știut de mintea omenească, știu.

Fata se uită la el pe sub franjurii grei ai genelor. Un zâmbet îi ridică doar un colț al buzelor.

— Știi și despre mine?

— Știu că până acum ai stat retrasă. Acum, trebuie să spunem lucrurilor pe nume, altfel nu le putem rezolva. Mânia Lui se îndreaptă împotriva cuiva față de care — poate fără să-ți dai seama — manifești un interes profund. Iată, am spus lucrurilor pe nume.

Timp de o clipă, fața prințesei se coloră precum apusul de soare; dar zâmbetul rămase la locul lui.

— Iar nu înțeleg ce vrei să spui.

— Mă refer, desigur, la Mincinos. Roseața apăru și dispăru pe chipul fetei, dar privirile ei nu-l părăsiră o clipă pe Vizir. Acesta continuă pe același ton rece.

— Trebuie, Floare Frumoasă. Nu ne putem permite luxul de a ne înșela singuri. Nu există niciun lucru pe care să nu mi-l poți mărturisi.

Pe neașteptate, fata își îngropa chipul în palme.

— Din rău în mai rău. Vicii atât de adânc înrădăcinate, răutăți atât de profunde, atât de murdare…

— Biată copilă, biată copilă!

— Gânduri monstruoase, de nedescris… Vizirul stătea aproape de ea. Vorbi cu un glas blând.

— Lasă gândurile astea acolo unde sunt și ele vor coace ca o bubă. Scoate-le la lumină și iată, au dispărut. Hai, draga mea. Hai să explorăm, ca două suflete pline de umilință, adâncul tragic al condiției umane.

Fata se prăbuși în genunchi dinaintea lui, cu fata în mâini.

— Atunci, când stătea la picioarele Zeului și îi povestea… ne povestea… despre munții albi care plutesc pe apă… era rece… ca un foc alb; el, atât de sărăcăcios îmbrăcat, atât de neajutorat și de curajos…

— Și ai vrut să-l încălzești.

Ea dădu din cap nefericită, fără un cuvânt.

— Și, încetul cu încetul… ai vrut să faci dragoste cu el.

Glasul îi era atât de detașat, încât ciudățenia și neverosimilul conversației dispăreau. Vorbi din nou, calm.

— Cum te-ai justificat față de tine însăți?

— M-am prefăcut că era fratele meu.

— Știind tot timpul că era… un străin, ca în minciunile lui cu oameni albi.

Vocea ei se auzi înăbușit, printre palme.

— Fratele meu, după Zeu, are doar unsprezece ani. Iar faptul că Mincinosul era… cum ai zis… pot îndrăzni să-ți spun?

— Fii curajoasă.

— A dat iubirii mele un alt parfum.

— Biată copilă. Biet suflet chinuit.

— Ce-o să se întâmple cu mine? Ce poate să mi se întâmple? Am călcat în picioare legile naturii.

— Măcar ești cinstită.

Prințesa se apropie de genunchii lui și întinse mâinile să îi îmbrățișeze, cu capul dat pe spate.

— Dar pe urmă… când chiar am făcut dragoste cu el…

Genunchii lui se smulseseră din îmbrățișare. Ajunseră la un metru depărtare de ea, ferindu-se cu viteza cuiva care evită un șarpe. Vizirul, cu mâinile încleștate la piept, se uita la eapeste umăr.

— Tu… tu și el… ați… Floare Frumoasă se lăsă pe călcâie, cu brațe- le desfăcute larg. Cu ochii ațintiți asupra lui, exclamă:

— Dar ai spus că știi totul!

Vizirul se apropie iute de parapet, privind în gol. O vreme nu rosti decât lucruri absurde, ca pentru copii.

— I-auzi. Vai de mine. Vai, vai, vai. Tț-țț-țț. Ca să vezi. J

În cele din urmă, se opri din mormăit, se în| toarse şi se îndreptă către ea — dar nu direct, își drese glasul.

— Și asta, toată… povestea asta a stat în trei tine și dorința legitimă pe care ar fi trebuit săi o simți pentru tatăl tău. *

Ea nu-i răspunse. Vizirul continuă pe un ton ridicat, plin de indignare.

— Și te mai miri că fluviul continuă să crească?

Dar Floare Frumoasă era acum în picioare. Ridică tonul, la fel ca și el.

— Ce dorești? Parcă trebuia să exersezi! Vizirul îi urmări privirea.

— Ai ascultat ce-am vorbit, Prințe?

— Ne-ai spionat! se răsti Floare Frumoasă. Copil obraznic! La ce te-ai mai împopoțonat cu toate alea?

— Îmi plac, spuse Prințul, tremurând și zăngănind. N-am auzit mai nimic. Numai ce-a spus el despre fluviul care crește.

— Ah, pleacă de-aici!

— _ Nici nu vreau să stau. Doar mă întrebam, de fapt, dacă n-are vreunul din voi o bucată de frânghie…

— Frânghie? Pentru ce?

— Am nevoie.

— Iar ai trecut dincolo de poartă. Uită-te la sandalele tale!

— M-am gândit…

— Du-te și spune-le doicilor să te curețe, încă tremurând, Prințul dădu să plece, dar

Vizirul interveni cu o autoritate neașteptată.

— Stai!

Făcând o ușoară plecăciune în fața lui Floare Frumoasă, ca și cum i-ar fi cerut permisiunea, se apropie de Prinț și-l apucă de braț.

— Fii bun și ia loc, Prințe. Aici. Excelent. Deci, vrem frânghie și am fost pe-afară. Erai atașat de el, nu-i așa? încep să înțeleg. Și podoabele… desigur!

— Am vrut doar…

Floare Frumoasă se uita când la unul, când la altul.

— Ce înseamnă toate astea? Vizirul se întoarse către ea.

— Ceva ce se leagă direct de conversația noastră. Există — dar tu nu ai cum să știi unde anume — o groapă. Când spui: „Aruncați-l în groapă…”

— Știu, știu, îl întrerupse Floare Frumoasă grăbit. Ce legătură are asta cu mine?

— O parte din motivele grave pentru primejdia în care ne aflăm nu pot fi eliminate. Dar cel puțin unul poate. Zeul e mânios pe Mincinosul

Său și face apele să crească, în parte pentru că acesta a refuzat darul vieții eterne.

Floare Frumoasă tresări, ridicându-se pe jumătate din scaun. Mâinile îi erau încleștate pe brațele acestuia.

— Groapa… Vizirul dădu din cap.

— Mincinosul încă are de îndurat suferința, lipsa de siguranță și încercările unui Prezent în mișcare.

O prinse în ultima clipă, o așeză la loc pe scaun și începu să o bată ușor pe mână. Murmură ușor, ca pentru sine.

— Of, of, vai de mine. Prințul își regăsi glasul.

— Acum pot să plec?

Dar Vizirul nu-i dădu atenție. Prințul ascultă în tăcere ordinele pe care celălalt le dădea soldaților de la ușă şi urmări fără să comenteze, chiar dacă puțin invidios, cum femeile îi puneau la loc frumusețea pe chip lui Floare Frumoasă. O femeie bătrână şi pirpirie aduse un bol cu ceva de băut, pe care îl așeză pe un piedestal, alături de scaun. Apoi tustrei așteptară, în timp ce soarele asfințea.

Floare Frumoasă își drese glasul.

— Ce-ai să faci?

— Am să-l conving, îngăduie-mi să te mângâi cum pot, căci trebuie să fii tare. Te crezi ieșită din comun. Și, desigur, așa și ești — ieșit din comun de frumoasă, în primul rând. Dar aceste dorințe întunecate — îi aruncă o privire Prințului, apoi se uită într-o parte — … nu ești singura care le nutrește, în noi toți sălășluiește dorința profundă, nerostită, morbidă de a face dragoste cu… știi ce vreau să spun. Fără vreo rudenie de sânge. Un străin cu propriile lui povești. Nu înțelegi ce reprezintă poveștile astea? Ele sunt o încercare disperată de a scăpa de dorințele corupte, de a le satisface în închipuire; pentru că — după legile firii — nu pot fi puse în aplicare. Chiar crezi, draga mea, că există locuri unde oamenii se căsătoresc în afara granițelor naturale ale consangvinității? Și-apoi, unde ar putea viețui aceste marionete din minciunile lui pline de fantezie? Să presupunem pentru o clipă că cerul ar fi atât de mare, încât să se întindă peste aceste ținuturi. Gândește-te ce greutate!

— Da. O nebunie.

— În sfârșit, recunoști față de tine însăți care este adevărul. Un nebun ale cărui minciuni au dislocat nucleul nerostit al vieții noastre, a tuturor; un

nebun care reprezintă un pericol pentru noi toți, dacă nu consimte să îl slujească pe Zeu.

Se opri și își întoarse ochii spre valea inundată. Curentul central aducea de sus o barcă goală, răsucind-o și învârtind-o în loc.

— Înțelegi? Nu ne putem premite să așteptăm leacul. Dacă nu-l putem convinge — chit că vom încerca, desigur — va trebui să folosim forța.

Un timp se lăsă tăcerea. Floare Frumoasă începu din nou să plângă. Plânsul ei nu spărgea liniștea. Apa îi șiroia din ochi şi malahitul se revărsa o dată cu ea, ca dintr-o mină. Fluviul continua să crească. Prințul ședea, zăngănind când și când.

Deodată, Floare Frumoasă se opri din plâns.

— Cred că arăt oribil.

— Nu, nu, draga mea. Poate puțin… neîngrijită. Atât cât să-ti stea bine.

Prințesa le făcu semn femeilor.

— Știi ceva, Vizirule? Asta dovedește cât de bolnavă sunt. Aproape că nici nu-mi pasă. Nu chiar deloc, dar aproape.

Marele Vizir se uită în jos la ea, încruntân-| du-se mirat.

— De ape?

— A, nu, nici vorbă! De fata mea. Femeile dispărură iar. Floare Frumoasă se așeză hotărâtă pe scaun.

— Acum sunt gata.

Vizirul spuse cu o voce puternică:

— Aduceți-l încoace.

Prințul se ridică iute în picioare.

— Păi… eu cred… c-o să mă duc să beau niște apă…

Cuvintele se auziră șuierat din direcția scaunului.

— Rămâi unde ești, pricăjitule! Prințul se așeză la loc.

De dincolo de terasă se auziră mai multe zgomote și, între ele, sunetul unui glas cunoscut, la fel de volubil ca întotdeauna, dar mai ascuțit. Doi soldați negri, înalți, acoperiți doar cu bucăți de pânză în jurul soldurilor, îl târau între ei pe Mincinos, îl aduseră până în fața lui Floare Frumoasă. Mincinosul se opri din sporovăială și o privi. Ea îi întoarse privirea cu niște ochi ca de piatră, aparent la fel de sigură pe ea ca un locuitor în casa vieții, dacă n-ar fi trădat-o felul în care îi tresaltă rochia peste piept. Mincinosul îl zări pe Prinț, ciucit în spatele ei, lângă perete. Se smuci între cei doi soldați, țipând din răsputeri: Trădătorule!

— Dar n-am…

— Un moment, Mincinosule, interveni Vizirul, care apoi se întoarse către Floare Frumoasă: îmi permiți?

Fata întredeschise buzele, dar dintre ele nu ieși niciun sunet. Vizirul ridică un deget.

— Dați-i drumul.

Cei doi soldați se traseră un pas în urma Mincinosului, cu trupurile lucind, își pregătiră sulițele, pe care le îndreptară spre el, ca spre un animal prins în plasă. Mincinosul reîncepu să vorbească iute, cu disperare, trecând de la unul la altul.

— Otrava e o cruzime. O să spui că nu doare, dar de unde știi? la zi, ai fost otrăvită vreodată? Știu multe taine care v-ar putea fi de folos. Aș putea chiar și să împiedic apele râului să mai crească, dar am nevoie de timp, de mai mult timp! Nimănui nu-i place să simtă frica, nu-i așa? E oribil să-ti fie frică, absolut oribil!

Vizirul îl întrerupse.

— Frica nu ţi-o provocăm noi, Mincinosule!

— Atunci de ce, când tac, îmi cântă dinții-n cap?

Vizirul întinse o mână către tânărul care se feri, cu o tresărire.

— Liniștește-te, omule. N-o să ți se întâmple nimic. Nu în clipa asta.

— Nimic?

— Nimic. Hai să facem o pauză. Calmează-te, Mincinosule. Așază-te și încolăcește-te confortabil pe rogojină.

Mincinosul îl privea bănuitor, dar Vizirul nu făcea decât să dea din cap, zâmbind. Puse o mână pe podea și îngenunche, privind dintr-o parte, în sus. Se uită în jur, crispându-se la vederea sulițelor, iar apoi se întinse pe jos. Își trase genunchii, parodiind poziția fătului în pântece; dar niciun făt nu tremurase vreodată atât de încordat. Niciun făt nu aruncase astfel de priviri în sus, într-o parte, de jur-împrejur.

Vizirul se uită la fluviul umflat, crispându-se la fel ca Mincinosul când văzuse sulițele. Făcu un efort vizibil să se adune.

— Așa, Mincinosule. Nu ai de ce să te temi. Avem tot timpul din lume.

Zări un ochi care nu clipea, privind în sus prudent, ca un crab de sub o piatră.

— Închide ochii. Uită de toate.

Ochiul se închise, se deschise brusc şi apoi se închise la loc, lăsând însă o fantă lucitoare. Vizirul continuă cu blândețe:

— Hai să ne gândim la lucruri reale. Mincinosul dârdâia violent pe podea.

— Moartea. Crima. Dorința. Groapa.

— Nu, nu! Lucruri blânde, lucruri moi, lucruri apropiate!

Lucirea tremură, crescu și pe urmă dispăru. Fătul murmură cu gura în podea.

— Vântul pe obraji. Răcoarea.

— Bravo.

— Fulgii albi rostogolindu-se. Munții care poartă o mantie albă…

— Iar începi? Lucruri adevărate, am zis!

— Oameni albi. Femei de un alb pur, de fildeș și aur — străine toate și tocmai de aceea disponibile. Ah, bunătatea unei femei străine lângă un cămin străin!

Vizirul pufni de încordare, dar îi aruncă lui Floare Frumoasă o privire de scuză. Rochia ei tresaltă din nou.

— Ascultă-mă, Mincinosule. Acum, că te-ai calmat, vreau să apelez pentru ultima dată la generozitatea ta. Zeul te îndrăgește. E supărat pentru că nu vrei să te duci după El. Primește darul vieții veșnice — pentru binele tău!

Mincinosul urlă.

— Nu!!!

— Stai. Înțelegem că ești bolnav și lipsit de generozitate. De aceea, pentru a te ajuta să ne vii în ajutor, vom fi la rândul nostru generoși, îți oferim la fel de mult cât i-am dat și Lui.

— Mă cumpărați?

Dar Vizirul nu îl asculta, începuse să îi dea târcoale Mincinosului, al cărui cap îi urmărea mișcările, ca al unui șarpe.

— Recunosc, s-ar putea ca nici măcar asta să nu fie de ajuns. După câte am auzit de curând, s-ar putea ca El să fie atât de mânios, încât… dar trebuie să facem tot ce ne stă în putință. Crezi că ți-am putea cere să stai alături de ceilalți, la margine, doar uscat de căldură? Ba mai mult. Vom da la o parte pietrele și grinzile…

— Ce tot spui acolo?

— Ai să stai alături de Zeul însuși, în nu mai puțin de trei sarcofage, dintre care cel interior va fi făcut din materialele pe care le dorești, oricât de prețioase.

Mincinosul căzu în genunchi şi zbieră din nou.

— Prost bătrân!

— Lasă-mă să termin. Te vom deschide și te vom curăța pe dinăuntru.Îți vom scoate creierul pe nas și îți vom umple cutia craniană cu lichid parfumat…

Și, purtat de șirul vorbelor, Vizirul gesticula amplu de jur-împrejurul propriului trup. Mincinosul își încrucișa strâns brațele, urlând ca o bufniță scoasă din minți.

— … îți vom tăia părțile publice… Prințul sări în picioare.

— A, da, da!

Mincinosul se opri din urlat și începu să vorbească, din ce în ce mai violent.

— O bucată de pământ nu mai mare decât o fermă… o mână de maimuțe rămase izolate de restul omenirii… prea ignorante, prea îngâmfate, prea toante ca să creadă că lumea se întinde mai mult decât cele zece mile de fluviu…

— Ai să ne îneci pe toți!

— Înecați-vă atunci, dacă n-aveți destulă minte ca să vă urcați pe stânci și să vă puneți la adăpost…

— Te implorăm!

— Și eu prins, condamnat, singurul om inteligent din toată… toată…

Se azvârli pe burtă și o prinse pe Floare Frumoasă de picior.

— Nu înțelegi? Fratele tău are… cât are… zece ani? Tu ai puterea… puterea, puterea, puterea!

Vrei să te căsătorești cu el? Cu gângania asta prăpădită…

— Ia mână de pe mine!

— Preferă să fie fată. Tu îi ai pe soldați — tu, unul dintre cei zece comandanți mărunți de pe malul fluviului — ai începutul unei armate…

Floare Frumoasă gâfâia, cu răsuflarea tăiată. Se uita la el ca și cum ochii lui erau singurul loc unde putea să privească. Mincinosul continuă.

— Vrei să te căsătorești cu el?

Gura ei se deschise și se închise la loc. Mâinile, încleștate pe brațele scaunului, i se traseră înapoi, încheieturile i se albiră, își dezlipi privirile de pe fața lui, uitându-se scurt la Prințul care zâmbea și la bolul de pe piedestal.

— Ai începutul unei armate. Ce ar mai sta dincolo de puterile tale?

Vizirul interveni.

— Știm ce avem de făcut.

Dar, ca și cum ar fi găsit o rază de speranță, o urmă de siguranță în Floare Frumoasă, sau poate chiar un fel de putere asupra ei, Mincinosul se ridică în picioare dinaintea ei, vorbindu-i ca un Zeu.

— Omul care deține locul cel mai înalt în țara asta este omul care te are pe tine, o femeie frumoasă și stranie, în patul său. Poate pârjoli malurile fluviului de la un capăt la altul, până când toți cei rămași în viață se vor înclina în fața frumuseții tale.

— Și cine, mă rog, ar vrea să facă una ca asta zise Vizirul? Am spus eu că ești nebun!

— Nu sunt nebun, în mine nu se află înșelătorie și nici răutate.

Floare Frumoasă întrebă cu patimă:

— Nu e răutate? După toate câte-ai spus despre femeile străine?

Mincinosul își desfăcu larg brațele.

— Nu înțelegi? Niciunul din voi n-a înțeles! în țara asta de idioți, un singur bărbat are acces la toate femeile: Casă Mare, Zeul!

Floare Frumoasă stătea în picioare, acoperindu-și obrajii cu palmele. Dar Mincinosul îl fixa pe Vizir cu niște priviri încărcate de ură și dispreț.

— Nici măcar tu, un om considerat înțelept… toate prostiile astea despre cum nu am voie să o am pe această femeie, pe fata asta frumoasă… şi despre cât de mult mă dorește şi ea…

Împunse cu un deget aerul de sub nasul Vizirului.

— Şi dacă as fi eu însumi Casă Mare?

Pe sub pielea întunecată, chipul Vizirului se goli de sânge şi apoi își reveni pe loc. Făcu trei pași, îndepărtându-se de Mincinos.

— Soldați, omorâti-l!

Soldații înaintară în urma sulițelor. Demnitatea se scurse de pe chipul Mincinosului ca o mantie smulsă. Ca şi cum teama şi ura l-ar fi posedat ca pe un Zeu, făcu niște salturi bruște şi imposibile. Trupul prelua controlul asupra feței. Se feri în lături şi înainte, răsucindu-se. Soldații trecură pe lângă el și, încă înainte de a se opri din această mișcare, unul se împiedică, iar sulița lui ajunse în mâinile Mincinosului. Niciun ochi nu reuși să urmărească mișcarea șerpească a vârfului înfipt și scos din gâtul negru. Cel de-al doilea soldat se răsuci, doar pentru a primi în plin ascuțișul, își duse mâinile la piept și se prăbuși grămadă. Nici nu atinsese podeaua, când Mincinosul se întoarse către Vizir, care strigă din rărunchi: — Arcași!

Sulița făcea pase magice în jurul Vizirului, care nu se clintea. Continuând să vorbească, Mincinosul străbătu în fugă terasa și sări pe creasta

parapetului. Se întoarse în clipa în care soseau arcașii, cu arcurile neîncordate. Azvârli sulița şi un arcaș căzu, strângând în mână coarda slăbită, în timp ce trupul său făcea toate aceste mișcări imposibile, Mincinosul turuia, aruncând vorbe din centrul chipului înspăimântat. Plonja elegant în apele umflate, poate vorbind și acolo; dar, când ieși la suprafață, despicând apa cu brațele, pe terasă era prea mult zgomot ca să mai audă cineva dacă vorbea sau nu. Săgețile săpau apa în jurul lui, pentru a se îndepărta plutind, cu penele în sus.

Vizirul se transforma. Se ținea de mijloc, privind în același timp în depărtare și în sine însuși. Se lăsă într-un genunchi. Parcă îi căzuseră obrajii. Avea o față mai mică, mai bătrână.

Și Prințul suferise o transformare. Nici nu-i mai vedea pe morți și pe muribunzi, îi vorbi lui Floare Frumoasă cu un surâs larg, chiar dacă ea nu îi dădu atenție.

— Înseamnă că ochii mei nu mai contează și că nu va trebui să fiu Zeu, așa-i?

Vizirul spuse, cu obrazul lipit de podea:

— O sângerare pe dinăuntru, înțeapă ca un scorpion.

Departe în zare, de neajuns decât din cine știe ce întâmplare, Mincinosul ieșise din apă, oprin- du-se pe creasta unui zid care, ca o cărare îngustă, ducea pe sub coroanele palmierilor spre mijlocul curentului. Se întoarse cu fața spre terasă, gesticulând cu brațele, exprimând fără cuvinte, dar apăsat, mecanica, nevoia de a supraviețui. Arcașii stăteau lângă parapet cu tolbele goale. Așteptau ordine de la Floare Frumoasă; dar ea rămăsese cu ochii pierduți după Mincinos, cu mâinile ridicate și cu gura deschisă.

Vizirul făcu ultima afirmație clar, profesional:

— Caută moartea cu luminarea. Zâmbetul Prințului era atât de larg, încât devenise ridicol.

— Acum pot să beau ceva? Floare Frumoasă îi răspunse absent.

— Imediat, copile dragă. Fata se apropie de parapet.

— O caută cu luminarea. Și totuși… Arcașii așteptau, cu ochii la ea. Iar ea se trans-1

forma. Se făcea mai rotundă, mai împlinită. Luciul îi cuprindea ochii, părul. Suprafețele drepte care fuseseră obrajii ei se curbaseră. Ca și cum un parfum ascuns în trupul ei ar fi început să domine, aromat și excitant, strălucea și sclipea. Apăruse și culoarea dedesubtul obrajilor rotunjiți, acolo

unde începutul unui zâmbet dădea la iveală gropițele. Ținea brațele ridicate, cu palmele date cu hena întoarse în afară, într-un gest de revelație.

— Și totuși… cred că ar trebui să mergem să vorbim cu El.

CLONC-CLONC

Cântec înainte de vorbă Versuri înainte de proză Fluier înainte de tubă Liră înainte de-arcuş

I

Palm le asculta pe Femeile Albine cu un su~ râs ca un ropot de aplauze care le făcea, precum intenționase, fericite. Albinele nu sufereau de nicio boală și, da, aduceau miere atât din câmpie, cât și din pădure. Simțeai gustul câmpiei în miere ca pe o mirodenie, ca pe o aromă. Da. Albinele își făceau datoria. Când consideră că își folosise destul surâsul, se întoarse să-l ducă înapoi pe drumul scurt până la golul dintre râu și colibele de paie, șoproanele și adăposturile dintre stâncile prăvălite. Era golul în care se jucau copiii, acum fierbinte și prăfos, dar nu atât de fierbinte cât avea să fie când soarele se va fi înălțat deplin. Copiii simțeau căldura, iar ea văzu aceasta pe dată; căci doi băieței se luptau nu tocmai în joacă, despărtindu-se doar când o văzură, pe ea și surâsul ei. Un alt băiețel — mai mic, aproape cât un bebeluș — se apropie cu câte un ou în fiecare mână și le ridică.

— Braaavo, îi spuse ea. Bravo.

Își aruncă părul pe spate cu o scuturare a capului și își conținâ drumul. Era vremea ca micuții să treacă la somnul de după-amiază. Mai erau câțiva care făceau gălăgie pe malul râului, trei băieți și două fete. Fetele mărșăluiau pe lângă băieți, în mâini țineau ridicate niște bețe. Scandau. — Ha! Ha! Ha!

Unul din băieți se înroșise și plângea deja. Ceilalți doi, cu capetele plecate, făceau semne în țărână. Cele două fetițe se întoarseră cu bețele ridicate, o zăriră şi coborâră bețele la loc, chicotind, își întoarseră privirile de la ea, frecându-și un picior de celălalt. Ea le spuse cu blândețe, fără a se opri din drum: — Jucați-vă în altă parte, da? Era loc destul și destui copii — băieți care aruncau cu obiecte sau luptau între ei, fete care se jucau cu păpuși, săreau coarda sau stăteau de povești. Trecând pe lângă ele, Palm le dăruia câte ceva din surâsul ei. Se pregăti de ascensiune. Soarele dimineții îndepărtase pălăria de ciupercă formată de vaporii de deasupra Izvoarelor Fierbinți. Nu se mai vedea decât o fâșie de ceață în punctul cel mai înalt, unde apa fierbea cu bulbuci. Ceva mai jos, în șirul de platouri în care se răcea până ajungea călduță şi apoi se irosea în râu, nu mai era abur deloc. Şi

totuși, oricât de puțin ai fi urcat din locul unde se jucau copiii, aerul devenea mai proaspăt, ca și cum ar fi coborât de pe munte, în loc să traverseze câmpia. Palm se hotărî brusc să se îmbăieze pe un platou situat mai sus decât celelalte. Aștepta cu nerăbdare baia prelungită, căci simțea începutul unei dureri la umăr și spera ca apa caldă să i-o aline. Urcă, deci, cu demnitate şi cu o grație câtusi de puțin diminuată de durere. Fusta lungă de ierburi îi foșnea, dege- tele picioarelor i se încordau și se relaxau pe pietrele tocite. Dar trebuia să recunoască în sinea ei că inima îi bătea mai tare decât era obișnuită. Se opri la jumătatea drumului și încercă apa unui platou, ca și cum ar fi vrut să vadă cât de fierbinte era — sau să îndepărteze o frunză moartă sau o insectă. Se îndreptă de șale, răsucindu-se și cercetând ceea ce i se întindea la picioare, prefăcându-se că îi stătea în obicei să facă lucrul acesta aici și nu ceva mai încolo, în vârf, lângă izvoarele clocotinde.

Femeile munceau în pădure și în Casa Femeilor. Nu le vedea, dar le auzea sporovăind și, din când în când, râzând strident, în locul în care pădurea se rărea și apa izvoarelor fierbinți o întâlnea pe cea a râului, câteva fete stăteau afundate până la brâu, trăgând de o plasă. Văzu suprafața tot mai mică de apă punctată parcă de stropi de ploaie și știu că prinseseră un banc întreg. Ceva mai departe, Femeile Albine lucrau printre stupii de paie. Multă hrană, fete care munceau râzând, mulți copii, două femei alăptând printre stânci, o alta grea cu prunc și ajutată chiar și acum de surorile ei să se tragă la adăpost, Izvoarele Fierbinți, aerul cald…

Vorbi singură, după cum i se întâmpla din ce în ce mai des.

— E prea multă hrană. Poate nu carne, dar peste, ouă, rădăcini, miere, frunze și muguri…

Își puse ambele mâini pe burtă, deasupra fustei. Zâmbetul îi era trist.

— Iar eu mănânc prea mult din ea.

Ei bine, își spuse, îmbătrânesc. Asta explică totul. Nu trebuie să cred că voi fi frumoasă o veșnicie.

Începu să urce iar de la un platou la altul, urmând cărarea bătută printre incrustatiile albe şi verzi. Pe măsură ce urca, aerul era tot mai cald. Zgomotele femeilor şi copiilor se pierdeau, înghițite în cele din urmă de bulbuceala, plescăiala şi fâsâiala apei clocotinde din vârf. Pe bucata îngustă şi dreaptă de piatră de lângă izvor stătea o fată. Era subțire, iar fusta de iarbă îi fusese scurtată până la genunchi. Părul lung şi negru îi stătea înfășurat strâns pe niște bețișoare. Avea o față lată, neatrăgătoare, pe care

strălucea însă grația adolescenței. Se ridică drept în picioare când văzu cine se apropia. Râzând, arătă cu degetul într-o parte, spre câmpie.

— A apărut, în șir cu despică tura.

— Ești sigură, copilă? S-au mai văzut focuri în iarbă, să știi.

— Era un foc de tabără… Palm.

Fata ezită înainte de a pronunța numele, încă intimidată de ideea de a i se adresa ca de la adult la adult. Dar Palm se întorsese pe călcâie și privea spre câmpie. Își țuguie buzele.

— Înseamnă că bat partea aia de câmpie, de la poalele dealurilor, unde e ravena secată. Ai să vezi focul din seara asta pe-acolo… cred. Doar dacă nu s-au răzgândit, dacă nu s-au speriat, dacă n-au început să se certe sau mai știu eu ce.

Fata chicoti.

— Sau mai știu eu ce! Palm îi zâmbi.

— Or să fie plecați două zile pline. Poți să-ți dai părul jos de pe moațe.

Fata căscă gura. Pe chipul ei nu se citea nimic.

— Două zile?

— Poate mai mult, spuse Palm cu ochii ațintiți asupra fetei. Elefantul Mânios, nu-i așa?

— A, nu… Palm. Afost Elefantul Mânios, dar acum e Leul Furios.

— Și înainte de a fi Elefantul Mânios, a fost Albina Harnică, parcă. Desigur, pe vremea aia era mult mai tânăr. Tu nici nu-ți mai amintești.

Chipul fetei trecea de la o culoare la alta. Se răsuci și chicoti.

— Îi știi cum sunt… Palm.

— Ba bine că nu. Nimeni nu o știe mai bine ca mine. În fine… să nu uiți.

Chipul fetei deveni solemn și mândru.

— Acum sunt femeie.

Palm făcu un gest de aprobare și se întoarse să plece.

— Palm…

— Ce e?

— Bătrânul Om Leopard…

— Care dintre ei, copia? La urma urmei, avem trei aici.

Fata făcu un semn în jos.

— Cel de colo.

Palm se uită în jos, zări capul chel printre pietre, umerii noduroși și picioarele subțiri, răscrăcărate. Fata spuse lângă umărul ei:

— Nu-i știu toate numele. Dar nu s-a mișcat de… ăă… de foarte multă vreme! Și răsuflarea… cred că acum e al nostru. E iar prunc. Nu-i așa?

— Ai făcut foarte bine că ai observat. O să poruncesc să aibă grijă de el. Rămâi de veghe! Se întoarse și coborî; nu pe același drum pe care venise, ci pe un altul, îndreptându-se spre capul chel al Omului Leopard, pe care îl vedea dedesubt. Nu era departe de Coliba Oamenilor Leopard. Bietul de el, își spuse, a ajuns cât a putut de aproape! Chiar deasupra locului unde se afla el, stânca era ceva mai abruptă, iar Palm își continuă drumul prudentă, încruntată din cauza efortului, încruntarea îi dispăru însă de pe chip când ajunse lângă el și-l văzu așezat cu spatele rezemat de stânca și cu picioarele întinse în față. Mâinile i se jucau neliniștite cu peticul de piele de leopard tocită şi murdară pe care-l ținea în poală. Din gura deschisă i se scurgea saliva. Respira precipitat, îngenunche lângă el şi îi puse mâna pe frunte. Se uită atent în ochii lui, în care nu se vedea nimic. Zâmbi cu o dulceață nesfârșită și-i murmură feței goale:

— Dormi?

Se ridică iute, se apropie de gura unui adăpost și spuse spre interior:

— Omul acesta, bietul de el… cum îl cheamă? Tiparul Aprig? A, da, îmi amintesc… și Flacără, și Viespe. Are nevoie de tine. Acum, în clipa asta.

Se ridică în picioare și traversă șirul de platouri. Calculată, izgoni din minte imaginea bătrânului. Punctul acesta culminant al zilei îi făcea plăcere, iar gândurile și sentimentele bune dădeau năvală. Copila aceea drăguță, care stătea de pază, atât de dulce, atât de dornică de a fi de folos… apă fierbinte… apoi, după baie… avem cel puțin două zile libere… o să mă asigur că e din belșug, și cu gust, și tare… Vorbi din nou tare, nemulțumită. — Beau prea mult.

Și în clipa aceea își aminti ceea ce Femeile Albine, copiii, santinela și Omul Leopard izgoniseră într-un colț al minții ei. Neliniștea. Se umflă, cotropindu-i mintea, astfel că fu nevoită să facă un efort pentru a-și obliga zâmbetul să rămână la locul lui. Își spuse: zâmbesc dulce, ca o mâță care mănâncă iarbă ca să se liniștească!

Rămase locului, întârziind intrarea în apă, pentru ca baia să nu o dezamăgească, neputând să îi potolească neliniștea. Privi în sus, la șirul de platouri, prin aburul rar care se ridica din apa fierbinte a celui mai înalt, până la muntele din fundal, cu propriii săi vapori. Acesta se înălța uriaș și jeturi de abur țâșneau ici și colo, din pete roșii sau galbene pe stânca neagră. Fumul ieșea din vârful încununat cu zăpadă. Pe nepregătite, deveni

conștientă de felul în care muntele trebuie să se fi uitat în jos la ea. Își duse amândouă mâinile la gură, dar îi întoarse privirea; pentru că așa trebuie să faci când ești nu doar Palm, ci și Cea Care Dă Nume Femeilor; apoi însă, muntele redeveni munte și neliniștea o copleși din nou.

— Sunt încă destul de tânără ca să fac un copil. Poate când or să se întoarcă…

Se uită repede împrejur, dar nu era niciun bărbat pe-aproape, nici măcar vreun Om Leopard bătrân, incapabil să mai facă altceva decât să zacă la soare, nici măcar vreun bărbat-copil care și-ar fi putut aminti ce spusese Cea Care

Dă Nume Femeilor. Nu era nimeni care să o audă. Își lăsă mâinile să-i cadă pe lângă corp și urcă spre locul de baie.

Platourile erau fiecare un pic mai sus decât cel de alături, poate cu o lungime de antebraț. Fiecare era plin până la buză, lăsând o peliculă de apă să se scurgă neîntrerupt peste marginea rotunjită, în cel următor. Uneori pelicula era mai groasă decât de obicei, ca și cum pământul și-ar fi schimbat starea de spirit; dar platourile erau mereu pline. Lucrul acesta îi făcea plăcere lui Palm, care îl resimțea ca pe o bogăție, ca pe un belșug, ca pe o generozitate acvatică. Era recunoscătoare apei, fără a o personaliza. Baia o chema, își duse mâinile la talie și își desfăcu fusta de iarbă, care îi căzu în jurul gleznelor, își vârî mâinile pe sub păr, la ceafă. Dar, după ce așeză șiragurile de scoici zăngănitoare pe piatră, nu se grăbi să pășească şi să intre în căldura binefăcătoare, îngenunche, dându-și părul pe spate şi privind într-un ochi de apă mai rece. Lăsă soarele să-i cadă pe față, își ținu respirația și se concentra asupra chipului care urca spre ea din adânc.

— Sunt frumoasă.

O șuviță căzu și încrețiturile îi făcură chipul să tremure, își strânse la loc părul și continuă să privească în adânc. Ochii negri erau ca două pete imense, întunecate, iar fața ovală şi regulată. Ridică o mână și-i simți moliciunea — și simți, de asemenea, cu toate că nu le vedea, începuturile ridurilor din jurul gurii, precum și pe cele de pe gât, ascunse de scoici.

— Sunt încă frumoasă. Nu… poate fi asta.

Din pădure și din Casa Femeilor se auzeau fetele flecărind și râzând. Copiii erau tăcuți, adormiți la umbră. Cea Care Dă Nume Femeilor sări în picioare. Sui încă trei platouri și încercă apa de pe cel mai de sus cu vârful piciorului. Păși înăuntru, mușcându-și buza de jos. Se lăsă în apa fierbinte şi transpirația îi țâșni prin toți porii. Stătea pe vine, impunându-și să rabde

până când pielea avea să accepte durerea, obișnuindu-se. În cele din urmă se relaxa, lăsându-se pe spate și sprijinindu-și capul de piatra special așezată acolo. Părul i se răsfiră; și, încet, trupul i se înălță, cafeniu deschis și verde în apa limpede. Plutea și doar capul îi mai stătea rezemat de piatră. Trupul grațios se întindea la suprafață ca o diagramă a feminității, închise ochii. Era acolo un fel de spațiu fără timp.

Din adăpost, femeia țipă ca o bufniță. Palm deschise ochii și gândurile prinseră imediat formă. Curând voi avea un prunc de văzut. O fată, aș zice, după felul în care arăta sarcina. Sper… sper că, orice ar fi, vom putea să-l păstrăm. Nu-mi place…

Neliniștea revenise, largă, adâncă, imposibil de prins, precum apa. Se răsuci, privind prin aburi spre locul unde creștetul alb și umerii întunecați ai muntelui pluteau în propriul fum. Uneori, medita ea, muntele se uită în sus, la cer, ca și cum noi n-am fi aici; iar alteori muntele se uită în jos… tot ca și cum n-am fi aici!

Se scutură, împrăștiind apa.

— Muntele e munte! Palm, gândești ca un bărbat!

Și, cu un gest scurt, își scufundă capul și îl scoase scuturându-l, lăsând apa fierbinte să i se scurgă pe față şi prin păr. Începu să își maseze fața cu mâinile și se concentra asupra propriului corp, dar gândurile își făceau în continuare de lucru în mintea ei. Nu e nimic rău. Poți fi bucuroasă sau tristă, sau poți să nu simți nimic special atunci când te gândești la ce este de făcut. Dar nu poți fi neliniștită pentru ceea ce există.

Şi totuși, suntem amenințați.

Se ridică, păși în apa mai răcoroasă, se afundă, apoi ieși și se așeză, lăsând soarele să o usuce, își înclină capul, trecându-și degetele prin păr, apoi încă o dată, și încă o dată. Sentimentele erau sentimente, dar fiecare fir trebuia să stea frumos lângă cel de-alături. Trebuia să se ocupe imediat de aranjatul lui, de unsul feței cu ulei, de modelarea unghiilor cu piatra potrivită.

— Palm! Palm!

Era copila de pază, care cobora șerpuind și săltând printre platouri, cu mâinile în aer pentru echilibru și cu fusta de iarbă fluturând.

— Palm! Ah, Palm!

Acum, că a învățat să-mi spună pe nume, o să-l folosească la tot pasul, constată Palm în gând. Râse către fată și îi trimise un sărut din zbor.

— Palm! Palm! Palm! Nu sunt un pâlc de copaci, să știi.

— I-am văzut!

— Sper că nu vin înapoi. Nu atât de repede! A, nu! Ai avut dreptate, Palm! Palm… pleacă mai departe. Atât de departe! Nici nu i-as mai fi văzut, dar…

Chicoti.

— … s-au cățărat într-un copac. Palm râse, la rândul ei.

— Toți? După nuci? Ori s-au luat la întrecere?

— Nu l-am văzut decât pe unul din ei, sus de tot.

— După ouă de păsări.

— M-am gândit că e bine să afli, Palm. Palm își trase părul spre spate cu o mână, iar cu cealaltă o bătu pe fată pe obraz.

— Ai făcut bine… — făcu un efort să își amintească — … Roșioaro. La urma urmelor, pentru asta ești aici, nu? Acum ajută-mă să-mi pun fusta.

— Mă-ntreb dacă era Leul Furios. Bineînțeles, de la distanța aia n-am văzut. Cât trebuie să se distreze!

Cea Care Dă Nume Femeilor își lega șiragul de scoici.

— E plăcut să știi că se simt bine. Sper numai că n-au uitat după ce-au plecat! Bine. O să merg cu tine sus, să arunc o privire. La-o înainte.

Și din nou, femeia care năștea țipă ca o bufniță. Nu mai e mult, își spuse Palm. Sper…

Roșioara stătea lângă izvorul clocotind, umbrindu-și ochii cu mâna. Ritmul respirației nu i se schimbase.

— Uite. Vezi copacul ăla mare, Palm, cu o creangă goală în vârf? Uite, exact acolo unde iese din frunziș… îl vezi?

— Nu, nu-l văd, zise Palm. Dar dacă au ajuns atât de departe, au cale lungă de făcut. Nu mai e nevoie să stai de pază. Vino doar când apune soarele, ca să vezi unde fac focul de tabără.

Roșioara se întoarse și o privi șiret.

— Ce se întâmplă dacă… dacă află?

— N-or să afle.

Palm privi în jos, spre Coliba Oamenilor Leopard. Era deschisă către cer și putea fi cercetată dinspre punctul înălțat de lângă izvor. Șirurile de cranii de leopard luceau în soare. Zâmbi, iar zâmbetul i se transformă într-un hohot prelungit de râs. Rosioara începu la râhdul ei să râdă. Cât ținu hohotul, fură surori, de-o seamă.

Palm tăcu prima.

— Desigur, n-o să facem nimic până nu se naște copilul. Și chiar si-atunci, doar dacă e… doar dacă primește un nume.

Rosioara luă un aer solemn.

— Înțeleg.

Palm surâse, căci îi plăcea solemnitatea ei. Se aplecă și o sărută ușor pe buze, iar fata se înroși, trăgându-se înapoi cu respirația tăiată. Apoi Palm se răsuci și începu să coboare, cu răsuflarea egală în timp ce pășea, cu trupul unduindu-i-se grațios, cu mâinile întinse în lături. Pereții Colibei Oamenilor Leopard se înălțară, acoperind craniile lucitoare. De data aceasta, își spuse ea, am să fiu prudentă! N-am să beau mai nimic! Dar la gândul acesta, parcă întrupată din nimic, imaginea unei jumătăți de nucă de cocos pline cu un lichid întunecat i se ivi dinaintea ochilor, vizibilă până la cele mai mici amănunte, îi simțea până şi mirosul și de aceea roși, ținându-și respirația precum Rosioara. E ceva în mine, își spuse ea, nu sunt la fel ca restul. Așa m-am născut; și nicio Femeie Care Dă Nume Femeilor n-a privit în sufletul meu să vadă…

Bătrânul Om Leopard nu mai stătea pe jos, sprijinit de stânci. Copiii dormeau. Palm rămase în spațiul deschis unde fuseseră copiii, plini de grație şi bunătate, și cu zâmbete dulci.

II

La capătul crengii lungi care se ridica din trunchiul copacului mare se găsea un cuib făcut din bețe. De ele stăteau agățate bucățele de hrană — piele, blană. O mână de pene roșcate fluturau într-o margine. Omul Leopard care urca târându-se pe creanga golașă nu era cu mult mai acoperit decât ea, doar că purta o fâșie îngustă de piele în jurul mijlocului, cu un săculeț între picioare. Ceilalți Oameni Leopard înconjurau copacul în grupuri, privind în sus, peste coroana de frunze, și râzând. De fiecare dată când Focul Pădurii aluneca înapoi pe creangă, riscând să își f rângă gâtul, izbucneau în chiote și hohote nestăpânite. Se țineau unul de altul, cu ochii în lacrimi și genunchii moi. Dar când încerca din nou, de data aceasta mai încet și mai precaut, cu mișcări alunecoase ca de șarpe, tăceau încremeniți, uitându-se în sus. Stăteau în atitudini elegante, cu sulițele cu vârful întărit în foc sprijinite de brațele îndoite. Unii dintre Oamenii Leopard nu erau decât niște băietani, dar cei mai mulți erau tineri supli, cu pielea deschisă la culoare, sau cel puțin așa păreau. Cu greu le puteai citi vârsta. Cei mai mari dintre ei se distingeau prin șuvițele de păr cărunte. Chiar dacă aveau asupra lor mai multe arme, mai multe podoabe și mai multe obiecte amestecate decât

Focul Pădurii, care se scurgea în sus pe creangă, goliciunea le era la fel de mare — Bărbați cu chipuri ascuțite, fără riduri, dar cu cicatrice, cu ochi întunecați, cu sprâncene la fel de negre ca părul, și cu picioare goale, acoperite de praf. Bărbile nu erau decât niște pete întinse în jurul buzelor şi pe bărbie.

Focul Pădurii ajunsese chiar dedesubtul cuibului, își desprinse ambele mâini de pe creangă, apucând-o strâns între coapse, gambe și labele picioarelor, şi se întinse pe spate, încercând să ajungă la penele roșii. Oamenii Leopard își schimbară poziția într-o mișcare unduioasă, mimând atenția şi anticiparea. — Ah…!

Focul Pădurii apucă penele roșii și le vârî la cingătoare. Oamenii Leopard deschiseră gurile ca să aclame… dar din cer se repezi ca o flacără un țipăt cu gheare și cu cioc, într-un vârtej de aripi și pene. Într-o clipă, în capătul crengii, sub cuib, se iscă un vălmășag de membre cafenii și de pene care începură să zboare în toate părțile, împreună cu sângele. Urmă liniștea. Cu chipul contorsionat, Focul Pădurii se răsucea puternic, cu amândouă mâinile. Sângele de un roșu aprins i se prelingea pe corp. Era un ghem de șerpi roșii. Strigă tare și azvârli mortăciunea jos, în coroana copacului. Oamenii Leopard râseră, plesnindu-se peste pulpe și repezindu-se către trunchi. Focul Pădurii se lăsă să alunece în jos, strigând. Îl precedau crenguțe, frunze și licheni. Se balansa, apoi sări ultimii trei metri, învăluit de tovarăși. Tineri și bătrâni stăteau în cerc, zâmbind încântați. Tinerii îl îmbrățișau și îl sărutau, fără să le pese de sânge sau vrând să îl împartă. Toată lumea râdea şi vorbea tare. Smulgându-se din brațele lor, Focul Pădurii se dovedi cel mai guraliv.

— O pană stacojie pentru Leul Furios!

— Pentru mine? Prieten drag!

— O pană stacojie pentru Rinocerul Râmător!

— Ești cel mai grozav!

— O pană stacojie pentru Vulturul Cocoșat!

— Iubitule!

Pe sub stratul de sânge, Focul Pădurii era aprins de efort şi încântare. În timp ce restul îl băteau pe umăr și îl sărutau, sau îi trăgeau palme pe spinare, el tăcea, pipăindu-și cingătoarea și privindu-și mâinile goale. Obrajii i se descrețiră în jurul gurii, care rămase deschisă, își aruncă privirile în jos, spre locul unde, pe pământul gol, sub un copac, își lăsase

armele și podoabele. Scrâșni din dinți. Apucă sulița și o azvârli spre trunchiul copacului.

— Pentru Focul Pădurii n-a mai rămas nicio pană!

Și izbucni în lacrimi.

De îndată, ceilalți tineri se strânseră în jurul lui, cântând și vorbindu-i blând. Focul Pădurii își trase nasul, înghițind în gol. Leul Furios îi puse un braț pe după gât, sărutându-l, și îi vârî cu de-a sila pana roșie în mână.

— Uite, Focul Pădurii, uite o pană stacojie pentru tine!

— Nu, nu! N-o vreau!

— Și uite încă o pană roșie pentru tine…

— Și încă una…

— Am vrut să le țineți voi. Când le-am văzut, m-am gândit că sunt destule pene și pentru Leul Furios, şi pentru Rinocerul Râmător, și pentru Vulturul Cocoșat…

— Focul Pădurii își atârnă fructe roșii la gât…

— Focul Pădurii își atârnă fructe roșii la glezne…

— Pene stacojii pentru Focul Pădurii!

— Nu pot. Nu acum. Ah, chiar credeți?

— Apleacă puțin capul…

— Sunteți siguri? Nu faceți asta doar pentru că am fost caraghios și am plâns?

— Toate trei drept în frunte, zic eu. Uite-așa.

Focul Pădurii se scutură, râzând printre lacrimi. Se aplecă, punându-și fructele roșii la gât și legându-și brățările de fructe roșii în jurul gleznelor. Vulturul Cocoșat apucă instrumentul cu trei coarde pe care îl ținuse până atunci atârnat pe un umăr și începu să zăngănească.

Focul Pădurii a înghițit un copac, de la rădăcină până-n vârf! Focul Pădurii a smuls pene roșii din soare!

Focul Pădurii făcu un salt în aer. O rupse la fugă țopăind, săltând şi zburătăcind pe bucata de pământ gol de la rădăcina copacului mare. Își ținea brațele întinse, mișcându-le ca pe niște aripi.

— Uitați-vă la mine cum zbor!

— Și eu zbor!

— Și eu!

Focul Pădurii se zbânțuia în sus și-n jos, cu brațele în lături.

— Uitați-vă la mine! Sunt o pasăre frumoasă! — E o pasăre frumoasă!

— Sunt o pasăre frumoasă! Vedeti-mă! Auziti-mă! lubiți-mă! Sunt o pasăre frumoasă!

Făcu un salt și zbură către Bătrânul Bătrânilor.

— Pasăre Frumoasă?

Bătrânul Bătrânilor se uită în jur, cu un aer grav. Ridică sulița. Urmară alte sulițe, ridicate solemn. Se făcu liniște. Bătrânul Bătrânilor privi în jos. Focul Pădurii îngenunche. Bătrânul Bătrânilor își aplecă sulița până îi atinse umărul.

— Pasăre Frumoasă.

Iar Pasăre Frumoasă se ridică zâmbind, vărsă o lacrimă de fericire și râse. Vulturul Cocoșat îi guse un braț pe după umeri și îl sărută.

În tăcere, se auzi o sporovăială stinsă. Oamenii Leopard se răsuciră ca unul, împungând cu privirea ierburile înalte ale câmpiei. Sporovăială se apropie, iar ierburile se mișcară: cimpanzeii se întorceau la umbra copacului lor. Cei tineri ieșiră la iveală și începură să țipe. Mamele cu pui se ghemuiră din nou în iarbă. Cimpanzeii tineri săreau pe loc, arătindu-și colții. Oamenii Leopard stăteau într-o parte, lăsându-și greutatea pe un picior. Priveau din profil, cu bărbia ridicată. Cimpanzeul Șef se înălță, ieșind din iarbă cu capul și umerii, își dezgoli colții, rânjind. Râzând și ricanând, Oamenii Leopard se prefăceau că aruncă în el cu sulițele. Cimpanzeul Șef sărea în loc, mârâind și bătând pământul cu labele. Tinerii îl imitau râzând. Doar vârstnicii stăteau neclintiți, cu sulițele sprijinite grațios, cu buzele arcuite într-un surâs îngă- duitor. Cimpanzeul Șef se opri din sărit. Se ridică pe picioare, încet şi stângaci. Se răsuci stângaci. Încet şi stângaci, se îndepărtă, mergând drept prin iarba înaltă. Abia când aceasta îi ajunse până la umeri, se lăsă în patru labe şi o luă la fugă după restul grupului, dispărând din vedere. După plecarea cimpanzeilor, Oamenii Leopard se destinseră, cântând și râzând. Bătrânul Bătrânilor examina umbra pe care stătea şi care nu era mult mai lungă decât piciorul său. Se întinse şi căscă larg. Ceilalți începură să caste, la rândul lor, trăgându-se către trunchiul bombat al copacului. Vorbeau toți odată, fără a asculta prea atent ce spuneau cei din jur.

Erau vorbe pe care Palm sau Rosioara nici nu și-ar fi bătut capul să le înțeleagă. Ar fi știut, fiindcă erau femei, că erau vorbe fără folos. Nu făceau decât să exprime o stare emoțională, de aceea, în acest sens, fiecare cânta sau vorbea singur. Limbajul trupului și cântecul gâtlejului erau o comunicare în același timp totală şi imprecisă, ca mințile aflate dincolo de ea. Era în ea dispreț la adresa cimpanzeilor, plăcere la gândul somnului și al

iubirii — iubirea la fel de puțin conștientă de sine ca somnul. Unul lăsă jos arcul cu trei corzi, altul toba mică. Dădură drumul armelor, care rămaseră grămadă printre rădăcinile răsfirate. Se ghemuiră, tineri şi bătrâni laolaltă, în culcușurile naturale dintre rădăcini, astfel încât copacului păru că îi crescuseră o jupă de piele cafenie și niște mușchi șerpuitori. Umbra pestriță trecea peste ei. Cântecul deveni murmur, în timp ce ei se strângeau în brațe, sepipăiau și se iubeau. Urmară numeroase mân- gâieri și gesturi blânde, până când căldura și satisfacția îi cufundară în somn.

Dar nu dormeau toți. Exista acolo un tânăr care nu se furișase în masa de epidermă și împreunări. Ba chiar o ocolise cu bună știință. De partea cealaltă a copacului mai erau și alte locuri de odihnă, dar tinărul nu ocupase niciunul. Se așezase la marginea cercului de somnoroși, acolo unde le începeau picioarele. Ședea cu genunchii trași sub bărbie și privea din când în când într-o parte, fără un cuvânt. Și își mângâia permanent o gleznă cu mâna. Pe os avea o bucată groasă de piele bătătorită, iar pe laba piciorului, în lateral, o vânătaie lunguiață. Când își pipăia vânătaia, când ciugulea bătătura; iar ochii îi treceau de la un chip la altul, în timp ce vânătorii făceau dragoste sau alunecau, sforăind cu gura căscată, în somn. La un moment dat, tânărul își lăsă bărbița rară și mustața pe genunchi, închizând ochii; însă în scurt timp îi redeschise, aruncându-le priviri piezișe celorlalți. Pasăre Frumoasă se sprijinise de un tânăr pe care îl înconjurase cu brațul. Pasăre Frumoasă deschise ochii somnoros, îl zări pe tânărul cu bătătura și zâmbi viclean, încet, scoase limba. Inspiră adânc, umplându-și plămânii și intona ușor:

— Elefantul Dezlănțuit a căzut în nas dinaintea unei antilope!

Masa adormită se ondulă râzând, chicotind; dar asta încet, ca la o glumă auzită de mai multe ori. Băiatul de lângă Pasăre Frumoasă rânji către tânărul cu bătătura și se ghemui mai aproa- pe de iubit. Cu ochii închiși, dar cu zâmbetul încă pe buze, Pasăre Frumoasă scoase limba. Elefantul Dezlănțuit își întoarse privirea și își luă mâna de pe glezna lovită. Nu scoase o vorbă. Pe deasupra genunchilor, se uită în jos la tot echipamentul împrăștiat pe pământul gol. Inspecta mohorât toba şi arcul cu trei strune, cercetă fluierul alb de os așezat lângă picioarele lui. Întinse mâna, îl apucă și îl duse la gură. Își țuguie buzele ca să sufle, aruncă o privire în lături la Bătrânul Bătrânilor, apoi lăsă iar fluierul jos. În spatele lui se auzi un glas șoptind, dar nu-si dădu seama care dintre vânători era.

— Elefantul Dezlănțuit a căzut în nas dinaintea unei antilope…

Elefantul Dezlănțuit începu să vorbească pripit.

— A fost o piatră… ramul e îndoit, rădăcina e răsucită, dar nu ruptă… Uite!

Sări în picioare, dar se prăvăli imediat într-o parte, pe glezna care îi cedase. Săgetat de durere, se lăsă pe osul bătătorit, strângând din dinți, și începu să se fâtâie stângaci încolo si-ncoace, prin fața celorlalți Oameni Leopard. Copilandrul care stătea la pieptul Bătrânului Bătrânilor își drese o clipă glasul și chiți încântat: — Cimpanzeul!

Bătrânul Bătrânilor sări în sus și îi arse una peste fund, smulgându-i băiatului un țipăt ascuțit de durere. Dar dinspre ceilalți se auzeau zgomote, sforăieli și gângureli; piepturile le tresăltau și umerii li se scuturau. Urmă o altă plesnitură și un nou vaiet din partea opusă a grupului; încetul cu încetul, suntele și mișcă- rile se potoliră, întrerupte doar din când în când de câte un sforăit sau un murmur — și o dată chiar de un hohot înăbușit.

Cimpanzeul stătea neclintit, purtindu-si numele cel nou. Pe sub pielea întunecată i se întinse un val de roșeață care trecu, dar apoi îl cuprinse din nou. Puțin câte puțin, își îndoi genunchii și căută pe pipăite locul unde avea să se așeze, fără să se uite la el. Se lăsă pe vine. Gura îi stătea căscată, ochii și nările îi erau deschise larg. Fața îi rămase de un roșu incandescent.

Soarele trecu pe deasupra copacului și începu să coboare, în timp ce umbra frunzelor se trăgea înapoi către trunchiul bombat. Cimpanzeul se așeză acolo unde era, fără să doarmă. Roșeață îi dispăruse de pe chip, dar nu își puse obrazul pe genunchi, ci rămase privind în gol, peste câmp.

Munții înconjurau podișul din toate părțile. Ici și colo, albastrul lor deschis era pătat cu alb. Ceva mai jos, albastrul trecea în bleumarin, apoi în albastru combinat cu cafeniu. Și mai jos se ivea verdele dealurilor împădurite, dar Cimpanzeul nu vedea nimic din toate acestea. Abia când norul negru de furtună își făcu apariția, târându-se pe coasta muntoasă din stânga lui, îl zări și începu să își caute fluierul. O clipă mai fârziu însă, lăsă fluierul și continuă să urmărească norul, fără nicio expresie pe chip. Era atât de departe, că se mișca precum un melc pe peretele muntos. Pe unde trecea, scuipa în jos fulgere și șuvoaie luminoase, lăsând în urmă o dâră strălucitoare, tot ca un melc. Urmări norul târându-și balele de ploaie până dispăru din ve- dere; și, pentru că avea ochii scăldați în lacrimi câmpia și dealurile păreau inundate.

Lumina soarelui avansa către interior, o adiere ușoară se hotărî să bată spre ei, astfel încât copacul uriaș foșni din toate frunzele, se trezi cu un

muget şi apoi adormi la loc. Oamenii Leopard începură, la rândul lor, să se trezească. Căscau și se întindeau, lingându-și buzele. Se ridicară, adunându-și mulțimea de obiecte. Bătrânul Bătrânilor își legă din nou șiragurile din coji de ouă în jurul gâtului. Cimpanzeul își vârî fluierul la cingătoare. Vulturul Cocoșat netezea curelele unui bolas inspectând pietrele cu degetele, ca și cum acestea s-ar fi putut schimba stând acolo, în timp ce el dormea. Nimeni nu zâmbea și nu râdea.

Bătrânul Bătrânilor terminase cu echipamentul. Aștepta încruntat, privind înjur, pe când ceilalți își aranjau săculeții şi traistele de pe umeri, sau își strângeau șnururile de pe șolduri. Când toată lumea fu gata, mai rămase o vreme trăgând cu urechea spre câmpie. Duse un deget la buze şi le indică direcția cu sulița. Fără zgomot, adolescenți, tineri sau vârstnici, Oamenii Leopard înaintau furișându-se prin iarba înaltă a câmpiei.

Turme de animale pășteau pe toată întinderea ei, adâncite până la genunchi sau până la umeri în iarbă. Ici-colo, printre ele, peisajul era întrerupt de tufe de scaieți, cuiburi de termite sau copaci gigantici, asemenea celui la umbra căruia dormiseră; altfel însă, terenul era plat, întinzându-se până în pădurile de la poalele munților. Oamenii Leopard ieșiră în câmp des- chis în șir indian, pe poteca îngustă bătută de animale. Se deplasau exact cu viteza care nu amenința niciuna dintre făpturi. Licuriciul mergea în frunte, ghemuit, cu simțurile treze. Când el ajunse în punctul în care erau înconjurați de turme din trei părți, șirul se opri ca un singur om. Până și Cimpanzeul se opri, deși mergea ceva mai în urma celorlalți. Bătrânul Bătrânilor se uită în jur, văzând nu numai ce și unde păștea, ci cercetând fiecare animal în parte, gras sau slab, tânăr sau bătrân, bolnav sau sănătos, femelă sau mascul. Zebre, bivoli sălbatici, antilope, gazele, rinoceri, le văzu pe toate, înregistrându-le poziția, printre ravenele invizibile, printre băltoace și mușuroaie de lut. Văzuse și știa care dintre animale putea fi prins în capcană, lipit de peretele de pământ sau împins în râpă, dincolo de el. De aceea, când el se răsuci spre stingă, întregul șir se întoarse cu fața către dealurile cele mai apropiate, fără a uita de râpa seacă, întinsă între ei și ele. Era un echilibru delicat, de introducere a unui grup de oameni în mulțimea de animale, în așa fel încât unul singur să poată fi izolat de restul. Se mișcau încet, o dată cu Bătrânul, deplasându-se fără vreun gând conștient, dar îndreptindu-se către unicul punct din care niciuna dintre turme nu se simțea în mod special amenințată, între ei și râpă erau trei turme diferite — amestecate la margini — de bivoli, zebre și gazele. Pe

măsură ce Oamenii Leopard înaintau, marja de eroare se îngusta. Animalele de strajă își săltau capetele, privind neclintite. Experiența avea să spună cum să le facă pe santinele să se îndoiască de simțurile lor, fără a ști care dintre turme era amenințată: erau atente, dar nu speriate. Atenția nu era altceva decât o ușoară intensificare a stării normale de prudență, în felul acesta, turmele aveau să pornească păscând liniștite către porțiunile unde amenințarea era atât de mică, încât putea fi trecută cu vederea. Zebrele se îndreptară către stânga, bivolii către dreapta. Gazelele, care nu doriseră să se alăture nici unora, nici altora, înaintară puțin către marginea râpei. Vânătorii se opriră. În fața lor se găseau animale numeroase, care aveau să scape precum apa prin palmele făcute căuș, lăsând în urmă un singur strop. Căci vânătorii erau la cel puțin zece pași unul de altul; și, dacă nu sărea în gol peste marginea râpei, ultimul animal putea trece în goană pe lângă ei. De aceea, fiecare dintre vânători își cântărea acum ușor sulița în mâna dreaptă, de aceea toate mâinile stingi pipăiau curelele bolasurilor legate la fiecare cingătoare. Clipa în care ultimul animal avea să nu mai fie împins decât de groază era una a disperării. Dacă acesta va alege să sară peste sau să treacă prin șirul de oameni, avea să fie o clipă a strigătelor și țipetelor, a bolasurilor șuierânde şi a sulițelor cu vârf ui întărit în flăcări, dar îngreunate cu pietre, a pietrelor de bolas șuierând într-o rotire planetară la capătul curelelor. Se putea pierde un ochi, sau câțiva dinți. Oricine se putea alege cu o mână sau un picior rupt, sau cu capul spart. Apoi, cu ajutorul îndemânării și al norocului, ceva avea să se zbată nebunește în iarbă, dând din picioare, în timp ce șirul de bărbați cu pielea cafeniu deschis se apropia tot mai mult.

Și astfel, șirul de Oameni Leopard se opriră printre ierburi, pregătindu-și armele, în timp ce animalele se răspândeau. Mișcarea era acum lentă, ca și cum turmele ar fi avut un simț statistic al primejdiei, știind că pericolul pândea toate animalele, dar moartea pe niciunul. Vânătorii reîncepură să înainteze ceva mai repede, dar din prudență, nu de teamă. Erau ca prova unei nave înaintând printre sloiuri de gheață care se dau la o parte din calea ei, nu izbite, ci mai degrabă împinse sau chiar despărțite de mișcarea apei însăși.

Vânătorii grăbiră pasul. Acum, niciunul dintre ei nu-și mai mișca decât picioarele ascunse în iarbă, ca și cum ochii care vegheau s-ar fi putut lăsa înșelați, crezând că nu se apropiau. Și iată-i pe vânători rupând-o la fugă, exact în clipa în care aveau cel mai mult de câștigat de pe urma derutei și a lipsei de prevedere, și cel mai puțin de pierdut de pe urma dării în vileag.

Mugind și sforăind, turmele se scurseră către câmpia care trepida sub copitele lor, făcând praful să se ridice printre firele de iarbă. Vânătorii mai rapizi, turmele mai iuți, copitele mai zgomotoase, panica și nechezaturile…
— Oli-oli-oli-oli!

De data aceasta erau gazelele timide, inofensive și neajutorate, bizuindu-se doar pe picioarele lor subțiri; gazelele delicate și mute, făcând salturi prin aer mai înalte decât un stat de om. Cele mai multe se îndepărtară în arcuri largi, atingând pământul numai pentru a-și lua din nou avânt. Bolasurile se legănau libere, sulițele stăteau ridicate la înălțimea umerilor. Ultima gazelă se împiedică și căzu, ultima din turmă, rămasă singură între adâncul râpei și oamenii cu țipetele şi pietrele lor. Zbura către margine şi se întoarse. O suliță trecu pe deasupra și căzu în râpă. Gazelă țâșni vertical, în timp ce o a doua suliță pornea pe urmele primeia. Coborî, repezindu-se într-o parte, unde o siluetă se alătura târziu și stângaci șirului. Silueta ridică sulița, apoi se prăbuși lateral în iarbă. Gazelă se înălță într-un salt arcuit pe deasupra ei și porni tot în salturi, în direcția câmpiei. Între semicercul de vânători și râpă nu mai mișca nimic.

Vulturul Cocoșat se repezi la silueta prăbușită. Aruncând priviri mânioase în jos, izbi cu pumnul în palma celeilalte mâini.

— Ăă… ăă… Cimpanzeule! Pasăre Frumoasă privi în râpă.

— Acum Pasăre Frumoasă trebuie să zboare după suliță!

— Și Leul Furios la fel!

— Și Licuriciul!

Vânătorii se traseră spre marginea râpei. Murmurau încruntați. Bătrânul Bătrânilor le indică o surpătură care urca până la cel mult o lungime de suliță de ei. Unul câte unul, săriră în ea, căutând prin noroiul de pe fund, în care sulițele se înfipseseră printre bălțoace. Cimpanzeul se ridică greoi, sprijinindu-se în suliță, își mușca buza de jos, strâmbându-se de durere. Nu-i urmă pe ceilalți, ci, neliniștit, porni pe marginea râpei, în căutarea unui loc de coborâre mai accesibil. Tunetul copitelor se pierdu într-un murmur, apoi muri cu totul. Nu găsi decât o potecă atât de strâmtă și de abruptă, că se opri lo- cului, și se uită la vânători, înainte de a se angaja pe ea. Băiatul căruia îi spuneau Libelulă stătea îngenuncheat dinaintea unei bălțoace, sorbind delicat din palmele împreunate. Pasăre Frumoasă se spăla de sânge, în timp ce alții stăteau de jur-împrejur, admirându-i crestăturile și juliturile prelungi. Cimpanzeul se uită în susul râpei, care însă era atât de întortocheată, că nu vedea decât până la colțul care era foarte aproape de el. Se resemna cu

gândul la poteca abruptă și purcese să coboare pe ea, cu o mână pe peretele tare, de pământ uscat, cu cealaltă căutând sprijin pentru suliță. Dar când ajunse la două staturi de om de la fund cărarea se termină. Ultimul lucru care trecuse pe-acolo sărise până jos și, sărind, împinsese atât de puternic cu picioarele din spate, încât malul se surpase complet. Fără a pune conștient toate acestea cap la cap, Cimpanzeul înțelese care fusese acel lucru, iar părul de pe ceafă i se zbârli. Privi jos în râpă, cu nările dilatate. Văzu o urmă de labă în noroi și o pată mică de sânge, acolo unde creatura își lăsase prada jos, ca să bea apă. Pricepu totul dintr-o dată. Undeva, în susul râpei sau ceva mai departe, se afla o grotă sau poate un copac la îndemână. O vietate, poate o gazelă, atârna moartă, pe jumătate devorată, printre ramuri. Ucigașul stătea leneș la soare, cu burta plină, lingându-și labele. Chipul Cimpanzeului se albi, apoi se făcu roșu ca para focului. Gâfâia. Deschise gura să cânte, dar nu scoase decât un fel de cotcodăcit. Trase adânc aer în piept şi intona: — Leopardul!

Vânătorii își înșfăcară sulițele și se întoarseră apoi înghețară, uitându-se în sus la el. Rezemându-se cu o mână de malul sfărâmicios, Cimpanzeul arătă cu sulița: — Leopardul! Tocmai a mâncat! Libelulă chicoti, iar Vulturul Cocoșat scoase un hohot de râs nesigur. Vânătorii se traseră mai aprope, umăr la umăr. Picioarele le tremurau. Bătrânul Bătrânilor înainta, urmând direcția pe care i-o arăta sulița Cimpanzeului. Se așeză în patru labe și adulmecă mai întâi urma de labă, apoi pe cea de sânge. Lăsându-și greutatea într-o singură mână, atinse sângele cu un deget și îl gustă. Privi în susul râpei până la colț și făcu un pas înainte, cercetând o urmă atât de ștearsă, că numai el o vedea. Chipul îi era lipsit de expresie, dar răsuflarea îi era la fel de precipitată ca a Cimpanzeului. Se întoarse și o luă la fugă către ceilalți vânători, îl apucă pe unul dintre Bătrâni de încheieturile mâinilor și îl privi adânc în ochi. Timp de o clipă, rămaseră amândoi tăcuți, nemișcați, în clipa următoare, se strângeau în brațe, cu piepturile lipite, râzând. Libelulă stătea la o parte, cu sulița încleștată în pumnii strânsi. Avea gura căscată și dinții îi clănțăneau, își strânse buzele, dar clănțănitul se transferă trupului, care începu să dârdâie.

Bătrânul Bătrânilor îi dădu drumul prietenului său. Expresia de pe chip îi dispăruse iar. Își chemă vânătorii din priviri, uitându-se la toți, pe rând. Parcă i-ar fi legat unul de altul. Se răsuci și porni încet în susul râpei, prin băltoacele de noroi, urmat de restul grupului. Vânătorii tineri mergeau de-a stânga și de-a dreapta lui, ado- lescenții și bătrânii în spate. Toți păşeau

aplecați, cu sulițele pregătite. Erau atât de asemănători, că ar fi putut avea o singură față, un chip pe care se citeau mândria, teama și încântarea. Cimpanzeul strigă de pe mal, cu un glas pe care nefericirea îl făcea să sune sacadat. — Așteptați-mă și pe mine! Măsură distanța până la fundul râpei, strânse din dinți și se desprinse de mal, gata să sară. Dar, în secunda în care își îndoia genunchii, simți ceva în aer, un sunet nou, stins, neidentificat. Nicio turmă de animale nu gonea așa — şi acum mai tare, din susul râpei, mai tare și mai aproape: rămase cu ochii pironiți asupra locului unde râpa cotea și vânătorii se opriră, cu incertitudinea spaimei și a mândriei, privind atent. Dădură înapoi, bucuria și mândria li se risipiră, lăsând doar teama și nesiguranța, iar oamenii începură să se învârtească fără rost, strângându-se în brațe. Sunetul se transformă într-un muget uriaș. O ființă înnebunită, alcătuită din bulgări de pământ și ramuri, din animale încolțite și pietre pornite la vale, din apă miloasă și spumă, apăru brusc de după cotul râpei, ca o labă gigantică. Se înălța mai sus de un stat de om, mugind, îi cuprinse pe vânători, bătrâni, bărbați în putere și tineri, învăluindu-i, răsturnându-i, învârtejindu-i, lăsându-i fără arme și fără vlagă. Izbea capete de pietre, făcându-le să sune, afunda fețe în noroi și răsucea membre ca pe niște bețișoare. Era irațională, dezlănțuită și copleșitoare. Apoi valul dintâi al potopului trecu și mugetul se subție într-un susur vast. Apa își netezi suprafața, se despică urcând de-o parte și de alta pe malurile fărâmicioase ale râpei, primi bulgării desprinși, se împreună iar în mijloc şi porni la vale, în culoarea nulului ud, stropit cu spumă galbenă. Leul Furios fusese dat peste cap și numai din zbaterea coapselor se vedea cât se străduia să se întoarcă. Bătrânul Bătrânilor se agățase de noroiul malului şi tușea, scuipând apa întunecată. O bucată de pământ se desprinse, doborându-l din nou. Apa nu trecea de genunchi. Pasăre Frumoasă se ridică în picioare, dar se trase clătinându-se înapoi la vederea șarpelui verde care trecu unduindu-se pe lângă el. Libelulă stătea în fund, sughițând și văicărindu-se. Bătrânul Bătrânilor își făcu din nou apariția în josul râpei. Chipul lui continua să nu aibă nicio expresie, dar de data aceasta pentru că era complet acoperit de noroi, într-un târziu, potopul se liniști, lăsând vârtejuri mici, adânci doar până la glezne. Se auzea zgomotul Oamenilor Leopard plescăind și lipăind, dublat de plici, pliciul bulgărilor de pământ.

La o treime din drumul până pe creastă, Cimpanzeul stătea pe vine, adăpostit şi uscat. Se uita de la un vânător la altul cu gura căscată. Aceștia se adunau fără să scoată un cuvânt. Cimpanzeul izbucni într-un hohot de râs

spart. Aproape că se răsturnă, bătându-se cu palmele peste genunchi, își dădu capul pe spate și lacrimile i se scurseră pe obraji. Râse în hohote și, când rămase fără aer, începu să chiuie ca o femeie în chinurile facerii. Vânătorii îl priveau amenințător prin stratul de noroi și prin părul căzut pe ochi. Trase aer în piept și intona:

— Noi suntem Oamenii Pește! Ha! Ha! Ha!

Pasăre Frumoasă își smulse de pe cap o pană nâclăită, ținând-o la distanță.

— Cum să mai zboare Pasăre Frumoasă acum?

Izbucni în lacrimi care îi lăsară dâre de un cafeniu deschis pe chip. Vulturul Cocoșat apucă un pumn de noroi pe care-l azvârli. Dintr-o dată, toată lumea începu să arunce și să țipe. Un bulgăre cu o piatră în el îl lovi pe Cimpanzeu în umăr. Acesta se opri din râs și se prinse iar cu mâinile de mal. Strigă cântat, din răsputeri:

— Elefantul Dezlănțuit Care a Căzut în Nas Dinaintea Antilopei a vrut să sară ca leopardul, dar rădăcina e răsucită, creanga s-a-ndoit…

— Ăă… Cimpanzeule!

Vulturul Cocoșat se pipăia la cingătoare. Desfăcu bolasul și începu să îl învârtă deasupra capului, zvârr, zvârr! Leul Furios se cățără în patru labe în sus pe mal, urcă puțin, iar pe urmă se prăbuși la loc, într-un torent de bulgări. Pietrele bolasului porniră în zbor în sus, paralel cu malul, iar șuierul trecerii lor îl izbi parcă pe Cimpanzeu peste obraz. Se cățără iute şi plin de indignare până pe creastă, de unde, pe sub un braț, îi văzu pe ceilalți pornind în urmărirea lui. O rupse la fugă, șchiopătând mânios prin iarbă, și nu se opri până nu scăpă din bătaia sulițelor. Se opri și se întoarse, dar vânătorii tocmai ieșeau la lumină peste buza râpei, așa că mai fugi o bucată, apoi se opri și se întoarse iar. Erau toți, strânși laolaltă. Țipau la el și unul la altul, gesticulând. Îl văzu pe Licurici agitându-și pumnul. Pasăre Frumoasă stătea cu fața în mâini, în timp ce Vulturul Cocoșat îi cuprindea umerii cu brațul. Cimpanzeul își desfăcu larg brațele, cu capul lăsat într-o parte, încercând să comunice de la distanta aceea un complex de sentimente pentru care vorbele erau inutile.

Leul Furios se prefăcu a arunca după el cu sulița.

— Pleacă de-aici!

Rinocerul Râmător își duse mâinile la gură, intonând printre ele:

— Nu te mai iubim!

Pasăre Frumoasă își ridică chipul din palme și intona, ca şi cum i s-ar fi frânt inima:

— Pasăre Frumoasă a vrut să zboare!

Vulturul Cocoșat îl sărută. Un vânător — Cimpanzeul nu-și dădu seama care din ei — își făcu mâinile pâlnie:

— Du-te la ceilalți Cimpanzei!

Se auzi un hohot puternic de râs. Nu părea o atitudine amabilă. Cimpanzeul rânji în direcția grupului aflat în depărtare şi gesticula cu sulița, după care o lăsă din nou jos. Se întorceau, mergând pe marginea râpei, pătrunzând mai adânc în ținutul de vânătoare. Erau cu spatele la el. Porni în urma lor, dar, ca şi cum ar fi știut ce făcea, întoarseră către el o masă compactă de chipuri și un glas ascuțit îl făcu să se oprească locului: — Luptă-te cu Cimpanzeul Șef! Auzi iar hohote; și, chiar şi de la distanța aceea, zări un adolescent imitând mersul Cimpanzeului Șef, stângaci pe picioarele din spate, încetul cu încetul, din grupul de vânători nu mai rămaseră decât ciufurile de păr negru, însă apoi dispărură şi ele.

În tot acest timp, Cimpanzeul stătuse privind cu gura căscată și clipind din când în când. Vânătorii se pierduseră din vedere când se puse și el în mișcare, înfipse apăsat sulița în pământ, pe urmă o scoase. Făcu mai mulți pași în fugă, după care încetini, îngenunche încet, pipăindu-și glezna fără să se uite la ea. Se uita doar la locul unde se aflaseră vânătorii. Se aplecă, ținându-și capul în mâini. Atinse pământul cu fruntea. Izbucni în plâns. Urlă. Porni să se legene dintr-o parte în alta și de sus în jos prin iarba culcată la pământ și, când termină de vărsat toate lacrimile pe care le avea în el, își întinse picioarele și rămase lungit pe jos, cu fața lipită de tulpinile zdrobite.

În cele din urmă, îl treziră umbrele și țipetele păsărilor. Se întorceau la cuiburi, sporovăind despre întâmplările zilei. Pentru Cimpanzeu, mesajul lor era clar și urgent. Se ridică brusc în genunchi, privind spre băltoaca stacojie a apusului. Sări în picioare, răsucindu-se ca și cum în spatele lui ar fi fost un leopard, apoi se mai răsuci o dată, clătinându-se. În aerul cald, avea pielea ca de găină, își încleșta dinții, dezgolindu-i, dar, când îi dezlipi pentru o clipă, îi auzi clănțănind. O luă la fugă pe urmele grupului de vânători, dar se opri, învârtindu-se în loc. Se opri și se cuprinse iar cu brațele. Lacrimile îi curgeau pe obraz una după alta, dar Cimpanzeul nu scotea niciun sunet. De jur-împrejur şi înăuntrul lui era o problemă nerezolvata, pentru care însă nu avea niciun nume, căci nu semăna cu

nimic, iar până acum nu mai avusese de rezolvat nicio problemă. Nu era nici bolnav, nici bătrân; însă era singur.

În partea opusă sfințitului, un umăr alb se înălța deasupra munților. Se ridica așa cum era normal, peste Casa Femeilor, în depărtare. Cimpanzeul știa că rămăsese grea şi nu se temea de ea. Nu-l amenința şi nu-l chema, văzându-si calmă de treburile ei și îngăduindu-le bărbaților să vâneze. Dar, aruncându-si privirile înjur în lumina schimbătoare, Cimpanzeul nu găsi mângâierea, căci o dată cu înălțarea ei, zgomotele animalelor se intensificau. Și lor ea le îngăduia să vâneze. Porni într-un trap stângaci prin iarbă. Ca împins de un instinct abia trezit, se îndrepta orbește către locul pe care îl știa mai înalt — prin lumina lăptoasă, până acolo unde râpa se deschidea într-o baltă mai întinsă și unde începeau poalele stâncoase ale munților. Pietrele bolasului i se izbeau de pulpe; apucă strâns sulița, ca pe mâna unui prieten. Femeia Cerului se înălța tot mai sus, plutind liber, în depărtare, pe deasupra câmpiei, auzi geamătul unei zebre prinse în gheare și se clătină, dar nu se opri din fugă. Femeia Cerului îl scălda în lumină, ignorându-l. Legănându-se, se opri și îngenunche în iarbă. Gura i se căsca mai larg și sudoarea curgea de pe el. Stătu o vreme, fără să audă nimic altceva decât bătăile propriei inimi. Căzu la pământ, cu fața într-o parte, stârnind norișori de praf cu răsuflarea, înaintea ochilor, văzu cum ultimele resturi de roșu dispar de pe muntele părăsit de soare. Nuanțele de albastru şi de verde se scurseră în pământ. Hienele și crinii sălbatici ieșiseră la vânătoare. Îi auzea și îi vedea. Pretutindeni erau ochi, ca niște flăcări reci. Se ridică, pornind din nou la drum. Nu mai ragea/ ci se arunca înainte, apoi se oprea și asculta. Terenul cobora spre baltă și, apropiindu-se, auzi freamătul brusc, plescăitul, sforăitul, tropotul și pocnetul copitelor, în timp ce animalele care se adăpaseră acolo până în clipa aceea fugeau care încotro. Cu un fior, își dezveli dinții.

Cu toate acestea, era în siguranță, chiar dacă nu o știa. Purta cu sine aerul amenințător al unui întreg șir de ființe de un brun deschis, care atacaseră venind de departe; iar pentru vietățile cu minte puțină sau deloc, înfățișarea lui era suficientă. De aceea, în deplină siguranță, se furișă urcând în umbra pietrelor și a copacilor, ajungând în scurt timp la picioarele unei stânci înalte. Nu era verticală și o urcă anevoie, ajutându-se de niște ieșituri și fisuri minuscule, înăuntrul cărora păsări indignate cârâiau bătând din aripi la apariția intrusului; sau, plecându-se în fața inegalității de forțe, ieșeau din ascunziș fâlfâind greoi în lumină.

III

Aşezarea era la fel de trează ca animalele din câmpie. Nu numai pentru că toți copiii își făcuseră somnul în miezul zilei și acum se jucau până după apusul soarelui, căci așa procedau întotdeauna, ci și pentru că Palm știa, și o dată cu ea şi celelalte femei, ce formă avea să aibă Femeia Cerului când se va înălța, înălțarea era mai târzie decât pentru Oamenii Leopard, căci Izvoarele Fierbinți stăteau în umbra muntelui. De aceea, femeile petrecuseră o vreme plimbându-se în amurgul albăstrui. Nu vorbeau mult chiar dacă se mișcau în grupuri. Din când îri când, amurgul se umplea de râsete. Femeia grea țipa la intervale mai regulate şi fără reținere, în coliba ei.

Palm stătea din nou la marginea platoului de sus, unde apa fierbea şi aburii pluteau pe deasupra. Privea o parte a muntelui, conturată cu negru pe fondul albastrului din ce în ce mai profund al cerului nopții. La picioarele ei, pe malul râului, femeile se țineau cu brațele pe după mijloc sau pe după gât, ori așteptau în grupuri din care se ridicau hohote de râs sau chicoteli, dar Palm nu le dădea atenție. Un foc ardea vesel în fața colibei unde se afla femeia care năștea, dar nu era atentă nici la el, nici la țipetele femeii. Stătea acolo, la o distanță mai mică decât propria înălțime de apa care clocotea, își ținea pumnii încleștați şi privea parcă tânjind la conturul întunecat.

Copiii începură să chiuie pe malul râului. Ajunseseră în starea în care nu-și mai dădeau seama cât de obosiți erau. Se băteau între ei și urlau. Palm auzi cum femeile se duseră la ei, încercând să îi potolească. Undeva, un prunc scâncea și un băiețandru bocea de-ți rupea sufletul. Brusc, dinspre femei nu se mai ridicară râsete, ci vorbe apăsate. Palm le auzi izgonindu-i pe copii, strângându-i, aducându-i pe stânci; și copiii se linișteau, cu câte o izbucnire născută din epuizare. Curând nu mai rămase niciun sunet omenesc, cu excepția țipetelor regulate, în zece sau cincisprezece colibe, adăposturi sau șoproane, celor mici li se povestea cum, în noaptea aceasta dintre toate, nu aveau voie să iasă înainte de răsăritul soarelui, din pricina viselor care umblau. Palm tânjea în direcția muntelui, gâfâind cu gura larg deschisă.

Cerul suferise o schimbare. Imediat deasupra conturului întunecat și la locul știut, albastrul lui se lumina, îl urmări până când apa din ochi tulbură totul, obligând-o să se răsucească pe călcâie şi să clipească, limpezindu-și privirea. O jumătate a câmpiei și munții care o înconjurau erau scăldate într-o strălucire lăptoasă, care se apropia tot mai mult de râu şi de așezare. Femeile ieșeau iar de prin case. Palm zări sclipiri și arcuiri lucitoare

trezindu-se la viață, în timp ce lumina se așternea peste râu, pe măsura iuțelii cu care fetele puteau păși în șir prin apă. Lumina atinse malul mai apropiat. Copacii care împrejmuiau Casa Femeilor căpătară un frunziș din scoici albicioase și raze de fildeș. Acolo jos, femeile stăteau tăcute, așteptindu-și umbrele. Palm se întoarse, privind în sus. O grăunță de alb se ridică peste buza muntelui — rotunjimea unui umăr alb. Ridică mâinile și strigă o dată și încă o dată. Albul o inundă, în timp ce scoicile luceau uimitor de palide pe pielea cafenie, iar ochii îi aruncau sclipiri de gheață. La picioarele ei, femeile stăteau cu lumina alburie pe chipuri. Femeia Cerului ieși de după munți. Palm își coborî brațele de-a lungul corpului. Luna se prăvăli în apa care clocotea, dansând, spărgându-se, reunindu-se, spărgându-se iar, ca și cum apa ar fi fost la fel de rece ca a râului. Femeile sporovăiau râzând. Auzi un chicot ascuțit, aproape de isterie, un țipăt scurt, apoi un scâncet și din nou chicoteli. Au convingerea că totul e aranjat, își spuse ea. Pot începe să-și li^. Ga buzele…

Și, pe neașteptate, nevoia se făcu simțită iar. O vedea mai limpede decât lumina dănțuind pe apă, o coajă plină cu lichidul întunecat, chemător, îi simți mirosul și își ținu respirația. Era acolo, nicăieri, pretutindeni, aproape; dincolo de ea se întindea întunericul, închise ochii și gura, încleștându-si pumnii. Tremura. Femeia care năștea țipă iar.

Când deschise ochii, Palm încetase să tremure, iar coaja de nucă își găsise un alt loc, împreună cu mirosul ei. Privi la Femeia Cerului și un fel de certitudine tristă o învălui ca un vânt rece. Își umezi buzele, spunându-și, așa cum făcea întotdeauna când se stârnea vântul înfrigurat:

— Femeia Cerului nu-i decât Femeia Cerului. Atâta tot. Cine crede altfel înseamnă că e tânăr… sau gândește ca un bărbat…

Se răsuci pe călcâie. Lumina ajunsese în dreptul Colibei Oamenilor Leopard, aflate la picioarele ei, făcând o parte din craniile de leopard să lucească în lumină. Nu vedea decât rândul din față, dar știa unde erau celelalte, craniile mai vechi îngălbenite și putrezite, cele din spate de tot, care nu mai erau decât două șiruri de colți și dinți. Deodată, ca și cum vântul rece care o scăldase i-ar fi făcut ceva la ochi, văzu Coliba așa cum era, nedistorsionată de dispreț, umor sau prudență. Era un platou ca toate ce- lelalte, dar fără apă. Platoul crescuse din ce în ce mai mult, după obicei, datorită apei, care lăsa strat după strat de substanțe albe și galbene, pietrificate, pe margini; mai târziu, din cine știe ce nevoie a pământului — o răcire a apei, poate — apa își croise o cale de scăpare acolo, în intrarea

îngustă, acoperită cu pielea de leopard. Dar lucrurile nu se opriseră aici; căci, la capătul dinspre interior al platoului, începuse să crească un altul, care însă se oprise atunci când apa părăsise definitiv locul, preferind un șirag de platouri aflate ceva mai sus. Clipa de clarviziune avea transparența și precizia momentelor când, trezită dintr-un vis, Palm dădea doar de concretețea paielor lipite de obraz.

Femeia țipă. Palm deveni grațioasă și zâmbitoare. Cu mâinile ridicate pentru a-și menține echilibrul, cu părul unduindu-i-se ușor în curentul coborârii, ajunse acolo unde terenul era plat. Femeile se îndreptară în fugă spre ea.

— Palm! Palm! Când începem?

Se îndreptă plină de grație printre ele, spre Casa Femeilor, zâmbindu-le pe rând.

— Când vom avea un nume.

Fetele începură o ciorovăială pătimașă, căreia nu-i dădu atenție. Femeile mai în vârstă tăceau, urmărind-o însă cum se îndreaptă către copaci și intră. Ajunse lângă perdelele de piele cusute cu scoici, la a căror simplă vedere orice bărbat se chircea îngrozit. Săltă perdelele și pătrunse înăuntru. Locul era întunecos din pricina copacilor care îl înconjurau strâns, dar dinspre partea deschisă, din direcția râului scăldat de lună, venea destulă lumină. Femeile stăteau pe malul apei, conturate pe fondul ei și lucrând la obiectul care ședea între ele. Mirosul a ceea ce se afla în el umplea greu aerul. Era o piele de animal umflată bine, suspendată pe un trepied de crengi solide. Femeile amestecau, cântând încetișor. O văzură și se traseră deoparte. Palm se apropie şi se aplecă adulmecând, astfel că duhoarea îi intră pe gât, iar ea reîncepu să tremure. Femeia Care Fierbea Băutura îi întinse un băț.

— E gata.

Palm murmură răgușit prin aburul mirositor.

— Mai așteptăm.

Femeia Albină își ridică privirea.

— Mai așteptăm? Până când?

Spuse la fel de răgușit, cu inima bătându-i iute, cu întunericul înconjurând-o din toate părțile:

— Până avem un nume.

Femeile se uitară una la alta, dar nu scoaseră un cuvânt. Să încerc să mă opresc? se întrebă Palm în gând. Să mă agăț de ceva? Şi oare… aș vrea mai bine… decât… trebuie! Ah, trebuie!

Amestecă lichidul cu bătui, dădu la o parte băşicile şi spuma şi se uită tânjind la substanța întunecată, atât de asemănătoare cu întunericul de dincolo de coajă. Femeia Albină sughiță, ricanând. Palm își ridică ochii spre ea.

— Încearc-o, Palm! Trebuie s-o încerci! Femeia Care Fierbea Băutura lăsă o mână în jos, umplu o coajă de nucă de cocos cu lichidul puturos și i-l întinse.

— Încearcă-l.

La urma urmelor, își spuse ea, trebuie s-o fac. E de datoria mea. Nimic nu e mai limpede. Chiar dacă nu vom avea un nume, tot trebuie să încerc băutura, să fiu sigură că…

Duse coaja la gură și sorbi elegant. Brusc, nevoia se făcu simțită clar, ba chiar cu blândețe.

— E bună.

Cele două femei râdeau spre ea. Aveau coji de nucă.

— Chiar că-i bună. E foarte bună!

Ridică fața cu tot cu coaja de nucă și o dădu peste cap. Se umplu de căldură și de o fericire cuminte. Auzi un strigăt mare dinspre adăpost și înțelese deodată că faptul că Femeia Cerului nu era decât Femeia Cerului nu avea nicio importanță și că urmau să aibă un nume, da, un nume, iar apoi o petrecere în miez de noapte. Strigătul nici nu se stinsese bine când Palm porni către perdea, știind că era strigătul nașterii și că totul avea să fie bine. Ieși iute dintre copaci, urmărită din nou din priviri de către femeile care, de astă dată, nu mai spuseră nimic. Se îndreptă grăbită către adăpostul unde intră, aplecându-se. Femeia stătea întinsă pe spate, cu chipul ud, răvășit, mișcat doar de lumina flăcărilor, într-o parte stătea o femeie care o ajuta şi îi ștergea fruntea, în timp ce în cealaltă o a doua se ocupa de cordonul mușcat și înnodat, și de copil. O auzi pe Cea Care Dă Nume intrând, se întoarse și îi întinse pruncul. Palm îl luă, era fată, o ridică de picioare și o împunse cu degetul, cercetând, numărând. Îngenunche și o așeză în poală. Fetița se zvârcoli din tot corpul, scoțând niște mieunaturi. Ajutoarea îi întinse o aşchie de lemn. O ținu deasupra fo- culuі până se aprinse, apoi plimbă flacăra dintr-o parte în alta, pe dinaintea ochilor negri aparent orbi, până îi văzu că încearcă să o urmărească. Aruncă aşchia în foc şi strânse copilul la piept. Sânii îi zvâcneau dureros. Râzând, atinse cu fața căpsorul pufos. O mână îi înclește degetul mic și strânse hotărât. Râse din nou, în fața mamei.

— Are un nume! Mă auzi, Floare în Vânt? Fiica ta are un nume. O cheamă Mica Palm!

Se aplecă, lăsând copila în brațele mamei, care se întinseră să o primească. Floare în Vânt reuși să surâdă cu buzele umede. Cea Care Dă Nume Femeilor se trase înapoi, apoi ieși pe sub pieile atârnate. Femeile stăteau adunate ciopor. Fără să vorbească, așteptau.

— Mica Palm! exclamă ea, înțelegând că numele fusese cel care alesese copilul. E Mica Palm!

După aceea, se mai auziră doar râsete și cântece. O parte din femei se îndreptară grăbite spre locul de pe malul râului, altele porniră să urce la întâmplare către platouri, iar altele se adunară în jurul mamei și al nou-născutului.

Palm păși cu răsuflarea tăiată printre ele, întorcându-se la Casa Femeilor, unde băutura duhnea înaintea beznei mulțumite. O dureau sânii și de aceea râse. Spuse cu voce tare:

— Nu sunt prea bătrână ca să mai fac un copil.

IV

În adâncul scăldat de lună al terenului de vânătoare, animalele își vedeau de treburi. La poalele împădurite ale munților, însă, nu erau prea multe de făcut, iar pe stâncile golașe chiar nimic Viata curgea zgomotos prin coroanele copacilor, printre păsări și maimuțe. Dar stâncile păreau să nu adăpostească niciun fel de viata, căci păsările fie se întorseseră pe la cuiburi, fie se ridicaseră în înaltul subțire al cerului de deasupra câmpiei, amestecându-se cu cârdurile de la marginea bălților. Nu se vedea decât un loc unde era viață: două scântei care apăreau când și când, de câte ori Cimpanzeul mișca din cap. Stătea ciucit pe o muchie mai înaltă, unde nu-l puteau ajunge decât păsările; iar păsările nu aveau nicio dorință să ajungă la el. Sulița i se odihnea rezemată de pietre, lângă mâna stângă, iar fluierul de os stătea pe jos, alături de suliță, unde îl lăsase ca şi cum nu ar fi fost pentru el nimic mai mult decât un băț. Când și când, își mângâia glezna, privind în toate părțile, încă nu înțelesese că avea o problemă de rezolvat. Nu simțea decât mânie şi durere. Instinctul îl minase să găsească remediul în mâncare. De aceea, la început, se așezase pe vine, mestecând peștele uscat pe care i-l dăduseră femeile. Dar peștele nu era mâncare, ci doar ceva la care putea recurge în situații extreme, în sine, el reprezenta un avertisment asupra faptului că acela care îl mânca nu se dovedise bărbat. La ceea ce simțea deja, adăuga umilința. Pentru că nu îl ajuta nicicum, abandonase ideea de a

mânca și acum se simțea iar dezorientat. Grupul de vânători îl atrăgea și îl respingea în același timp. Strigă tare:

— Oameni Pește! Fetele vă prind în plasele lor!

Și, pentru că furia era mult mai ușor de suportat decât umilința, continuă în aceeași notă, răstindu-se disprețuitor către câmpie. Rațiunea îi spunea că, între timp, vânătorii vor fi zămislit floarea de foc, așezându-se șirag împrejurul ei. Îi văzu cu ochii minții, cu o claritate neașteptată, care îi aduse un nou val de suferință. Gemu zvârcolindu-se, ca și cum suferința ar fi fost fizică. Dar nu avea la ce altceva să se gândească; iar mintea, odată pornită în direcția aceasta, nu voia să se îndrepte spre nimic altceva. Examina focul, carnea sfâșiată și friptă, râsetele, cântecele. Îl văzu pe Leul Furios bătând în toba mică, îl urmări pe Vulturul Cocoșat ciupind arcul cu trei corzi, îl văzu și pe Cimpanzeu acolo, scoțând triluri vesele din fluierul de os. Imagine la care amestecul de Cimpanzeu care era și aici, și acolo, plin de mulțumire acolo și lipsit de mulțumire aici, preschimbă durerea într-o suferință profundă și scoase un vaier ce stârni o pasăre din apropiere, care bătu din aripi cârâind. Îi văzu cântând, îi auzi cântând.

Și-am plecat la vânătoare, și-am plecat la vânătoarel

Cimpanzeul care era aici întoarse capul spre stânga, cercetând câmpia în depărtare, pădurea și pantele de la poalele munților, căutând o scânteie sau un fir de fum. Apucă fluierul, îl duse la buze, apoi îl aruncă iar pe jos. Întreaga lume de dedesubtul Femeii Cerului plutea în apa din ochii lui. Îl auzi pe Bătrânul Bătrânilor fredonând în somn cu un glas plin de încântare, pe când panzeul îl însoțea cu triluri din fluier. Cântau și băteau cu toții din palme, lălăind triumfători din răsputeri melodia Femeii Cerului:

Nu stai țeapănă pe picioare,

Nw gemi, întinsă pe spate,

O, tu, femeie a cerului cu fese albe și cu burta mare,

Mai lasă-ne-n pace!

Și iar:

Și-am plecat la vânătoare, și-am plecat la vânătoare! Ha! Ha! Ha!

Iar acum, împliniți, se întorceau către somn și unul către altul. Libelulă, care nu demult era doar un băietei… Măr Copt… Pasăre Frumoasă și Elefantul Dezlănțuit Care a Căzut în Nas Dinaintea Antilopei… autoritatea blândă a Bătrânului Bătrânilor… ceilalți doi bătrâni care nu se despărțeau niciodată…

Cimpanzeul care era aici gemu și, din nou, din ochi i se scurseră lacrimi pe față. Cimpanzeul care era acolo întinse o mână spre Libelulă, care îi zâmbi; dar Leul Furios îl apucă pe băiatul drăgălaș de gleznă. Pasăre Frumoasă se ridică greoi, începând să pășească aidoma Cimpanzeului Șef, iar Bătrânul Bătrânilor râse. Cimpanzeul se bătu cu pumnii pe genunchi. Deodată, parcă i se dezlănțuise o furtună deasupra capului, cu un vânt puternic și limbi de foc. Din durerea dinăuntrul lui, intona:

— Sunt Leopardul Care a Lovit cu Laba de Apă!

Era Leopardul Tuturor Leoparzilor, uriaș și suplu. Era făcut din lumina lunii și din foc. Se furișa prin pădure plesnind din coadă, arătându-si colții şi aruncând fulgere din priviri. Se apropie de ei venind din întuneric, iar ei urlară de spaimă. Căzură în genunchi implorând îndurare, dar, văzând că ea nu exista, o rupseră la goană. Libelulă îngenunchease jalnic, prea înfricoșat ca să fugă. Redevenise un copil fraged, delicat și speriat. Leopardul Tuturor Leoparzilor îl apucă în colți, iar el țipă de teamă. Leopardul îi lăsă pe vânători să se ascundă în spatele copacilor și se pierdu în întuneric, ducându-l pe băiat…

Elefantul Dezlănțuit era cel mai puternic elefant care existase vreodată. Turma sa se întindea cât vedeai cu ochii peste câmpie. Toți îl recunoșteau. Era Elefantul Șef. Printre masculi era ca un bărbat printre băietani, iar pentru femei era Bătrânul Bătrânilor. Capul i se înălța deasupra întregii turme. Cu urechile le făcea umbră şi cu colții scotea copaci uriași din rădăcini. Când trâmbița el răspundeau munții, dar toate celelalte tăceau. Picioarele lui erau spaima tuturor celor cu gheare și dinți. Până şi Leopardul Tuturor Leoparzilor, Leopardul cu Laba de Apă, își căuta de drum când auzea picioarele acelea călcând pământul întărit. Elefantul Dezlănțuit plecase să curețe lumea. Ajunse la marginea pădurii. Smulse crengile, dându-le în lături, şi ochii îi aruncară fulgere la priveliștea dinăuntru: vânători, omuleți care uciseseră, căci Ele- fantul Dezlănțuit zări lângă focul lor picioarele femelei sale, ciopârțite. Trâmbița și munții îi răspunseră. Smulse din drumul lui copaci întregi, lăsând în urmă o potecă de stânci zdrobite. Bătrânul Bătrânilor se urcă într-un copac, țipând de groază, dar Elefantul Dezlănțuit scoase copacul din rădăcini, azvârlindu-l pe deasupra munților, cu tot cu Bătrân. Îngenunche peste Pasăre Frumoasă și peste Leul Furios! Libelulă zăcea cu fața în jos, zguduindu-se de plâns. Elefantul Dezlănțuit îl lăsă la urmă. Își puse genunchii noduroși pe Licurici și pe Rinocerul Râmător… îngenunche și peste ultimul dintre vânători, un bărbat

cu o gleznă bătucită și cu un fluier de os în mână! Sângele țâșni din gura omului…

Cimpanzeul care era aici sări în picioare, țipând ca bătut cu o legătură de mărăcini. Apoi se pomeni căzând, căzând din ce în ce mai jos, zgâriat și lovit. Se prinse cu mâinile de pietre și simți pielea sfâșiindu-i-se. Găsi sprijin pentru picioare și se opri, cu fața într-o parte, lipită de piatră. Păsările îi dădeau roată, cârâind.

Încetul cu încetul, păsările plecară, lăsând în urmă doar locul cufundat în tăcere, făcut din piatră și lumină lăptoasă, își linse degetele zdrelite, inspectându-și sângele negru de pe genunchi. Mai jos de el, sulița și fluierul stăteau într-o tufă, acolo unde le aruncase în mișcarea lui involuntară. Coborî și vârî fluierul la cingătoare, iar pe urmă apucă sulița cu mâna stângă. Așteptă, privind pădurea și câmpia din jur. Femeia Cerului ședea chiar în vârful copacului ei. Deodată înțelese că grupul de vânători se afla undeva departe, indiferent, înțelese că el însuși era un lucru în sine, Cimpanzeul Care Este Aici Sentimentele îi creșteau în pântece, ca și cum ar fi rămas greu cu ele. Îl copleșeau, înălță glasul și urlă la munți și la Femeia Cerului, la păduri și la câmpie, de parcă n-ar fi fost Orn Leopard, ci câine. Nu-i mai păsa de primejdii și lacrimile i se scurgeau pe chip. Urlă de mai multe ori, iar stânca îl batjocori cu glasul ei. Se bătu cu pumnii în cap și nu simți nimic. Până și păsările îi acceptară, până la urmă, durerea, fără comentarii din voce sau din aripi. Nu făcură decât să se foiască în cuiburi, pe când glasul de câine urla și stânca îi răspundea urlând.

În cele din urmă, nu mai putu să urle. Nu mai putu decât să scâncească, iar scâncetul rămase la suprafața unei dureri mai profunde ca niciodată. Pe urmă, ca şi cum ar fi venit vremea să se nască ceva, sentimentele își limpeziră însemnătatea și îi dădură o informație, o certitudine. O luă la fugă chinuit, paralel cu poalele stâncilor și scâncind, în timp ce alerga:

— Ma! Ma!

V

Femeia Cerului coborâse pe jumătate din copac, dar strălucea atât de tare, că tot cerul era al ei, mai puțin o scânteiere rece deasupra crestelor, unde fusese apusul. Cimpanzeul nu mai alerga iute, ci la trap, continuând să scâncească din când în când. Își amintise lucruri care îl încetineau — printre care și acela că, atunci când femeia Cerului avea pântecele plin, copiii intrau în colibe și rămâneau acolo, în timp ce fetele și mamele se ocupau cu lucruri nebănuite. Îşi amintise că el însuși rămăsese orfan, mama lui murise

— întâmplător, desigur, așa cum li se întâmpla adesea acestor ființe misterioase și stranii. Pentru el, lucrul acesta nu era prea însemnat și nu fusese niciodată; acum însă, îi simțea lipsa fără a înțelege ce ar fi putut face ca să-și aline durerea. Nu avea nicio femeie a lui, ceea ce era neobișnuit, dar se mai întâmpla. Vânătorii care nu aveau femei ale lor priveau faptul acesta ca pe un noroc, atunci când se osteneau să se gândească la el. Și totuși, către femei alerga, atras, la ananghie; şi când se obișnui cu durerea, cum te obișnuiești cu un lucru sau cu o rană, începu să simtă o oarecare prudență, ca omul care se apropie de umbârlog. Umbra £1 urma și piciorul îi susținea greutatea. Era o altă ciudățenie, dar măcar avea un motiv. Alerga la poalele stâncilor. Straturile de pământ răscolit se înălțau dinspre stânga lui spre dreapta. Panta era destul de abruptă pentru a-l obliga să-și forțeze piciorul pe partea dreaptă, acolo unde era slăbiciunea. Iată încă un lucru care îl obliga să alerge, părând să-l împingă întrucâtva spre locul unde nu mai era sigur că voia să ajungă.

În fine, ajunse să vadă pătura de abur care spânzura deasupra Izvoarelor Fierbinți, încetini, mergând aplecat, ceea îi readuse șchiopătatul. Ținea sulița ca și cum ar fi fost posibil să o folosească în orice clipă. Se îndreptă spre râu și spre locul deschis unde se jucau copiii. To- tul era calm, totul era tăcut. Se apropie și mai mult, până auzi foșnetul apei.

Un prunc scânti într-un adăpost şi un bătrân tuși undeva, hrr, hrr, hrr. Rămase ghemuit pe pământul decolorat, cu pielea ca de găină. Lingându-si buzele, privi încet în jur, zări copacii care încercuiau Casa Femeilor şi se trase înapoi. Făcu un pas sau doi înspre câmpia care îi oferea siguranță, apoi se opri. Brusc, fără niciun motiv, şi-o aminti pe Cea Care Dă Nume Femeilor şi părul i se zbirii.

Vaporii de deasupra Izvoarelor Fierbinți se schimbaseră. N-o făcuseră în timp ce îi privea; aveau însă ceva nou, ceva ce existase cât timp durase goana lui prin spațiul deschis, numai că el nu observase până acum. Femeia Cerului își revărsa lumina prin el şi asupra lui, așa cum făcea cu toate celelalte lucruri. Dar aburul era luminat de dedesubt, ca de un foc, aprins imposibil, în apă. Din direcția aceea, ca dinspre un amurg local, pătura de abur se colora într-un roz palid — atât de palid, încât ochiul nici nu putea rămâne concentrat asupra lui, ci doar îl zărea o clipă, după care trebuia să aștepte până când culoarea se scurgea din nou spre el. Şi arunci — ca şi cum urechile s-ar fi alăturat ochilor acolo sus, printre platouri — auzi un zgomot stins, ascuțit și complex, îl ignoră pentru că era la fel de imposibil

ca focul. Duse un picior în spate și ridică sulița la nivelul umărului, începu să înainteze ca la vânătoare. Înghiți în sec, năpustindu-se în direcția ridicăturii unde se afla primul platou, cu o Femeie a Cerului prinsă înăuntru. Sui fără zgomot; în fiecare platou dansa câte o Femeie a Cerului. Trecu de la unul la altul, până ajunse la locul deschis dinaintea Colibei Oamenilor Leopard, unde lumina rozalie a focului se revărsă peste el, făcându-i chipul să danseze.

Pielea de leopard care păzea intrarea stătea așezată pe piatra de la picioarele lui. Zgomotul imposibil era, într-adevăr, râsul femeilor. Intră dintr-un salt și părul i se zbârli, parcă la vederea unui rinocer în călduri.

Focul ardea pe jos, în mijlocul platoului, iar femeile stăteau lungite, ghemuite sau culcate în jurul lui. Din prima privire aruncată — o privire care făcu totul să înghețe, ca strălucirea unui fulger — văzu două fete, niște copile, ducând la buze cu ambele mâini câte un craniu de leopard. Zgomotul, sporovăială, chiuiturile, chicoteala, pălăvrăgeala, țipetele erau mai aprinse decât focul. Vizavi de el, rezemată de peretele interior al platoului acolo unde se aflaseră craniile de leopard, stătea Cea Care Dă Nume Femeilor, Botezătoarea Femeilor, Cea a Cărei Inimă Este încărcată de Nume. În mâna dreaptă ținea un craniu. II ținea de colți, iar din el se scurgea un lichid. Stătea aplecată pe spate, sprijinită într-o mână. Râdea, iar lumina focului i se prelingea în ochi prin părul încâlcit. Îl zări și scoase un chiot de râs. Săltă craniul deasupra umărului într-un gest feminin și îl azvârli în direcția lui. Craniul zbură lateral, ieșind din platou și trecând la un stat de om de fața lui. Țipă pe jumătate indignat, pe jumătate speriat. — Nu!

Dar spre el se întorseseră deja mai multe chipuri, chipuri luminate de flăcări, chipuri albite de lună, cu ochi strălucitori, dinți albi şi un labirint de șuvițe de păr zburătăcit. Chiote, hohote şi vorbe se ridicau toate odată. — Un bărbat! Un bărbat! Se rostogoleau una peste alta, vărsând zeama oribilă din craniile împrăștiate, astfel că focul scuipă, fâsâi și se stinse. Fețele se înălțară dintre chiote şi mâinile încercară să îl apuce. Le amenință cu sulița, îi dădu drumul, apoi se răsuci împiedicat și o rupse la fugă. Se trezi la un pas de apa clocotindă, reușind să o ocolească în ultima clipă. Coborî în goană către următorul platou, dar acolo îl așteptau hohotele şi chipurile albe, așa că se întoarse. Nimeri într-o încâlceală de carne moale, care nu se lăsa descâlcită. Zgomot şi brațe de carne goală, care se încolăceau în jurul lui ca sforile unui bolas. Țipau ascuțit la el și una la alta. Cingătoarea şi pânza care îi acoperea vintrele își luară zborul, parcă din proprie voință. Fu

împins în jos, unde alte bucăți de carne moale așteptau să-l primească. Coapsele lui le refuzau cu ură și teamă; dar mâinile le erau îndemânatice, atât de îndemânatice, atât de crude, atât de viclene, în mijlocul zgomotului își auzi propriul strigăt de durere slobozit în sus, tot mai sus… — Hoo-oo-oo-oo!

Sus, tot mai sus se înălța strigătul, îndepărtându-se de durerea care rămânea între picioarele lui, înțepenindu-l. Era prăbușit peste carnea moale, în umezeala catifelată și în teroarea dinților. Jumătate din el încerca să fugă de teroa- re și de greutatea brațelor care îl trăgeau în jos; jumătate împingea și zvâcnea ca un animal cu șira spinării ruptă. Apoi el și Femeia pătrunseră împreună în bârlogul groazei, urlând în același timp, și câțiva dinți mărunți se împreunară prin urechea lui. Dar ar fi putut fi dinți, și pesemne chiar erau dinți, care așteptau în locul ăla umed, și de aceea, în clipa în care jumătate din trupul său se eliberă, zvâcnind de voință, se smulse. Brațele îi îngăduiră un răgaz de o clipă, dar îl apucară din nou.

— Eu! Eu!

Chiote, hohote, vorbe dezlânate şi îndemânarea nemiloasă a mâinilor…

— Hoo-oo-oo-oo!

Nu exista cale de ieșire, ci numai de pătrundere, așa că trebuia să intre iar în bârlogul întunecat unde carnea umedă își impunea voința. Apoi rămase întins, cu urechile țiuindu-i, printre femeile albe răstignite pe stânci, printre fetele care râdeau și sughițau. Simți sângele scurgându-i-se pe gât, îi simti gustul în gură. Mirosul de femeie era de jur-împrejur, agățându-i-se de carne, atârnându-i din barbă și de sub nări. Încercă să se ridice, dar brațele și picioarele îi erau imobilizate. De fața lui se apropia, venind cu spatele, un craniu de leopard; întoarse capul, fugind de duhoare. Craniul îi fu lipit de buze, pe care și le strânse, încleștându-și dinții. Dar o mână se furișă peste capul lui și două degete îl prinseră de nas, astfel că gura i se deschise în căutarea aerului. Țiuitul din urechi îl împiedica să le audă râsul; și, în clipa aceea, în gură i se vărsă lichidul oribil, înghiți sufocân- du-se și luptând împotriva cărnii goale, dar un nou val îi umplu gura, iar apoi altul, contractându-i pieptul și împroșcând ultimii stropi ca o ploaie. Se prăbuși pe pietre, fără puteri, în brațele care îl strângeau, printre râsete şi vorbele fără șir, printre sărutări, mușcături mici şi mângâieri. O mână apăru de nicăieri și îi șterse fața cu un smoc de păr.

Tăcere, cu excepția țiuitului din urechi. Sughiță ca o fată albă și deschise ochii. Cineva se apropia pe deasupra stâncilor, iar Femeia Cerului o lumina

blând dintr-o parte. Păşea legănat, foşnind din fusta lungă de iarbă, iar pe pieptul ei scoicile scoteau un clinchet uşor. Părul îi cădea pe o parte a feţei, încurcat în scoici. Râdea fără să scoată un sunet, iar ochii îi erau negri şi parcă-i scoteau măduva din oase. Ajunse lângă el, iar femeile care îl ţineau chicotiră, ca şi cum jocul ar fi putut dura la nesfârsit. Pornise să îngenuncheze între picioarele lui. Îngenunche, râzând fără sunet, se aplecă sprijinindu-se în mâna stângă şi părul îi căzu peste coapsa lui.

Strigă:

— Nu!

Chicotelile se preschimbară în râsete şi mâinile îl apucară strâns. Femeia întinse iute mâna dreaptă, ca un şarpe.

— Hoo-oo-oo-oo!

Când coborî, o dată cu propriul strigăt, înapoi pe pietre şi braţe, se petrecu ceva — dar nu între picioarele lui. Băutura împuţită i se încălzise în pântece. O simţea strălucind, pregătindu-se să ardă. Trimise în sus o limbă de foc care îi ajunse aproape până în interiorul capului. Un nou craniu de leopard îşi făcu apariţia, cu spa- tele, apăsându-i-se pe buze, o altă mână îl strânse de nas. Înghiţi o dată şi încă o dată, pe urmă împroşcă iar. Focul se înteţi din nou şi o altă limbă îi găsi capul, pe dinăuntru. Pe neaştep- tate, pricepu că niciodată până atunci nu văzuse cât de frumoasă era Cea Care Dă Nume Femei- lor, cât de încântător şi de excitant mirosea, cât de alb şi de tânăr îi era trupul, cât de îndemânatice îi erau mâinile care cereau supunere! Femeile începură să-i dea drumul hohotind şi se auzi pe sine râzând împreună cu ele, iar limbile focului îl lingeau pe dinăuntrul capului şi mai jos, încălzindu-l minunat între picioare. La rândul ei, îi dădu drumul; şi, râzând, el îi apucă mâna, pentru a i-o aşeza la loc. Dar ea îl evită blând, apoi îi făcu semn să o urmeze. Un alt craniu îşi făcu apariţia şi el clătină din cap, dar femeia nu acceptă refuzul. Chipul ei catifelat, cu ochi uriaşi, se apropie de el, gâlgâind de râs, cu glasul acela care era mai profund decât glasurile fetelor, şi spuse:

— Bea, Omuleţule Leopard. Era totul atât de caraghios şi ea era atât de blândă, că nu putea decât să-i facă pe plac. De aceea, înghiţi o dată şi încă o dată, suf ocându-se şi împroşcând. Deodată începură să râdă împreună, iar ea îl apucă de mână şi îl trase după ea.

O urmă călcând pe jar, în timp ce întreaga lume

Se mişca în jurul lui. Nu se sperie nici măcar

Când văzu unde îl ducea. Parcă o râpă se căsca-

Se între el și teama pe care i-o inspira Casa Fe- meilor. Se strecură pe lângă el și brațul lui o cuprinse în mod natural de mijloc. Ea râse o dată cu el, iar lui i se păru că mersul acela pe furiș o făcea să râdă. Ajunseră la bariera de piele cusută cu scoici înfricoșătoare și el țipă, bătând în ea cu pumnii. Femeia o ridică, iar el pătrunse împiedicat înăuntru. Ea se apropie pe la spate trăgându-l spre ea și răsucindu-l. Se apropie și gâlgâitul râsului ei răsună ca un izvor. Nu vedea nimic, în afară de apa lucioasă a râului și de Cea Care Dă Nume Femeilor, tânără și frumoasă pe fundalul lui. Femeia se lipi de el. Îl sărută folosindu-și buzele și limba, așezându-și sânii peste sângele de pe pieptul lui. Când îi dădu drumul, gura lui o căută pe a ei, fără a o găsi. Se uită de jur-împrejur după ea, dar nu era nimic de văzut, în afară de umbra stranie de la malul apei — o umbră dinspre care venea, îngrețoșându-l, mirosul oribil… dar nu chiar atât de greu de suportat. Apoi zări silueta ei întunecată apărând alături. Vârî un braț înăuntru, îl scoase, ridică ceva la gură și rămase așa, bând. Coborî obiectul de la gură și îl azvârli — cu același gest feminin — în râu. Se răsuci pe călcâie și, în ciuda întunericului care îi ascundea fața, știu că femeia îl căuta, își mișca trupul ca un șarpe, din cap până în picioare, și astfel cunoscu, fără să vadă, catifelarea, umezeala și căldura. Zări conturul fustei de iarbă căzându-i la picioare, încercuindu-i-le. Ieși din cerc și păși în întuneric, făcându-se nevăzută. El privi în jur.

— Unde ești?

Râsul ei gâlgâi iar, ca un izvor. Apa țâșnea fără bulbuci, izvora dănțuind pentru sine zi și noapte și elibera un șuvoi de limpezime și viață pentru ierburi și flori.

— Aici.

Îngenunche. Își îngropă capul în mireasma de femeie a părului și gâtului ei. Brațele ei calde îi mângâiau spinarea și dinții dispăruseră — rămăsese doar întunericul intim, în care se afundă zvâcnind. Gândurile îl părăsiră, o dată cu însăși putința de a se teme. Sfârșitul era ca un început care se contopea încet în somn.

VI

Femeia Cerului cobora, luându-și cu ea strălucirea, iar undele râului se luminară dinspre partea opusă, în copacii care împrejmuiau Casa Femeilor, o pasăre începu să intoneze fără oprire aceeași notă. Turturelele vorbiră, la fel și porumbeii sălbatici. Un pește sări din apă. Lumina soarelui se strecură coborând din copaci, atinse perdelele de piele dintr-o parte, alunecă în jos și

licări pe marginea lustruită a unei bănci grosolan cioplite, cercetând multitudinea de forme, smocurile de plante, vasele din nucă de cocos sau din coajă de copac. Atinse pământul, trecu la un picior, la o gleznă cu bătătură. Găsi și alte picioare, încălzi o gambă, o coapsă. Dincolo de perdelele de piele, ziua își vedea de treabă cu energia obișnuită. Lumina solară descoperi un chip.

Cimpanzeul se rostogoli, fugind de ea. Deveni conștient mai întâi de el însuși, ieșind la suprafața unui întuneric fără vise, apoi de el însuși înconjurat de o durere surdă și necunoscută, ca și cum ar fi stat prea mult în soare. Ciu- dățenia acestor senzații îi deschise ochii înainte de a-și aminti ceva. Dar, deschizându-i, căsca și gura. În fața lui se afla o spinare fără îndoială feminină, acoperită de un păr negru. Se ridică în șezut cu o zvâcnire, în așa fel încât îi zvâcni și durerea din cap, și privi în jur. Sări în picioare.

Cea Care Dă Nume Femeilor gemu, zise ceva și se întoarse pe partea cealaltă. Se ridică, dându-și părul din ochi. Nu era nici tânără, nici frumoasă. Praful locului i se așezase pe față, pe corp și în părul încurcat ca o tufă de scaieți. Clipi, duse o mână la frunte și se strâmbă. Deschise iar ochii și se uită încet împrejur, își plimbă ochii peste Cimpanzeu, care se trase înapoi, cu mâinile între picioare. Privirile îi căzură pe trepiedul de care atârna burduful de piele și rămase încremenită, ca la vederea unui șarpe veninos. Lingându-și buzele, murmură:

— Ai făcut-o lată!

Îl privi cu o ură care îi făcu pielea ca de găină.

— Maimuțoi despuiat!

Cimpanzeul îngheță, neavând nici măcar atâta stăpânire de sine ca să se teamă. Ea își coborî privirile către propriul corp şi ura i se șterse de pe față. Își mușcă buza.

— Suntem doi.

Se ridică în picioare și se îndreptă către malul râului. Nu se legăna ca un palmier, nu era nici grațioasă și nici bună, ci se clătina mergând. Apucă o scoică, îngenunche, o umplu cu apă și bău de mai multe ori. Își azvârli cu apă pe față și pe corp, până când aceasta o acoperi, picurând.

Cimpanzeul își aminti totul. Nenorocirea se prăbuși asupra lui din senin. Se întinse pe jos, cu fața la pământ. Nu putea nici măcar să plângă. În scurtă vreme, văzu aproape de fața lui două picioare și poalele unei fuste de iarbă. Vocea îi suna blând.

— Ei bine, trebuie să ne gândim la ce avem de făcut. Ridică-te! Se rostogoli și rămase pe vine, cu mâinile tot între picioare. Murmură:

— Cârpa mea…

Picioarele se îndepărtară, apoi îi auzi glasul pe malul apei.

— De unde să știu?

Se uită prudent împrejur. Ea vârâse mâna în burduful atârnat de trepied. Scoase de acolo o coajă de nucă de cocos și bău din ea. Cimpanzeul adulmecă băutura și chipul i se contorsiona a dezgust. Pentru că nu găsea nicăieri cuvintele de care avea nevoie, își pironi din nou ochii în pământ. Urmă o vreme în care o auzi mișcându-se — frecând, spălând, fluturându-și părul. Picioarele reveniră, fără urmă de praf. Fusta foșni răsfirându-se pe pământ, în timp ce ea îngenunchea în fața lui.

— Ei? Nu vrei să te uiți la mine? își săltă capul. Era iar Cea Care Dă Nume, cu scoicile albe pe sinii superbi, cu părul îndepărtat de pe față. Ochii Cimpanzeului se umplură de lacrimi, iar el rosti singurele cuvinte pe care le mai găsi în deruta lui.

— O să mor.

— Haide, haide. Cine-a zis ceva de moarte?

Doar femeile mor.

El își aplecă iar privirea.

— O să mor.

O mână îi atinse brațul.

— Un mare vânător să moară? S-ar putea sa fii ucis, într-adevăr. Dar asta e spre gloria ta, nu? Dar să mori! Dacă marii vânători ar crede că pot să moară, gândeste-te cât de singuri s-ar simți! Nu există bărbat care să suporte gândul ăsta!

Timid, își ridică privirile. Ea zâmbea. Era iar tânără. Ochii jucăuși puneau stăpânire pe toată fața. Peste toate tainele şi confuziile care îl copleșiseră, se ridica acum o alta: Cea Care Dă Nume Femeilor îl privea cu un chip în același timp zâmbitor şi trist.

Îl bătu ușor pe braț, vorbindu-i ca unui copil. — Haide, haide. Ți-e mai bine? Parțial, confuzia îl părăsi; și astfel simți stârnindu-se în el indignarea. Deschise gura să vorbească, dar ea observă şi i-o luă înainte.

— N-ar fi trebuit să vânezi niște biete femei atunci când Femeia Cerului e cu burta mare! Cine știe ce vise o să-ți trimită?

— N-a fost vina mea… m-au izgonit dintre vânători.

— De ce?

— Rădăcina e răsucită, ramul îndoit. Elefantul Dezlănțuit a căzut în nas dinaintea gazelei…

Ea făcu un gest nerăbdător.

— Ai o gleznă slabă. Asta știm toți!

— Am căzut și gazela a sărit peste mine! Palm se așeză pe vine. Încruntată, vorbi gân- ditoare, ca şi cum el n-ar fi fost de față.

— Pricep. Ar fi trebuit s-ajungi în apa râului. Dar nu-i ușor de văzut, în situații din astea, când piciorul e răsucit de la naștere… hai, zău așa, Omule Leopard! Se lăsă din nou pe genunchi, cercetându-i chipul.

— Nu trebuie să te temi! N-ai ajuns în râu!

Uite, râul e acolo, iar tu aici!

Suferința de cu o zi înainte dădu pe-afară, înecând totul în cale. Bărbatul dădu capul pe spate, văicărindu-se, și din ochi îi țâșniră lacrimi.

— Și-mi spun Cimpanzeul!

Brațele ei îl înconjuraseră, iar acum suspina cu capul pe umărul ei. Mâinile ei îi mângâiau spatele.

— Haide, haide, îi spuse ea, haide, haide, haide…

Și umerii i se zguduiau.

Deodată, suspinele lui încetară, îi luă bărbia mânjită în palme și i-o săltă.

— Or să uite, îi spuse ea. O să vezi, Omulețul meu Leopard. Bărbații sunt în stare să uite orice. Or să descopere un cântec nou, o melodie sau o zicală. Or să aibă o glumă nouă de spus la nesfârșit, sau o piatră lucioasă de arătat, o floare neobișnuită sau cine știe ce rană grozavă cu care să se laude. Chiar și tu… o să uiți visul, nu-i așa?

— Care vis?

— Azi-noapte… totul tulbure… Femeia Cerului ți l-a trimis. Despre Casa…

El își ținea ochii în pământ, posomorit.

— N-o să uit.

— Ba o să uiți!

Își ridică repede privirea, apoi o coborî iar.

— Sunt prea multe cântece… prea multe frunze în pădure… prea multe vorbe ca praful… n-or să te creadă în veci… în veci. Cum să te creadă?

Se apropie de el, vorbindu-i apăsat.

— Ascultă, Ci… ascultă, Elefantule Dezlănțuit. Oamenii Leopard n-or să te creadă. Tu singur ai spus-o.

— Şi?

— Tu nu ești Om Leopard?

— Așa s-ar zice.

— În cazul ăsta, continuă Cea Care Dă Nume Femeilor, nici tu nu crezi, nu?

Cimpanzeul studie teoria. Urmă o tăcere prelungită.

Palm se așeză, cu picioarele strânse sub ea, cu toată greutatea sprijinită într-o mână, cu palma răschirată. Cu mâna cealaltă, trasa mici semne pe pământ cu vârful unui deget. Ochii îi stăteau pironiți asupra degetului.

— În orice caz, spuse ea în cele din urmă, dacă aș fi în locul tău, nu le-aș povesti celorlalți visul. Mai ales Vulturului Cocoșat și Licuriciului. Vezi tu, Vulturul Cocoșat și Cireașă, Licuriciul și Peștișorul…

— Cireașă? Peștișorul?

Urmă o nouă tăcere prelungită.

— Bine, zise ea într-un târziu. Bine, pricep.

Confuzia dinăuntrul lui începea să se simplifice. Fusese un vis care îi dezvăluise cruzimea Oamenilor Leopard.

— Clone.

— Ce?

— Clone. Glezna mea face clone.

Ridică ochii spre ea — poate căutând mângâierea. Dar ea întorsese capul într-o parte și privea spre burduful umflat de pe trepied. Zâmbetul viclean îi revenise. Cuvintele ei nu însemnau nimic. — Și eu fac clone pe dinăuntru. Dar nu poți privi în capul unui prunc.

Se uită înapoi la el, apoi la degetele sprijinite pe pământ.

— Când o să am un copil…

Pielea i se făcu din nou, brusc, ca de găină.

— Ce legătură are asta cu mine?

— A, niciuna, niciuna, desigur! Femeia Cerului face totul singură! Dar n-am mai avut un copil de când Omul meu Leopard a fost ucis de soare. Ciudat, nu? Dar acum…

Făcu eforturi să o priceapă.

— Acum?

Ea se ridică, trecându-și o mână peste frunte.

— Și eu am vise. Dar visele nu înseamnă nimic. Nimic, nimic. Ce primejdie ne paște? Femeia Cerului e… cine știe ce e, sau ce suntem noi, mai puțin că nu suntem ca nimic altceva? Elefantule Dezlănțuit… visul, visul tău…

— Ei? ’

O văzu schimbându-și culoarea, căci îmbujorarea urca acoperindu-i pieptul, gâtul, obrajii.

— Când te-am adus aici, n-a fost… tocmai rău?

Își aminti locul fără dinți, întunecimea care izgonea teama.

— Nu. Nu.

Îmbujorarea îi acoperi obrajii și dispăru.

— Vezi tu… ai putea… adică… Elefantule Dezlănțuit, ai putea fi Omul meu Leopard. Când te întorci de la vânătoare, poți să vii la coliba și… asta numai dacă vrei.

Își aminti de Oamenii Leopard, de venerația pe care le-o inspira Cea Care Dă Nume Femeilor. O senzație de plutire luă locul suferinței din el. Vorbi aspru, pentru a-și ascunde nou-născuta bucurie.

— Dacă vrei.

Roseața îi dispăru de pe chip. Palm îngenunche şi spuse cu o demnitate calmă:

— Elefantule Dezlănțuit, ai voie să-ți freci nasul de al meu.

De undeva, de dincolo de perdeaua de piele, se auzea strigând un glas de fată.

— Palm! Palm! Ah, Palm!

Cea Care Dă Nume Femeilor sări în picioare și se apropie de perdea.

— Rămâi afară!

— Palm!

— Ce este?

— Se-ntorc… Palm! Oamenii Leopard! Vin cu cel puțin o zi mai devreme, Palm!

Cea Care Dă Nume Femeilor rămase tăcută, apăsându-și obrajii cu palmele, îi aruncă o privire Cimpanzeului, apoi își coborî mâinile.

— Ascultă, Roșioaro. Spune-le și celorlalte. Strângeți tot…

— Ne-am și apucat!

Cea Care Dă Nume Femeilor o strigă din urmă.

— Tot, aveți grijă! Să nu rămână nimic!

Cimpanzeul începuse să dea tircoale, căutând pe jos.

— Cârpa mea… unde e?

— De unde să știu? Pe undeva pe platouri, cred.

— Nu pot…

— Trebuie să pleci… trebuie neapărat să pleci!

— Cum? Unde?

— Ah…

— Gol?

— Stai un pic. O să văd cât de departe au ajuns…

Trecu grăbită printre perdele și pe sub copaci, urcând fuga spre platouri, în primul dintre ele pluteau o cingătoare și o acoperitoare pentru solduri. Le pescui, apoi își aruncă privirile peste câmp, pe sub palma făcută pavăză. Oamenii Leopard erau chiar mai aproape decât îi spusese Roșioara. Dacă și-ar fi îngăduit să își închipuie că mai avea auzul din copilărie, ar fi crezut că îi aude cântând. Chiar și așa însă, îi zărea mergând în șir indian, agitându-și bețele la fiecare câțiva pași.

— Ha! Ha! Ha! murmură amar Cea Care Dă Nume Femeilor. Ha! Ha! Ha!

Clipi în lumină, umbrindu-și mai bine ochii. Văzu că doi dintre vânători duceau între ei o prăjină. De prăjină atârna o povară. Cercetă dimensiunile poverii, culoarea…

— O, neschimbătoare Femeie a Cerului! încă un leopard!

Intră iute la loc în Casa Femeilor și îi aruncă cingătoarea.

— Puneți-o și du-te.

— Unde? Cum?

Își dădu cu pumnii în cap.

— Crezi că n-am destule griji? Du-te! Aruncă-te în râu… și mergi prin apă în sus, prin pădure…

— Osă…

— Şi să nu crezi că o să mă încurc tot timpul cu un bărbat printre picioare…

Se aruncă plescăind în apă, ținând cingătoarea într-o mână. Ieși la suprafață şi porni fremurând. Ultima imagine fu a lui Palm în picioare, lângă trepied, cu o coajă de nucă de cocos în mână. Apoi se pierdu printre trestii şi ramuri aplecate peste apă. Se trase în noroiul de pe mal, se ridică în picioare la adăpostul copacilor și se îmbrăcă. După ce fu gata, porni degajat prin pădure, ieșind la lumină pe stânci. Ocoli așezarea pe sus, pe la Izvoarele Fierbinți, prin aburii care continuau să se ridice, și coborî pe partea opusă. Vedea procesiunea Oamenilor Leopard apropiindu-se de spațiul deschis dinaintea satului. Fetele şi femeile dansau, alergându-le în întâmpinare, îmbrățișându-si bărbații și acoperindu-i cu flori. Copiii dansau, aruncând flori şi bătând din palme. Bărbații cântau vânturându-și sulițele, iar un bătrân Om Leopard ieșise în fata colibei, sprijinit în suliță, dând din cap și râzând cu toată gura fără dinți. Nici soarele nu reușea să strălucească mai tare decât bucuria lor. Cimpanzeul coborî pe furiș, ocoli și își făcu loc

în coada procesiunii, în urma lui Pasăre Frumoasă. Leopardul atârna cu burta în sus, fixat de labe și lăsând sânge. Pasăre

Frumoasă se răsuci râzând, îl zări pe Cimpanzeu și îl îmbrățișă!

— Pe unde-a umblat Elefantul Dezlănțuit? Am regăsit urma! Am omorât puternicul leopard! Am cântat în jurul florii de foc, dar nici Elefantul Dezlănțuit, nici fluierul nu erau cu noi! S-a stârnit o furtună de lacrimi!

Licuriciul privi în urmă, ținându-și iubita cu brațul.

— Pe unde-a umblat Cântecul Vântului? Am trăit într-un nor de ploaie!

Libelulă se apropie timid şi îşi puse mână într-a lui. Cimpanzeul izbucni în plâns.

Brusc, se lăsă tăcerea. Cimpanzeul își ridică privirile înlăcrimate și văzu încotro se uitau toți. Cea Care Dă Nume Femeilor, Cea a Cărei Inimă Este încărcată de Nume traversa spațiul deschis, venind dinspre Adăpostul Femeilor. Se unduia ca un palmier. Scoici albe scoteau clinchete delicate la gâtul, gleznele și încheieturile ei. Părul lung și negru îi cădea drept, plin de modestie, peste piept, iar fusta de iarbă îi foșnea. Duse un picior în spate, întinzându-și mâinile în lături, îndoi genunchii și își înclină capul. Se îndreptă, strângându-si brațele la piept. Surise dulce.

— Bun venit, preaputernici Oameni Leopard! Ce haită, ce turmă, ce ceată e mai iute, mai falnică? Și bun venit Omului meu Leopard, Elefantul Dezlănțuit, care intră în coliba mea ori de câte ori îi poftește inima!

Ca prin ceață, Cimpanzeul auzi un strigăt. Oamenii Leopard se strânseseră toți în jurul lui și florile îl loveau peste față, până când Vulturul Cocoșat îl sărută. Palm vorbi din nou.

— Pe unde-ai umblat, Elefantule Dezlănțuit? Nopțile au fost lungi și stinghere!

Un val de încântare și de forță se ridică din coapsele sale. Luă sulița de la Libelulă, o săltă deasupra capului și bătu în pământ cu piciorul bun. Cântecul țâșni din el.

— Sunt Labă de Apă! Sunt Leopardul Rănit! Vulturul Cocoșat și Leul Furios îl împingeau la pământ. Îngenunche. Bătrânul Bătrânilor ridică sulița, apoi o lăsă pe umărul Cimpanzeului.

— Labă de Apă! Leopardul Rănit!

Plângea atât de intens, chiar şi după ce se ridicase în picioare, încât nici nu o văzu pe Cea Care Dă Nume, dar o auzi vorbind iar.

— Așadar, mergeți în locul vostru de taină, preaputernici Oameni Leopard. Luați cu voi forța înfricoșătoare a acestui leopard, în timp ce noi,

femeile, ne minunăm şi ne înspăimântăm; și, cu umilință, vă pregătim o supă hrănitoare de termite şi peste uscat, rădăcini și fructe, şi apă rece și limpede.

— Ha! Ha! Ha!

Astfel, totul se sfârși cu bine, iar schimbările fură mulțumitoare. Muntele nu mai erupse timp de o sută de mii de ani; și dacă erupția acoperi stațiunea care luase naștere în jurul Izvoarelor Fierbinți, în momentul acela existau deja destui oameni prin alte locuri ca să nu mai conteze prea mult.

TRIMISUL EXTRAORDINAR

1. A ZECEA MINUNE

Perdelele care despărțeau galeria de restul vilei nu erau un obstacol în calea vocii eunucului. Discursul său despre pasiune suna divin de impersonal, și era ușor de înțeles de ce. Se unduia și se înălța, punctând fiecare treime de ton și sugerând agonia unui bărbat întreg, se spărgea în triluri stăpânite, plonja și gâfâia în sincope ordonate, căutând aerul. Tânărul rezemat de o coloană a galeriei continua să dea din cap dintr-o parte în alta. Pe frunte avea cute, atâtea câte putea face un tânăr, iar pleoapele îi stăteau nu deschise, ci coborâte parcă sub povara unei greutăți mari și insuportabile. Dincolo de el și ceva mai jos, grădina era învăluită în lumina apusului. O lucire la fel de impersonală ca glasul eunucului cădea peste el, dar chiar și așa se vedea limpede cât era de frumos, înalt și blând, cu părul roșcat. Buzele îi tremurară și un suspin își luă zborul de pe ele.

Bătrânii care stătea relaxat lângă cealaltă coloană a galeriei își ridică ochii de pe hârtiile la care lucra.

— Mamillius.

Mamillius mișcă din umeri pe sub togă, dar nu deschise ochii. Bătrânul îl urmări o vreme Expresia de pe chipul lui era greu de interpret tat, căci razele soarelui se reflectau în pardoseala de piatră, luminându-l de jos în sus, turtindu-i nasul şi dându-i un aer artificial de bunăvoință în zona gurii. Dedesubt s-ar fi putut afla un surâs îngrijorat. Ridică puțin tonul.

— Să mai cânte o dată.

Trei note de harpă, tonică, subdominantă, dominantă, fundațiile universului. Glasul se înălță iar soarele continuă să coboare cu o siguranță îndepărtată și lipsită de pasiune. Mamillius se crispa, bătrânul făcu un gest cu mâna stângă și glasul se frânse ca retezat.

— Haide, spune-mi ce s-a-ntâmplat. Mamillius deschise ochii, întoarse capul în- tr-o parte şi privi grădina care cobora în trepte acoperite cu iarbă,

umbrite și ordonate de tise, chiparoși şi ienuperi, se uită placid la ultima treaptă din toate, marea sclipitoare.

— N-ai să pricepi.

Bătrânul își încrucișa pe taburet picioarele încălțate cu sandale şi se lăsă pe spate, își împreună vârfurile degetelor, iar pe unul dintre ele străfulgera un ametist. Apusul dădea togii lui culori mai fabuloase decât avuseseră la îndemână sirienii, iar franjurii lungi, purpurii, păreau negri.

— Priceputul e specialitatea mea. La urma urmelor, îți sunt bunic, chiar dacă nu te tragi din trunchiul cel gros al arborelui imperial. Spune-mi ce s-a întâmplat.

— Timpul.

Bătrânul dădu grav din cap. — Timpul ne scapă printre degete ca apa. Și rămânem cu gura căscată, văzând cât de puțin ne-a mai rămas.

Mamillius închisese ochii, cutele se formaseră din nou, iar el reîncepuse să dea din cap, rezemat de coloană.

— Timpul stă în loc. Între un somn și altul e o eternitate. Nu pot îndura lungimea vieții.

Bătrânul medita o clipă. Băgă mâna într-un coș aflat în partea dreaptă, scoase o hârtie, o privi și o azvârli în coșul din stângă. Multe mâini experte contribuiseră în a-i da aerul de distincție pură pe care îl etala, chiar și pe fundalul grădinii, și la ceasul acesta. Era perfecționat prin artă, de la craniul lucios de sub părul alb și rar până la vârfurile îngrijite ale degetelor de la picioare.

— Milioane de oameni cred, probabil, că nepotul împăratului — chiar și unul din flori — este pe deplin fericit.

— Am epuizat toate sursele fericirii. Brusc, împăratul scoase un sunet care ar fi putut fi începutul unui hohot de râs, dacă nu s-ar fi încheiat cu un acces de tuse şi cu un nas suflat după obiceiul romanilor. Se întoarse iar la hârtiile lui.

— Acum un ceas spuneai că mă ajuți la petițiile astea.

— Asta înainte să încep să le citesc. Lumea n-are nimic mai bun de făcut decât să ceară favoruri?

O privighetoare trecu în zbor pe deasupra grădinii, se opri pe partea întunecată a unui chiparos și încercă vreo câteva note.

— Mai scrie niște versuri din acelea grozave. Mi-au plăcut în special cele menite să fie înscrise pe o coajă de ou. Trezesc gastronomul din mine.

— Am descoperit că altcineva a făcut același lucru înaintea mea. N-am să mai scriu niciodată.

Și pentru o vreme tăcură, gata să asculte privighetoarea care, conștientă parcă de publicul atât de distins, se lăsă păgubașă și își luă zborul.

Mamillius își scutură toga.

— Am bocit-o atâția ani pe Itys! Ce pătimașă lipsă de inteligență!

— Încearcă și celelalte arte.

— Declamația? Gastronomia?

— Ești prea timid pentru prima și prea tânăr pentru cea de-a doua.

— Credeam că-ți face plăcere interesul meu pentru gătit.

— Vorbești, Mamillius, dar de înțeles nu înțelegi. Gastronomia nu e plăcerea tinereții, ci evocarea ei.

— Părintele Patriei găsește plăcerea în echivocuri. Iar eu tot plictisit sunt.

— Dacă n-ai fi atât de minunat de transparent, ți-aș recomanda niscai frunze de siminichie.

— Ies exasperant de regulat.

— O femeie?

— Vreau să cred că sunt prea civilizat pentru așa ceva.

De data aceasta, împăratul nu mai reuși să se abțină, încercă să își alunge râsul de pe chip, dar acesta îi puse stăpânire pe trup. Se dădu bătut și râse până îi dădură lacrimile. Culoarea de pe chipul nepotului se intensifică, prinse nuanța apusului și o depăși.

— Sunt chiar așa de caraghios? împăratul se șterse pe obraji.

— Lartă-mă. Nu știu dacă poți să înțelegi că, în parte, afecțiunea exasperată pe care ţi-o port își are rădăcinile în… Mamillius, ești atât de disperat să fii la modă, că nu îndrăznești nici măcar să te simți bine, de teamă să nu te creadă lumea învechit. Ce bine ar fi dac-ai putea să vezi lumea prin ochii mei din ce în ce mai slabi și mai plini de regrete!

— Necazul e, bunicule, că nici măcar nu vreau. Nu mai e nimic nou sub soare. S-a inventat totul, s-a scris totul. Timpul s-a oprit.

Împăratul mai aruncă o hârtie în coș.

— Ai auzit vreodată de China?

— Nu.

— Eu cred că am auzit de China acum vreo douăzeci de ani. O insulă, mi-am spus, ceva mai încolo de India. De-atunci, mi-au ajuns la urechi tot felul de informații fragmentare. Oare știi tu, Mamillius, că de fapt China e un imperiu mai mare decât al nostru?

— E o prostie. Un lucru împotriva naturii.

— Și, cu toate acestea, adevărat. Uneori mă apucă mirarea când mă gândesc la globul acesta de pământ ținut, cum s-ar zice, de două mâini: una arămie și cealaltă, din câte am auzit, galbenă ca fierea. Poate că omul se va confrunta, în sfârșit, cu geamănul demult pierdut, ca în comedia aceea.

— Povești născocite de călători.

— Încerc să îți dovedesc cât de minunată e viata.

— Adică ar trebui să plec să explorez?

— Pe mare nu poți să pleci, iar pe uscat sau pe fluvii o să-ți ia zece ani, asta dacă te lasă arimaspienii să treci. Mai bine stai acasă şi distrează un bătrân tot mai singuratic.

— Îți mulțumesc că-mi îngădui să-ți fiu măscărici.

— Băiete, spuse apăsat împăratul, du-te şi ia parte la o bătălie zdravănă, sângeroasă.

— O să las asta în seama moștenitorului dumitale oficial. Postumus e un bătăuș insensibil. N-are decât să ia el parte la toate bătăliile, în plus, bătălia face viata să pară mai ieftină, iar pentru mine e destul de ieftină și-așa.

— În cazul acesta, Părintele Patriei nu poate face nimic pentru propriul său nepot.

— M-am săturat să stau cu mâinile încrucișate.

Împăratul îl privi cu mai multă atenție decât păruse să ceară remarca.

— Să fi fost eu atât de prost? Ai grijă, Mamillius. Una dintre condițiile impuse de neobișnuita noastră amiciție este aceea să-ti păstrezi mâinile curate. N-ai decât să stai cum vrei cu ele. Vreau să te bucuri de o viață îndelungată, chiar dacă, la capătul ei, o să mori de plictiseală. Nu te lăsa pradă ambiției.

— Nu am ambiția puterii.

— Continuă să-l faci pe Postumus să creadă asta. Lasă domnia în seama lui. Îi place.

Mamillius privi în direcția perdelelor, făcu un pas înainte și îi șopti împăratului:

— Cu toate acestea, ai prefera ca eu să-ti moștenesc franjuri! purpurii de pe togă!

Aplecându-se în față, împăratul îi răspunse apăsat:

— Dacă te-aud agenții lui, niciunul din noi nu mai apucă sfârșitul anului. Să nu mai spui niciodată așa ceva. E un ordin.

Mamillius se întoarse la coloana lui, în timp ce împăratul apuca o altă hârtie, o ridica în lumina apusului și o azvârlea deoparte. O vreme, între ei se așternu tăcerea. Ademenită de întuneric și singurătate, privighetoarea se întoarse la chiparos și la cântecul ei. În cele din urmă, împăratul rosti încet:

— Coboară treptele, traversează pajiștea care acoperă atât de bine golful acesta, găsește poteca de la marginea bazinului cu nuferi și intră în tunelul dintre stinci. După o sută de pași, o să nimerești în port, pe chei…

— Știu prea bine zona.

— Când ajungi acolo, n-o să se mai vadă mare lucru, dar spune-ți: „Aici, apărate de mare prin două cheiuri, există o sută de nave, o mie de case, zece mii de oameni. Și fiecare în parte și-ar tăia urechile ca să poată fi nepotul bastard, dar favorit, al împăratului!”

— Depozite, taverne, bordeluri. Smoală, ulei, santine, băligar, sudoare.

— Nu-ți plac oamenii.

— Dar domniei tale?

— Eu îi accept.

— Eu îi evit.

— Trebuie să-l convingem pe Postumus să te numească guvernator. Egiptul?

— Grecia, dacă trebuie.

— Mă tem că s-a dat, spuse împăratul cu părere de rău. Există chiar și o listă de așteptare

— Atunci Egiptul.

— O parte din Egipt. Dacă pleci, Mamillius, o faci pentru tine însuți. Din mine n-ai să mai găsești nimic, în afară de cenușă și vreo două monumente. Fii fericit, deci, fie și numai ca să înveselești un bătrân funcționar public.

— Ce are Egiptul ca să mă facă fericit? Nimic nu e nou, nici măcar în Africa.

Împăratul desfășură încă o hârtie, își aruncă privirile peste ea, zâmbi, iar apoi își îngădui să râdă.

— Iată aici ceva nou. Doi dintre viitorii tăi supuși. Ar fi bine să-i primești.

Mamillius acceptă hârtia fără entuziasm, se întoarse cu spatele spre împărat și o ridică la lumină. Dădu drumul unuia dintre capete și privi peste umăr zâmbind, în timp ce hârtia se rula de la sine. Se întoarse și râse, ochi în ochi cu împăratul. Acesta hohotea amuzat, întinerit, încântat. Mamillius părea deodată mai tânăr și râsul lui avea o înălțime incertă.

— Vrea să se joace de-a bărcile cu Cezar.

Și așa, se înveseliră împreună, sub trilul privighetorii, împăratul fu cel dintâi care își luă seama și tăcu. Făcu un semn din cap în direcția perdelelor. Mamillius se apropie de ele, trase una deoparte și spuse rece, oficial:

— Împăratul îi primește pe petiționarii Fanocle şi Eufrosina.

Apoi reveni lângă coloană, unde amândoi dădură din cap, zâmbindu-și unul altuia conspirativ.

Dar de Cezar nu te puteai apropia ca de un om obișnuit. Un secretar gras se ivi de după perdea, lasă un genunchi în pământ și își așeză tablele pe celălalt. Cu o bătaie din picior și un zăngănit de arme, un soldat în armură pătrunse în galerie. Luă poziție de drepți în spatele împăratului și puțin în dreapta, scoase sabia cu un hârșâit și o ridică drept deasupra capului. De după perdele se auziră niște șoapte și doi sclavi le traseră deoparte. Cineva izbi cu sulița în podeaua de piatră.

— Împăratul vă îngăduie să vă apropiați. Un bărbat trecu de perdea, urmat de o femeie care ducea ceva în brațe. Sclavii dădură drumul perdelelor și bărbatul rămase o clipă nemișcat, poate orbit de strălucirea apusului, astfel că le lăsă câteva clipe să-l cerceteze. Purta o tunică deschisă la culoare și, peste ea, o mantie lungă și verde. Părul și barba îi erau negre și ciufulite, răvășite fie de curentul pe care îl stârnise apropiindu-se, fie de cine știe ce obrăznicie a vremii de afară, căreia nu i se permitea să tulbure liniștea împăratului. Mantia era tocită până la urzeală, peticită şi plină de praf. Nimeni nu se îngrijise de mâinile și de picioarele lui. Fața plină de umflături, neregulată, nu pretindea mai mult decât să fie acceptată ca partea dinainte a capului.

Femeia care intrase în urma lui se strânse în colțul umbrit care părea să-i fie mediu natural. Era scundă, dar arăta ca o coloană drapată, căci pe cap avea un văl prins în așa fel încât să-i acopere fața. Stătea într-o parte, aplecându-și capul deasupra balotului pe care îl purta. Straiul lune dezvăluia o sanda şi zece centimetri dintr-un picior frumos modelat. Soldatul nu se clinti în spatele săbiei: doar ochii care îi alunecau în lături o măsurau și o cântăreau, îndepărtând expert vălurile, evaluând-o pe femeia de dedesubt cu ușurința intuitivă pe care ţi-o dădea practica îndelungată, din cele câteva detalii care îi erau oferite. Văzu o mână pe jumătate ascunsă, forma rotunjită a unui genunchi sub pânză. Ochii i se întoarseră, privind când de-o parte, când de cealaltă a săbiei. Buzele i se țuguiară rotunjit, într-un moment și într-un loc mai propice, răsuflarea i s-ar fi transformat în fluierat.

Bănuind ce se petrecea, împăratul aruncă o privire scurtă în spate. Privirea soldatului era ațintită drept înainte. Ar fi fost de necrezut că se clintise sau că s-ar fi putut clinti vreodată, împăratul se uită la Mamillius.

Acesta o urmărea pe femeie din profil, iar ochii lui o măsurau și o cântăreau, îndepărtând expert vălurile, cercetând-o, cu optimismul intuitiv și nesfârșit al tinereții.

Împăratul se lăsă pe spate, încântat. Bărbatul își găsi femeia și îi luă balotul, dar nu văzu niciun loc unde l-ar fi putut pune. Se uită miop, cu ochii mijiți, la taburetul împăratului. Acesta făcu un semn cu degetul secretarului.

— Notează.

Îl urmărea din priviri pe Mamillius — blând, triumfător.

— _pietrele Pirrei, Creația Spontană a lui le- hova sau Lutul Roșu al lui Toth: dar eu am crezut întotdeauna că un zeu oarecare l-a găsit pe om în Patru labe, i-a pus un genunchi în șale şi l-a smucit, obligându-l să se ridice în două picioare. Pe asta se bazează senzualistul. Înțeleptul are grijă să nu uite. Dar Mamillius nu-l asculta. Sălbaticul se decise. Desfășură niște cârpe de pe balot, se aplecă și așeză macheta unei nave pe podea, între împărat și Mamillius. Nava avea aproape un metru lungime și era neatrăgătoare, împăratul își întoarse privirile de la ea la bărbat.

— Tu ești Fanocle?

— Fanocle, Cezar, fiul lui Miron, alexandrinul.

— Miron? Ești bibliotecar.

— Am fost ajutor, Cezar, până când…

Făcu un gest de o violență extremă către navă. Împăratul continua să îl privească.

— Și vrei să te joci de-a bărcile cu Cezar? Amuzamentul nu i se vedea pe chip, dar i se strecurase în voce. Fanocle se întoarse disperat către Mamillius, dar acesta era în continuare ocupat, acum ceva mai fățiș. Pe neașteptate, Fanocle izbucni într-un torent de vorbe.

— Mi-au pus piedici toți, Cezar, de la primul până la ultimul. Mi-au spus că-mi pierd timpul și că m-am apucat de magie neagră, iar pe urmă au râs. Sunt om sărac, și când și ultimii bani de la tata… mi-a lăsat ceva, înțelegi… nu cine știe ce… și i-am cheltuit pe toți… ce e de făcut, Cezar?

Împăratul îl urmărea în tăcere. Vedea că Fanocle nu fusese orbit de lumina apusului. Ultimele raze erau suficiente pentru a-i arăta că omul era

miop. Frustrarea îi dădea un aer de uimire furioasă, ca şi cum sursa perpetuă a mâniei și mirării lui ar fi atârnat undeva în aer, la un metru de nasul lui.

— … și am știut că, dacă pot să ajung dinaintea Cezarului…

Dar se ridicaseră diverse obstacole, iar apoi altele, batjocuri, neînțelegeri, obidă, persecuții.

— Cât ai plătit ca să mă vezi astăzi?

— Șapte bani de aur.

— E rezonabil. Nu stau la Roma.

— Atâta am avut.

— Mamillius. Îngrijește-te ca Fanocle să nu iasă în pierdere din vizita asta. Mamillius!

— Cezar.

Umbrele coborau furișându-se de pe acoperișul galeriei, revărsându-se prin colțuri. Privighetoarea continua să cânte în chiparosul cel înalt. Ochii împăratului se îndreptară, precum ai soldatului, către femeie, apoi, spre deosebire de ei, către Mamillius.

— Și sora ta?

— Eufrosina, Cezar, femeie liberă şi fecioară, împăratul îngădui palmei să se rotească și degetului să se îndoaie, până când, în poală, i se formă imaginea unei mâini chemătoare. Atrasă de forța aceea irezistibilă, Eufrosina ieși fără zgomot din colțul său și i se înfățișă. Faldurile straiului se așezară de la sine, vălul îi tremură peste buze.

Privind spre Mamillius, împăratul comentă pentru sine:

— Nimic nou sub soare.

Apoi se întoarse către Eufrosina.

— Doamnă, îngăduie-ne să-ți vedem fața.

Fanocle făcu brusc un pas înainte, dar se împiedică de machetă. Sări peste ea, ca să n-o lovească.

— Cezar…

— Trebuie să vă obișnuiți cu obiceiurile noastre apusene.

Privi în jos la degetele ce ieșeau din sandale, la genunchiul rotunjit, apoi în sus, la mâinile incredibile, încleștate strâns pe materialul rochiei. Dădu blând din cap și întinse spre ea mâna cu ametist, spre a o liniști.

— Nu vrem să-ți facem niciun rău, doamnă. Modestia e cea mai potrivită podoabă a fecioriei. Dar dă-ne voie să-ți vedem măcar ochii, ca să știm cu cine stăm de vorbă.

Pe sub văl, capul ei se întoarse către fratele care stătea neajutorat, cu palmele adunate și gura căscată, în cele din urmă, o nună coborî puțin peste piept și, împreună cu ea, și vălul, care dezgoli jumătatea de sus a feței, îl privi pe împărat, apoi capul îi căzu în piept, ca și cum întregul trup ar fi fost o tulpină de mac, prea fragilă pentru a-i susține greutatea.

Împăratul îi întoarse privirea, zâmbind încruntat. Nu spunea nimic, dar vestea nerostită a dorinței sale își și luase zborul. Perdelele se traseră la o parte şi trei femei pătrunseră solemn în galerie. Fiecare părea să ducă în pumnii făcuți căuș o lumină care le făcea fețele să strălucească și dădea degetelor o transparență trandafirie. Fără a-si lua ochii de la Eufrosina, împăratul purcese să aranjeze lămpile fără nume miscând un singur deget. Pe una o așeză în' dreapta ei, în față, pe alta în spate, aproape lipit, încât lumina i se strecura prin păr, umplându-l de strălucire. Pe a treia o împinse aproape, foarte aproape, cerând luminii să se ridice până când îi scaldă partea stângă a feței, atât de aproape, încât căldura făcea o șuviță să îi fluture lângă ureche.

Împăratul se întoarse către Mamillius, care tăcea. Pe chipul său se citea socul, ca și cum ar fi fost trezit brusc dintr-un somn adânc. Cu o mișcare scurtă, Eufrosina își acoperi din nou fața, stingând parcă o a patra sursă de lumină. Sabia soldatului tremura.

Împăratul se lăsă pe spate în scaun şi îi spuse lui Fanocle:

— Aduci cu tine cea de-a zecea minune a lumii.

Pe chipul grecului se scurgea sudoarea. Se uită la machetă, cu o ușurare mirată.

— Dar nu ți-am spus, Cezar… împăratul flutură o mână.

— Liniștește-te. Nimeni nu-ți dorește răul, ție sau surorii tale. Mamillius, cei doi sunt oaspeții noștri.

Mamillius expiră și își întoarse privirile către împărat. Capul începu să-i zvâcnească neliniștit dintr-o parte în alta, parcă încercând să scape de niște legături nevăzute. Dar anunțul împăratului dăduse naștere unui alt val de mișcări. Femeile se așezară în așa fel încât să lumi- neze intrarea, de unde apăru matroana casei, dornică să ofere din preaplinul său. Înclină din Cap dinaintea împăratului, a lui Mamillius și a Eufrosinei, pe care o apucă de încheietura mâinii ducând-o cu ea. Perdelele se uniră la loc și galeria rămase în întuneric; cele mai strălucitoare lumini erau ale bărcilor de pescuit, săltând în apropierea plaselor. Mamillius se apropie de Fanocle,

vorbindu-i cu o voce din care nu dispăruse amintirea recentă a felului în care fusese sugrumată.

— Cum îi e glasul? Cum vorbește?

— Vorbește rareori, stăpâne. Nu-mi amintesc cum îi sună glasul.

— Oamenii au construit temple pentru obiecte mai puțin frumoase.

— E sora mea! împăratul se foi pe scaun.

— Dacă ești chiar atât de sărac, Fanocle, cum de nu ți-a trecut prin cap să faci avere printr-o înrudire reușită?

Fanocle își aruncă privirile de jur-împrejurul galeriei, parcă încolțit.

— Ce femeie m-ar lua pe mine, Cezar?

În tăcerea stupefiată care urmă întrebării sale, se rostogoli trilul privighetorii. Evoca luceafărul de seară, care sclipea acum pe un petic de un albastru intens, printre umbrele negre ale ienuperilor. Mamillius continuă, cu glasul din nou sugrumat.

— Are vreo ambiție, Fanocle? împăratul râse ușor.

— Frumusețea unei femei este o ambiție în sine.

— E tot ce-i trebuie lumii pentru a da naștere poeziei.

— Ai un stil corintic, Mamillius. Dar continuă.

— Are o simplitate epică.

— Eternitatea plictisului are să-ți ajungă pentru toate cele douăzeci și patru de volume.

— Nu râde de mine.

— Nu râd. Mi-ai adus multă bucurie. Fanocle, cum ai păstrat această pasăre Phoenix?

Fanocle bâjbâia în două straturi de întuneric.

— Ce-as putea să spun, Cezar? E sora mea. Frumusețea s-a născut, cum s-ar zice, peste noapte.

Se opri, căutându-și cuvintele, care tisniră din el.

— Eu nu te înțeleg, după cum nu-i înțeleg nici pe ceilalți bărbați. De ce nu ne lasă în pace? Ce importanță are cu cine se culcă fiecare din noi? Când se întinde la picioarele noastre un asemenea ocean de relații eterne care trebuie cercetate și confirmate!

În întuneric, se auzi un soi de cotcodăcit scos din gâtlejul lui Fanocle, ca şi cum i s-ar fi făcut rău. Dar vorbele sale, când le rosti, erau la fel de ordonate și de alăturea cu drumul.

— Dacă dai drumul unei pietre din mână, ea va cădea.

Scaunul împăratului scârțâi.

— Nădăjduiesc că te putem urmări.

— Fiecare substanță are afinități de natură eternă și imuabilă cu toate celelalte. Cel care le înțelege… domnul aici de față…

— Nepotul meu, nobilul Mamillius.

— _Stăpâne, cunoști bine legile?

— Sunt roman.

Mamillius simți curentul iscat de brațele azvârlite în lături. Scrută întunericul galeriei și zări o siluetă neagră, care gesticula.

— Care va să zică așa! Te miști cu ușurință pe tărâmul legii. Eu mă mișc în universul substanțelor și al forțelor, pentru că sunt convins că universul are măcar inteligența unui om al legiitot așa cum domnia ta, care cunoști legile, m-ai putea învârti pe degete, pentru că nu le cunosc, eu pot învârti pe degete universul.

— Confuz, zise împăratul. Ilogic și enorm de mândru. Spune-mi, Fanocle, când vorbești așa, oamenii nu-ți spun niciodată că ești smintit?

Chipul uimit al lui Fanocle se ivi plutind din penumbră. Simți apropierea machetei, sperând că o va putea ocoli. Sub nasul lui se afla ceva

— Tăișul unei săbii care lucea stins. Dădu stân- gaci înapoi, împăratul repetă cuvintele, ca și cum nu le-ar mai fi rostit o dată.

— … spun niciodată că ești smintit?

— Ba da, Cezar. De aceea… am rupt relațiile cu biblioteca.

— Înțeleg.

— Sunt smintit?

— Să auzim mai departe.

— Universul e o mașină. Mamillius se mișcă.

— Ești magician?

— Nu e niciun fel de magie.

— Sora ta e dovada, întruchiparea magiei.

— Înseamnă că e dincolo de forțele Naturii.

— Se prea poate, în universul tău există poezie?

Fanocle se întoarse chinuit spre împărat.

— Așa vorbesc toți, Cezar. Poezie, magie, religie…

Împăratul chicoti.

— Ai grijă, grecule. Vorbești cu Pontifex Ma- ximus.

Fanocle ridică iute umbra unui deget spre față.

— Cezarul crede în lucrurile pe care trebuie să le îndeplinească Pontifex Maximus?

— Prefer să nu răspund la întrebarea asta.

— Nobile Mamillius, crezi, în adâncul inimii, că dincolo de sulurile tale de hârtie există o forță irațională și imprevizibilă a poeziei?

— Ce monotonă trebuie să-ți fie viața!

— Monotonă?

Făcu o jumătate de pas în direcția împăratului, își aminti de sabie și se opri la vreme. —Viața mea s-a desfășurat într-o stare de în- cântare mirată.

Împăratul îi replică răbdător.

— Atunci, un simplu împărat nu te poate ajuta, în butoiul lui, Diogene nu a fost mai fericit. Tot ce pot să fac este să mă feresc din lumina soarelui.

— Dar sunt sărac lipit. Fără ajutorul domniei tale, am să mor de foame. Cu el, pot schimba universul.

— Îl poți și îmbunătăți?

— E nebun, Cezar.

— Lasă-l în pace, Mamillius. Fanocle, din experiența mea, schimbările se fac întotdeauna în rău. Dar îți fac pe plac pentru… De dragul surorii tale. Ce dorești?

Se ridicase un obstacol. Nava, nu sora lui era
A zecea minune a lumii; nu-i înțelegea pe băr-
Bați, dar, cu nava lui, împăratul avea să devină
Mai vestit decât Alexandru. Mamillius înceta-
Se să asculte, mormăind de unul singur și bă-
Tind ritmul cu un deget.
Împăratul tăcu, în timp ce Fanocle continua
Să turuie, îngăduind unui strat de aer rece să
Se formeze împrejurul lui și să se întindă către
Exterior. În cele din urmă, cu toată lipsa lui de
Sensibilitate, bărbatul se întrerupse.
Mamillius deschise gura.

— „Muta elocvență a frumuseții…”

— Am mai auzit asta pe undeva, zise Împă- ratul gânditor. Bion, cred, sau poate Meleagru?

Fenocle strigă:

— Cezar!

— A, da. Mahceta. Ce dorești?

— Cere să se aducă lumină.

Una dintre femei se întoarse, intrând în ga-

Lerie cu obișnuita solemnitate.

— Cum îi spune machetei?

— N-are nume.

— O navă fără nume? Găsește-i unul, Ma- millius.

— Nu-mi place. Amfitrita.

Mamillius căscă îndelung.

— Mă gândesc, bunicule, cu îngăduința ta…

Împăratul îi surâse.

— Asigură-te că oaspeții noștri s-au instalat confortabil.

Mamillius se îndreptă grăbit spre ieșire.

— Mamillius!

— Cezar?

— Regret că ești atât de plictisit. Mamillius se opri.

— Plictisit? Da. Sunt. Somn ușor, bunicule.

Trecu dincolo de perdele, cu un aer de indiferență degajată, îi auziră pașii iuțindu-se imediat ce ieși din raza vederii. Râzând, împăratul se uită în jos la navă.

— Nu-i bună de plutit pe mare, are fundul plat, cu prea puțină adâncime și o provă ca o barjă pentru grâne. Ce sunt ornamentele astea? Au vreo semnificație religioasă?

— Nu tocmai, Cezar.

— Deci vrei să te joci de-a bărcile cu mine? Dacă nu m-ar fi fermecat inocența ta, înfumurarea asta m-ar supăra.

— Am trei jucării pentru tine, Cezar. Asta e doar prima.

— Te ascult.

— Cezar, ai văzut vreodată cum fierbe apa într-un vas?

— Am văzut.

— O cantitate mare de abur se ridică și se pierde în aer. Dacă vasul ar fi închis, ce s-ar în- tâmpla?

— Aburul n-ar mai putea să scape.

— S-ar sparge vasul. Forța aburului e titanică.

— Nu mai spune! zise împăratul, interesat. Ai văzut vreodată un vas spărgându-se?

Fanocle se stăpâni.

— Dincolo de Siria, locuiește un trib de sălbatici, într-un ținut cu țiței și vapori inflama- bili. Când vor să gătească, sălbaticii duc vapo- rii printr-un sistem de țevi până-n cuptoarele așezate într-o latură a casei. Carnea pe care

o mănâncă ei e tare și trebuie fiartă timp îndelun- gat. Așa că pun un vas peste alt vas, cu fundul în sus. Aburul face presiune dedesubt, pătrun- de carnea și o fierbe bine și repede.

— Și aburul nu sparge vasul?

— Invenția e foarte ingenioasă. Când presiu- nea crește prea tare, aburul saltă capacul și iese.

Dar nu înțelegi? Vasul de deasupra se ridică…

Aburul saltă o greutate care ar învinge un ele-

Fant.

Împăratul stătea drept, puțin aplecat înain-

Te, cu mâinile pe brațele scaunului.

— Plus aroma, Fanocle! Ea rămâne! Întregul sens minunat al artei culinare se păstrează prin magie!

Se ridică și începu să se plimbe prin galerie.

— Pentru prima dată vom putea gusta car- nea…

— Dar…

— Întotdeauna am fost un primitiv când a fost vorba despre carne. Laba de elefant și de mamut, raritățile, mirodeniile și alifiile, toate sunt ieftine și vulgare. Nepotul meu ți-ar spune că trebuie să explorăm toate variabilele și să lăr- gim, cum ar veni, frontierele experiențelor noas- tre gustative…

— _ Nava mea… __… Dar astea sunt copilării. Gustul cărnii în simplitatea sa minunată ar însemna revenirea la experiențele din tinerețe, pe care timpul le-a tocit. Ar mai trebui un foc de lemne, o obosea- lă sănătoasă a trupului și, dacă se poate, sentimentul primejdiei. Apoi un vin roșu, robust. Stăteau față în față, cu gurile căscate, dar din motive diferite.

— Fanocle, suntem în pragul unei descoperiri uriașe. Cum le spun sălbaticii celor două vase?

— Oală sub presiune.

— Cât de repede poți să-mi faci una? Sau poate, dacă pun pur și simplu un vas cu fundul în sus deasupra altui vas…

Bătea ușor cu un deget în palma cealaltă, uitându-se într-o parte, la grădină, dar fără să o vadă.

— .. Sau poate pește? Pui? Cred că, una peste alta, peștele ar fi de preferat. Trebuie găsit un vin alb nu foarte tare, pentru a renunța la orice pretenție și a se lăsa complet absorbit. Păstrăv? Plătică? Și în același timp destul de integru pentru a sluji cu devotament…

Se întoarse iar către Fanocle.

— Există prin părțile alea ale Siciliei o podgorie sudică, dacă mi-aș aminti cum îi zice…

— Cezar!

— Acum trebuie să cinezi cu mine și vom formula un plan de bătaie. Da, cinez foarte târziu. Am descoperit că-mi crește pofta de mâncare.

— Dar nava mea, Cezar!

— Amfitrita?

Ridicat, pe picior de plecare, împăratul aștepta.

— Ți-aș putea acorda orice, Fanocle. Ce-ti dorești?

Ce se întâmplă cu o navă când cade vân- tul? împăratul se întoarse spre el, indulgent.

— Așteaptă până se pornește din nou. Căpitanul invocă vântul. Sacrificii și așa mai departe.

— Și dacă nu crede în zeul vânturilor?

— Atunci, presupun că vântul nu se pornește.

— Și dacă vântul cade într-un moment important pentru navele de război?

— Vâslesc sclavii.

— Și când obosesc?

— Sunt biciuiți.

— Dar dacă sunt atât de obosiți, încât nici biciul nu mai ajută?

— Arunci sunt aruncați peste bord. Aplici metoda socratică.

Fanocle își lăsă mâinile să-i cadă pe lângă trup, într-un gest semnificând înfrângerea. Împăratul îi surâse consolator.

— Ești ostenit și flămând. Nu te teme nici pentru tine, nici pentru sora ta. Ai devenit foarte prețios pentru mine, iar sora ta îmi va fi pupilă.

— Nu mă gândesc la ea. Împăratul se arătă mirat.

— Atunci ce vrei?

— Am încercat să-ți spun. Vreau să construiesc o navă de război după modelul Amfi- tritei.

— O navă de război e o treabă serioasă. Nu pot să te tratez ca pe un constructor de nave, când nu ești decât un fost bibliotecar.

— Atunci dă-mi o cocă… de oricare. Dă-mi coca veche a unei barje pentru grâne, dacă vrei, și bani destui ca s-o modific după model.

— Desigur, dragul meu Fanocle, cum vrei tu. O să dau poruncile necesare.

— Și celelalte invenții ale mele?

— Oala sub presiune?

— Nu. Următoarea. Eu îi spun explozibil.

— Ceva care pocnește? Ce ciudat! Și care e cea de-a treia invenție?

— Am s-o păstrez ca surpriză, împăratul dădu din cap ușurat.

— Așa să faci. Construiește nava și fabrică pocnitoarea. Dar mai întâi, oala sub presiune.

Zâmbind, întinse o mână și o așeză pe brațul lui Fanocle, pe care îl întoarse pe călcâie fără brutalitate. Și, forțat să se supună de primele legături ale etichetei, Fanocle își măsură pasul după al lui, aplecându-se ușor către împărat. Perdelele se traseră deoparte, eliberând un val de lumină care îi primi, ascunzându-i. Lumina se așternu fără piedici peste secretar, peste soldat, peste scaunul gol, şi se reflectă puternic în cazanul şi în coșul de alamă ale Amfitritei.

2. TALOS

Mamillius trecu din galerie în grădină. Era mulțumit de felul în care arăta. Pălăria de pai cu bor larg, care îi permitea să umble sau să stea la umbră, era suficient de neromană pentru a reprezenta o declarație de independență, fără a fi sfidătoare pe față. Mantia ușoară, prinsă pe umeri și croită din cea mai fină pânză egipteană, adăuga o demnitate masculină, lipsită de brutalitate. Atunci când mergea repede — iar acum o făcea în mod deliberat — se ridica plutind în aer, cu un efect de iuțeală mercuriană. Tunica îi era de o scurtime îndrăzneață și despicată în ambele părți, dar, la urma urmelor, aceasta era moda. Dacă ar fi să o întâlnesc acum, își spuse el, așezată printre naiadele acoperite cu mușchi, nu și-ar da oare la o parte vălul de pe chip, ca să-mi vorbească? O căută din priviri, în timp ce cobora numeroasele terase, dar grădina fierbinte era părăsită. Fiecare pătrat de peluză era ca o catifea, așa cum se și cuvenea, de altminteri, conform convențiilor literare, iar tisele tunse în modele diferite aveau mai puțină viață în ele decât statuile pe care le înconjurau. Cercetă pilcurile de arbuști și grădinile de plante medicinale, croindu-și drum printre grupuri de hamadriade şi fauni de piatră sau băieței de bronz; salută mecanic siluetele postate în tufele mai dese.

Necazul era că fata refuza să vorbească și nu se lăsa văzută decât rareori. Acum știu câte ceva despre dragoste, își spuse el, și nu numai din lecturi. Dragostea este preocuparea asta sâcâitoare, senzația asta că toate comorile existenței s-au concentrat în spațiul strimt unde se găsește ea. Într-un fel

nelămurit, pricep că dragostea a crescut în sălbăticie, sugând la țâța leoaicei. Dar oare ea ce crede despre mine, cum vorbește, e îndrăgostită?

Un fel de arșiță puse stăpânire pe el, făcând carnea să-i tremure. Nu-mi place, își spuse, nu trebuie să mă mai gândesc la ea. În clipa aceea, o procesiune de amanți oribili își făcu loc în închipuirea lui. Când ajunse în dreptul bazinu- lui cu nuferi așezat pe marginea stâncii din capătul grădinii, încă încerca să se smulgă din prăpastia gândurilor, ca un scufundător care iese la suprafață din adânc.

— Era mai bine când mă plictiseam.

Poate că, până la urmă, ideea pălăriei nu fusese chiar atât de bună. Conturul adăpostului său personal, umbrit, începuse să dispară şi, deși căldura te toropea, cerul nu mai era la fel de albastru deasupra mării cum fusese cu o zi înainte. La orizont se zărea un strat subțire de ceață, care se întindea acum spre uscat. Se adresă unui satir tocit de intemperii:

— O să tune.

Satirul continuă să zâmbească știrb. Știa bine care era necazul. Eufrosina. Mamillius se smulse de lângă el, cârmind spre stânga, unde tunelul traversa micul promontoriu și cobora spre portul așezat în golfulețul de alături. Santinela de la gura tunelului luă poziție de drepți, în parte pentru că tunelul nu era câtuși de puțin îmbietor, în parte pentru că discuțiile cu soldații îi dădeau întotdeauna un confortabil sentiment de superioritate, Mamillius îi vorbi.

— Bună dimineața. Stai bine aici?

— Da, să trăiți.

— Câți sunteți în zonă?

— Douăzeci și cinci, să trăiți. Cinci ofițeri și douăzeci de soldați.

— Unde sunteți încartiruiți? Soldatul făcu un semn din cap.

— Prin tunel, să trăiți. Pe o triremă trasă la chei.

— Deci, dacă vreau să văd nava cea nouă, va trebui să traversez trirema?

— Da, să trăiți.

— Câtă oboseală. E mai bine în grădina împăratului decât în port, nu?

Soldatul medita.

— E mai liniște, să trăiți. Foarte bine pentru cei cărora le place liniștea.

— Ți-ar plăcea o cazarmă în iad?

— Poftim?

Mamillius se răsuci pe călcâie, pătrunzând în tunel și într-un labirint de imagini întârziate, care i-l readuseră în minte pe satirul știrb, își ținu cât

putu respirația, căci soldații nu foloseau tunelul doar ca să ajungă în grădină. Imaginile întârziate fură mai întâi destrămate și apoi înlocuite de prima viziune a iadului.

Pentru oricine altcineva în afara unui nepot de împărat, cu o tunică scurtă și despicată, iadul ar fi părut un loc interesant și chiar atrăgător. Portul era construit într-un golfulet de forma unei jumătăți de ceașcă. De jur-împrejurul lui se cățărau depozite și case pestrițe, colorate în roșu, galben și alb. Interiorul cești avea un chei în semicerc, la care erau trase nave de toate felurile, în șiruri de câte cinci sau chiar zece. Intrarea în ceașcă era păzită dinspre mare de două cheiuri care aproape se uneau. Tunelul ieșea chiar la baza celui mai apropiat dintre ele. Case, cheiuri, depozite, nave, toate viermuiau de oameni. Erau acolo marinari, sclavi sau oameni liberi, spânzurați peste bordul navelor, dând cu vopsea sau catran. Erau băietani cocoțați, care lucrau la pârtze, bărbați în bărci și bar- je și șobolanii portului, care, în pielea goală, lopătau în căutare de lemne printre gunoaiele ce săltau pe apă. Aerul fierbinte al portului făcea să trepideze depozitele și casele, clătina dealurile abrupte şi ar fi făcut probabil să tremure şi cerul, dacă s-ar fi ivit vreun nor care să lase să se vadă mișcarea. Fumul din cazanele încinse, aburul din conductele descoperite de scândurile îndoite, de la oale, ceaune și de prin bucătării murdăreau aerul și azvârleau sute de umbre arămii. Printre toate ardea soarele, reflectat în apa din mijlocul portului, topit și diform. Mamillius își trase în jos borul pălăriei și își acoperi nasul cu un colț al mantiei. Se opri o clipă îngrozit şi satisfăcut în taină de greața reală pe care i-o inspirau omenirea şi mizeria violentă în care se scălda. Mai mult decât atât, simțea că are o contribuție de adus la mitologia iadului. Nu numai că ardea și mirosea urât, dar vuia. Zgomotul urca o dată cu căldura, cu vibrația, un huruit ca de tobă peste care pluteau țipete, ca zborul răsucit al unui pescăruș.

Întoarse spatele portului, îndreptându-se spre cheiul unde avea treabă. Acesta se întindea pe jumătate din lărgimea portului către intrare, având un zid până la înălțimea umerilor pe partea dinspre mare. În dreptul lui nu erau legate decât trei vase. Primul, pe stânga și la doar câțiva metri de el, era barja imperială. Joasă, aproape de nivelul apei, stătea cu vâslașii adormiți pe bănci, în soare, în timp ce un băiat moșmondea ceva la pernele tronului, sub uriașul baldachin purpuriu, în fața ei se găsea silueta suplă a unei trireme, cu vâslele nedesfăcute, ri- dicate. Pe puntea ei munceau sclavii, dar toată lumea care o traversa încolo și încoace lăsa murdărie în urmă, căci

Amfitrita era amarată lângă bordul ei dinspre exterior, bondoacă și inegalabil de urâtă.

Mamillius porni cât putu de încet pe chei, amânând clipa când va trebui să îndure dogoarea din cală. Se opri lângă cea de-a doua invenție a lui Fanocle și o examina curios, căci era prima dată când o vedea. Tormentum-ul fusese instalat, trecut peste zid și îndreptat spre larg. Încâlcind toate regulile militare, Fanocle trăsese lanțul care folosea drept coardă și armase mecanismul. Până și ciocanul care urma să atingă cuiul și să elibereze coarda era pregătit. Un bolț stătea culcat într-o crestătură, având la un capăt un butoiaș strălucitor, care se termina într-un fluture de alamă cu un ac de fier proeminent. Era o gânganie scăpată din iad. Loveai cuiul și bolțul pornea șuierând spre larg, în direcția bărcilor de pescuit, purtând cu sine butoiașul, cu complimentele împăratului.

Mamillius se cutremură la vederea mașinăriei, iar apoi râse, amintindu-și de explicațiile lui Fanocle. La sfârșit, exasperat, ca şi cum împăratul ar fi fost un copil, își azvârlise brațele în lături și rostise o singură frază, la care refuzase să mai adauge ceva.

— Am închis trăsnetul în ea și pot să-l dezlănțui când doresc.

Soldatul care moțăia în spatele formentum-ului constată că fusese descoperit și încercă să își acopere greșeala, vorbind ca și cum el și Mamillius ar fi fost de o parte a baricadei, iar disciplina militară de cealaltă. — Ce oribilitate încâhtătoare, nu-i așa? Mamillius dădu din cap, fără un cuvânt. Ostașul privi în sus, la ceata groasă care se prelingea peste zidul de pe chei. — O să tune.

Mamillius făcu semnul care alungă relele şi porni iute pe chei. Pe triremă nu se afla nicio santinelă care să-l întâmpine şi nimeni care să-i prezinte onorul la capătul pasarelei. Acum, că urcase la bord, reuși să identifice basul mormăit, împletit în vuietul portului: sclavii de pe toate navele mârâiau ca niște animale de pradă, poftind la hrana din arenă. Singurii sclavi tăcuți erau cei care lucrau abătuți şi fără chef pe punte. Traversă trirema pe la mijloc şi rămase privind în jos, la Amfitrita.

Pe lângă ea, tormentum-ul arăta ca o jucărie. Pe ambele părți, ieșite în afară, erau cele mai mari roti din lume, fiecare cu câte douăsprezece padele. O bară uriașă de fier, pe care Fanocle o strâmbase într-o formă diabolică, făcea legătura între ele, șerpuind de-a curmezișul punții. Patru mâini de metal țineau bara aceasta, două împingând, alte două trăgând înapoi, în spatele mâinilor se vedeau câteva antebrațe şi brațe de fier, care intrau în

niște mâneci de alamă. Mamillius știa cum le spunea Fanocle mânecilor. Le spunea pistoane; și, pentru că nu existase altă modalitate de a le construi cu precizia ridicolă pe care o pretindea, ceruse să fie făcute din două coloane de alabastru, care ar fi trebuit instalate într-un templu dedicat Grațiilor.

Cu imaginea Eufrosinei, evocată de gândul la Grații, Mamillius se întoarse spre pupa. Între pistoane se afla lucrul cel mai ciudat dintre toate: Tăios, omul de alamă. Era fără cap, o sferă sclipitoare pe jumătate ascunsă sub punte, cu patru brațe care se întindeau înainte pentru a apuca diabolica pârghie. Între el și pârghie, atât cât să încapă în spațiul rămas între brațe, stătea un coș de alamă înalt cât un catarg, o parodiere scandaloasă a Sfântului Falus.

Înjur se găseau câțiva bărbați. Un sclav făcea ceva foarte tehnic cu una dintre padelele cârmei, iar un altul azvârlea cărbuni în cală. Praful de cărbune se vedea peste tot pe punte, pe flancuri şi pe padele. Numai Tăios era curat, afundat până la brâu în scândurile punții, respirând căldură şi abur, lucind de unsoare. Pe vremuri, Amfitrita fusese o barjă care transporta grâne și pe care sclavii o trăgeau în sus pe râu până la Roma, o cutie inestetică, mirosind a pleavă și lemn vechi, confortabilă și inofensivă. Acum însă, intraseră demonii în ea. Tăios ședea înfipt în mijlocul ei, în timp ce gângania privea peste „zidul portului și iadul vuia.

Fanocle scoase capul din cală. Își miji ochii către Mamillius prin stratul de sudoare, își scutură barba și se șterse pe față cu un smoc de câlți.

— Suntem aproape gata.

— Știi că vine împăratul?

Fanocle dădu din cap. Mamillius se strâmbă din cauza prafului de cărbune.

— N-ai făcut pregătiri pentru el?

— A spus să nu organizăm nicio ceremonie.

— Dar Amfitrita e de-a dreptul împuțită! Fanocle se uită în jos, la punte.

— Cărbunele ăsta costă o avere. Mamillius urcă la bord, păşind în vârfuri.

— Cel mai fierbinte colț din iad.

Căldura cazanului îl izbi și transpirația începu să i se scurgă pe față. Fanocle își întoarse privirea spre Tăios timp de o clipă, apoi îi întinse câlții lui Mamillius. Trebui să recunoască:

— Într-adevăr, e mai cald ca de obicei. Mamillius refuză câlții cu o fluturare a mâinii şi își șterse fața udă cu un colț al mantiei elegante. Acum,

că stătea obraz în obraz cu Tăios, îi vedea mai bine structura. Imediat deasupra punții, în partea dinspre pupa a sferei, avea o excrescență înconjurată de arcuri. Urmărindu-i privirea, Fanocle întinse o mână şi dădu un bobârnac alamei, care scoase un clinchet şi o pufnitură aburoasă. Se uită mohorât la excrescență.

— O vezi? Eu o numesc valvă de presiune. Am dat instrucțiuni precise…

Dar meșterul adăugase un Boreas înaripat, care atingea într-o doară alama cu vârful unui picior și își umfla obrajii, suflând un vânt prielnic. Mamillius zâmbi stânjenit.

— Încântător.

Arcurile se încordară, aburul țâsni şi Mamillius făcu un salt înapoi. Fanocle își frecă mâinile una de alta.

— Acum suntem gata.

Se apropie asudat de Mamillius.

— Am dus-o până în mijlocul portului și, o dată, până afară în golf. Merge sigur și ușor precum stelele.

Mamillius își întoarse fața și se trezi privindu-și imaginea distorsionată în coasta lucioasă a lui Talos. De la nasul ascuțit și de la gură în jos, dispărea. Oricum se mișca, imaginea se ținea după el, cu privirea lipsită de curiozitate, dar neclintită a unui pește. Dogoarea cazanului și a coșului te izbea ca o palmă.

— Eu nu mai stau în…

Își croi drum pe sub pârghiile răsucite și se opri la prova. Aici, aerul era ceva mai răcoros, așa că Mamillius își scoase pălăria de pai și își făcu vânt cu ea. Fanocle îl urmă şi amândoi se sprijiniră cu spatele de copastie. Sclavii lucrau pe teuga triremei, la doar un metru sau doi deasupra lor.

— E diabolică.

Fanocle termină să-și șteargă mâinile şi azvârli câlții peste bord. Se întoarseră amândoi să-i privească plutind. Fanocle îi arătă în sus, cu degetul.

— Nu e diabolică, doar folositoare. Preferi așa ceva?

Mamillius se uită în sus, la sclavi. Erau strânși în jurul crabului de metal, pe care îl vedea aproape în întregime, chiar dacă labele îi erau mascate de puntea triremei.

— Nu înțeleg.

— În scurt timp, vor centra brațul vergii și vor sălta crabul, cu toate cele zece tone ale lui. Aburul ar putea să facă asta în locul lor, fără hărmălaie sau

efort.

O vreme tăcură, ridicați pe vârfuri, ca să cerceteze crabul. Acesta era o masă crăcănată de fier și plumb, cu labele odihnindu-se pe niște blocuri de piatră, ca să nu despice scândurile punții. Era un obiect utilitar, așa cum găseai oriunde în imperiu, a cărui singură folosință era ca, atunci când i se dădea drumul de sus, să găurească fundul navelor inamice, scufundându-le pe loc. Dar același impuls care transformase alama de pe butoiaș într-un fluture și îl înălțase pe Boreas pe valva de presiune își spusese cuvântul și în cazul crabului. Meșterii marcaseră ochii și încheieturile labelor, dând obiectului un sens special, astfel că sclavii îl îngrijeau, curățându-i ghearele, ca și cum n-ar fi fost un simplu obiect de metal. Alți sclavi roteau verga lungă de douăzeci de metri, aducând greutatea chiar deasupra cercului. Mamillius se întoarse și se uită pe puntea

Amfitritei.

— Viața e un amestec uimitor, Fanocle.

— O s-o curăț.

— Între timp, o murdărești și mai tare.

— Fără sclavi, fără armate.

— Și ce au sclavii și armatele? La fel de bine ai putea spune: fără, mâncare, fără băutură, fără dragoste.

Tăcură iar o vreme, ascultând vuietul portului și ordinele răstite de pe triremă.

— Lăsați-l în jos. Ușurel!

— În seara asta, împăratul și-a propus să încerce oala sub presiune. Cea pe care i-ai făcut-o tu.

— O să uite de toate când o s-o vadă pe Am- fitrita.

Mamillius se uită în sus, la soare, cu ochii mijiți. Nu strălucea chiar arăt de tare, dar își făcu vânt cu pălăria.

— Nobile Mamillius, oare ne-a iertat pentru oala improvizată?

— Cred că da.

— Trageți înapoi! Tineti-o încordată'. Unu-doi.

Unu-doi. —Și, la urma urmelor, fără experimentul ăla, n-aș fi aflat că e nevoie de o valvă de presiune.

— A zis că un mamut e prea mult pentru a începe. A dat vina pe mine.

— Și o mai dă? Mamillius clătină din cap.

— Dar regretă viețile celor trei bucătari și aripa de nord a vilei.

Fanocle dădu din cap transpirat. Amintirea îl făcu să se încrunte.

— Crezi că asta a vrut să spună prin „simțul, poate, al primejdiei”?

Sclavul care alimenta cuptorul urcă pe punte, iar ei îl urmăriră absent, cu privirea. Azvârli peste bord o găleată la capătul unei frânghii, apoi o ridică și şi-o răsturnă peste trupul gol. Apa se scurse pe punte, ducând cu ea șerpi de praf negru. Continuă să se scalde, iar şi iar, în apa murdară a portului. Fanocle îi strigă: — Curăță puntea acolo! Sclavul duse o mână la bretonul lipit de frunte. Mai scoase o găleată, pe care o aruncă pe punte, și apa le trecu peste picioare. Săriră amândoi în sus cu țipete iritate, urmate de sunetul unei frânghii care plesnește sub o greutate prea mare. Amfitrita se aplecă sub picioarele lor, lăsându-se într-o coastă și emițând o constatare puternică și lemnoasă, ca și cum și-ar fi mușcat una dintre propriile scânduri cu dinți de me- tal. Din fundul portului se auzi o bufnitură surdă și o cascadă uriașă de apă se abătu din senin peste ei, o apă plină de gunoaie, noroi, ulei și catran. Fanocle făcu câtiva pași împiedicați înainte, iar Mamillius se îndoi de șale, lovit de torent, prea uluit ca să mai blesteme măcar. Apa încetase să curgă din cer, dar acum mătura puntea, înălțându-se până la brâu. Tăios scotea aburi ca pe niște exclamații de furie. Apoi apa se scurse, lăsând în urmă puntea lucioasă și portul în care vuietul crescuse până la frenezie. Mamillius începuse, în fine, să blesteme pe sub o pălărie ca o baligă de vacă și în niște haine care atârnau soioase pe el. Tăcu, întorcându-se către locul unde stătuseră de vorbă rezemați. Crabul smulsese doi metri de copastie, sfâșiind lemnul punții și dezgolind capetele grinzilor. Frânghia groasă ducea din verga triremei drept în jos, în apă, unde mâlul galben continua să facă vălătuci urât mirositori. Un ghem de oameni se înghionteau la bordul triremei, cu câtiva soldați printre ei, care loveau în stânga și-n dreapta cu minerul săbiilor. Unul dintre bărbați reuși să se desprindă. Coborî împiedicat pe chei, apucă un pietroi, îl strânse bine la piept și se aruncă peste zidul portului, în mare. Înghionteala era pe sfârsite. Două gărzi imperiale loveau în toate căpățânile, imparțial.

Mamillius se albea încetul cu încetul, pe sub murdăria care îl acoperea.

— E pentru prima dată când a încercat cineva să mă omoare.

Fanocle privea cu gura căscată la copastia ruptă. Mamillius începu să tremure.

— _N-am făcut rău nimănui.

Căpitanul triremei se apropie, sărind agil pe punte.

— Stăpâne, ce pot să spun?

Frenezia din port părea că nu se va mai potoli niciodată. Simțeai ochii, miile de ochi privind peste broderia înșelătoare a apei. Mamillius își rostogolea înfricoșat ochii prin aerul alb. Nervii îi tresăreau. Fanocle spuse pe un ton văicărеț, prostesc:

— Au stricat-o!

— Fi-ți-ar barca blestemată…

— Stăpâne. Sclavul care a tăiat frânghia s-a înecat, încercăm să-l găsim pe cel care trebuia să îl așeze pe poziție.

Mamillius zbieră:

— Oloito!

Utilizarea unui termen literar era ca o valvă de presiune. Mamillius nu mai tremura, dar începu să plângă. Fanocle își duse la ochi mâinile tremurânde, privindu-le ca și cum ar fi deținut niște informații de mare valoare.

— Se mai întâmplă și accidente. Acum câteva zile era să mă lovească o scândură. Dar sân- tem toți în viață. Căpitanul salută.

— Cu voia ta, stăpâne.

Sări la loc, pe puntea triremei.

— De ce am dușmani? Mai bine eram mort! Dintr-o dată, i se păru că nimic nu mai era sigur sau cert, cu excepția misterioasei frumuseți a Eufrosinei.

— Fanocle… dă-mi-o pe sora ta.

— Suntem oameni liberi, înălțate.

— Vreau să spun… ca să mă însor cu ea. Fanocle exclamă cu vocea lui groasă:

— Asta e prea de tot! Scândura, crabul… și acum asta…!

Iadul se strânse împrejurul lui Mamillius, de un alb cețos și vuind. Undeva, în cer, se auzi murmurul tunetului.

— Nu mai pot să trăiesc fără ea. Fanocle mormăi, fără să-și ia ochii de la Tăios:

— Nici măcar nu i-ai văzut fața. Și ești nepotul împăratului.

— El o să facă așa cum vreau eu. Fanocle îi aruncă o privire piezișă, sălbatică.

— Spune-mi, nobile Mamillius, câți ani ai?

Optsprezece sau șaptesprezece?

— Sunt bărbat.

Fanocle își așternu pe chip ceva ce se voia rânjet batjocoritor.

— Oficial.

Mamillius scrâșni din dinți.

— Îmi pare rău că am plâns. M-a zguduit întâmplarea.

Sughiță puternic.

— M-ai iertat?

Fanocle îl măsură din cap până în picioare.

— La ce-ți trebuie iertarea mea?

— Eufrosina.

Pe neașteptate, Mamillius începu să tremure iar. Vlăstari minunați ai vieții țâsneau din el. Dar Fanocle rămase încruntat.

— Nu pot să-ți explic, înălțate.

— Nu mai spune nimic acum. Vom vorbi cu împăratul. El o să te convingă.

Din gura tunelului se auzi zăngănitul unui salut, împăratul avea un mers vioi pentru vârsta lui. Crainicul păşea înaintea lui. — Faceți-i loc împăratului! Avea cu el un soldat din gardă şi câteva femei acoperite cu văluri. Mamillius începu să dea ocol punții cuprins de panică, dar femeile se rupseră de grupul bărbaților, aliniindu-se pe lângă zidul portului. Fanocle își umbri ochii cu mâna.

— A adus-o ca să vadă demonstrația. Căpitanul triremei păşea grăbit pe lângă împărat, explicându-i din mers, iar împăratul dădea gânditor din capul argintiu. Urcă pasarela care ducea până la triremă, traversă puntea și privi în jos la nava stranie ce i se așternea dinainte. Chiar și în mediul acesta, silueta lui subțire, învești mântată în toga albă cu margini purpurii, avea un aer de distincție marcată. Refuză mâna care voia să îl ajute și coborî pe puntea

Amfitritei.

— Nu încerca să-mi povestești despre crab,

Mamillius, căpitanul mi-a spus tot. Te felicit pentru că ai scăpat. Și pe tine, Fanocle, desigur. Va trebui să renunțăm la demonstrație.

— Cezar!

— Vezi tu, Fanocle, în seara asta nu voi fi la vilă. Voi examina oala sub presiune altă dată.

Gura lui Fanocle se căscă din nou.

— Pe scurt, spuse împăratul volubil, vom fi pe mare, cu Amfitrita.

— Cezar.

— Rămâi lângă mine, Mamillius. Am vești pentru tine.

Se întrerupse, ciulind critic urechea la zgomotele din port.

— Nu mă iubește lumea. Mamillius tremura din nou.

— Nici pe mine. Au încercat să mă omoare, împăratul zâmbi amar.

— Nu sclavii, Mamillius. Am primit un raport din Iliria.

O expresie de înțelegere stupefiată își făcu loc pe sub mâlul de pe fața lui Mamillius.

— Postumus?

— Și-a întrerupt campania. Și-a adunat armata în portul de la mare și rechiziționează toate ambarcațiunile de pe coastă, de la trireme la bărcile de pescuit.

Mamillius făcu un pas mic și inutil, care aproape că îl aruncă în brațele lui Tăios.

— S-a săturat de fapte eroice, împăratul se apropie, punând delicat un deget pe tunica murdară a nepotului.

— Nu, Mamillius. A auzit că pe nepotul împăratului au început să-l intereseze navele și mașinile de război. Se teme de influența ta, el, care e un spirit realist. Poate că nefericita noastră conversație din galerie a ajuns la urechile neprietenilor. Nu mai putem pierde nicio clipă.

Se întoarse spre Fanocle.

— Va trebui să intri în sfatul nostru. Cât de repede ne poate duce Amfitrita până în Iliria?

— De două ori mai repede decât triremele tale, Cezar.

— Mamillius, vom merge împreună. Eu ca să-l conving că încă sunt împărat, tu ca să-l convingi că nu vrei să devii.

— Dar e primejdios!

— Preferi să rămâi aici, cu beregata tăiată? Mu cred că Postumus îți va îngădui să te sinucizi.

— Și dumneata?

— Îţi mulțumesc, Mamillius. Cu toate grijile mele, mă simt mișcat. Să pornim la drum.

Fanocle își duse pumnii la frunte, împăratul dădu din cap în direcția cheiului și un șir de sclavi începu să traverseze puntea triremei cu bagajele. Un sirian micuț se apropie alergând dinspre prova. I se adresă precipitat lui Mamillius.

— Nu se poate, stăpâne. Împăratul nu are unde dormi. Și uitați-vă pe cer!

Nicăieri nu se mai vedea vreun strop de albastru. Soarele se risipise într-o pată întinsă de lumină, care avea să fie în scurt timp acoperită complet.

— … și cum să păstrez cursul, stăpâne, fără să văd cerul și fără vânt?

— Ți s-a dat un ordin. Bunicule, hai să coborâm măcar câteva clipe pe mal.

— De ce?

— E atât de murdară…

— Ca şi tine, Mamillius. Puți. Sirianul trecu de partea împăratului.

— Dacă e ordin, Cezar, mă voi strădui. Dar mai întâi, trebuie să scoatem nava din port. Puteți să vă îmbarcați direct de pe barja imperială.

— Fie.

Traversară împreună puntea triremei. Mamillius se îndreptă în fugă spre tunel, cu capul întors, ca să nu-l vadă femeile, și dispăru, împăratul porni către locul unde era ancorată barja, în fața triremei, și se așeză comod sub baldachin. Abia arunci văzu pentru prima dată cât de urâtă și de nelalocul ei era noua navă. Clătină încet din cap. — Sunt un inovator prea puțin entuziast. Mulțimea de sclavi de pe bordul Amftiritei se scurgea în cală, iar echipajul se ocupa cu desprinderea de țărm. De la bordul triremei, marinarii o împinseră cu capetele vâslelor, făcând-o să alunece lateral. Frânghiile căzură în apă plescăind, apoi fură trase la bord. Din umbra sa purpurie, împăratul îl vedea pe cârmaci trăgând să îndrepte prova și să îndepărteze pupa de triremă. Aburul țâșnea constant din burduhanul de alamă de deasupra cuptorului. Apoi îl zări pe Fanocle scotind capul din cală, f ăcându-i semn cârmaciului, încremenindu-l. Strigă ceva în jos, către măruntaiele mașinăriei, și jetul de abur crescu, până când țipătul lui scrâșni ca o pilă pe suprafața aerului, după care dispăru complet, în replică, dinspre vasele și casele de pe marginea portului se auzi un vuiet ca un mârâit, până când Amfitrita rămase ca o imposibilă șopârlă eșuată în mijlocul unei arene, împăratul își făcea vânt cu mâna. — întotdeauna am considerat că mulțimile sunt pe deplin previzibile.

Din adâncul navei se auziră un mormăit și un zăngănit. Tăios își mișcă toate cele patru mâini, două înainte, două înapoi. Ambele roți începură să se învârtească, încet, cea de la babord în spate, cea de la tribord în față. Lamele «adelelor cădeau — pleosc', pleosc! — împineând sub ele apa murdară. Ieșeau din apă, aruncând-o mult în aer, pentru a recădea pe punte, întreaga navă șiroia, iar aburul se înălța ca un nor, dar de data aceasta de pe suprafața fierbinte a sferei și a coșului. Un vaier puternic se auzi dinspre cală și Fanocle sări pe punte, unde rămase inspectând potopul cu ochii mijiți, ca și cum n-ar mai fi văzut niciodată ceva atât de interesant. Amfitrita stătea în loc, fără să înainteze, ci învârtindu-se; iar apa țâșnea ca dintr-o

fântână. Fanocle strigă ceva prin tambuchi, aburul se înteți, padelele se opriră scârțâind şi apa se scurse de pe navă, ca și cum atunci ar fi fost ridicată de pe fundul mării. Zgomotul oamenilor se abătu asupra ei, în timp ce stătea în centrul portului, cu jetul de aburi țiuind. O sclipire luminoasă străbătu negura ce acoperea dealurile, urmată aproape imediat de bufnitura unui tunet.

Împăratul făcu un gest discret cu două degete.

Fulgerul însă nu fusese decât un gest de irelevanță divină. Acoperindu-și ochii în așteptarea distrugerii Amfitritei de către mâna Providenței mâniate, împăratul constată că aceasta nu era singura care se mișca pe apă. Dincolo de gura portului, dar vizibilă peste zidul cheiului, se găsea o masă solidă, în aburul mișcător, înainte ca judecata să înceapă să-i funcționeze, își spuse că era doar vârful unei stinci scufun- date sau piciorul falezei. Dar stânca își schimba dimensiunile, lungindu-se.

Împăratul urcă pe mal, traversă cheiul şi sui treptele până pe creasta zidului, unde stăteau femeile. Stânca ieșise din ceață. Erau prova și teuga unei nave mari de război, din cala căreia se auzeau bătăi măsurate de tobe. Deviase puțin de la cursul către intrarea în port, dar deja întorcea, pentru a se așeza drept pe fâșia îngustă de apă care despărțea cele două cheiuri. Avansa încet, cu vela strânsă pe vergă și cu câte un crab suspendat la fiecare capăt, cu armamentul de împroșcare îndreptat înainte, cu punțile lucind a oțel și alamă, cu sulița lungă de șapte metri a berbecului de asalt tăind suprafața apei ca un rechin. Tobele își modificară ritmul. Vâslele miriapodice se strânseră în urmă, parcă pliate de un sistem nervos central. Alunecă prin intrare și berbecul pătrunse în port. Tobele schimbară iar ritmul. Pereche după pereche, după ce treceau de strâmtoarea dintre cheiuri, vâslele se desfăceau și se cufundau înapoi în apă. Împăratul zări pe dunetă steagul roșu cu auriu, deasupra căruia stătea o acvilă cu un aer răzbunător. Sări de pe zid, neluând în seamă întrebările femeilor, și se îndreptă grăbit către barjă și către adăpostul baldachinului.

Nava de război fusese observată și la bordul Amfitritei. Împăratul îi văzu pe Fanocle și pe căpitan gesticulând agitat unul către celălalt. Fanocle coborî prin tambuchi, jetul de abur dispăru și padelele prinseră să se miște. Imediat, căpitanul traversă puntea în fugă, se văzu o străfulgerare de oțel și ancora Amfitritei căzu cu zgomot în apă. Acum însă, tobele băteau un alt ordin. Vâslele navei de război se ridicară, țepene ca niște aripi desfăcute. Cu ultimul impuls al inerției, nava alunecă înainte, ca o uriașă pasăre marină în

căutarea cuibului. Berbecul izbi roata de la babord a Amfitritei, smulgând-o. Oamenii se înghesuiau pe vâslele așezate orizontal, apoi săreau jos, lovind cu mânerele săbiilor și ale sulițelor. Murmurul portului crescu, preschimbându-se în urale frenetice. Fanocle și căpitanul fură târâți printre vâsle și îmbrânciți pe puntea navei de război. Vâslele porniră să se miște din nou și berbecul se smulse din roata sfâșiată. Cu roțile învârtindu-se ușor, Amfitrita începu să se miște în jurul propriei ancore. Nava de război, ale cărei vâsle de la babord împingeau înainte, în timp ce cele de la tribord trăgeau înapoi, se îndrepta spre cheiul unde se aflau trirema și împăratul.

Acesta stătea trăgându-se de buza de jos. Dincolo de port apăruseră și alte stânci mișcătoare, nave de război care dădeau cu spatele pentru a se așeza în rând, așteptând să intre. O nouă sclipire luminoasă fu urmată de un alt tunet, dar de data aceasta împăratul nu le mai observă. Mamillius stătea pe chei, lângă barjă, în ipostaza cuiva oprit brusc dintr-un avânt. La rândul său, împăratul încremenise cu privirea în lături.

Mamillius era îmbrăcat în armură. Platoșa îi arunca sclipiri dintr-o multitudine pronunțat alegorică de siluete de eroi și centauri. O mantie stacojie îi acoperea spatele, căzându-i până la călcâie. Pielea roșie a tecii de la sabie era exact aceeași cu pielea din care erau făcuți carâmbii cizmelor înalte aproape până la genunchi. Materialul și lucrătura complicată a platoșei erau la fel cu ale coifului pe care îl ținea sub brațul stâng. Împăratul închise ochii pentru o clipă, murmurând stins:

— Mirele Bellonei.

Mamillius păru să se micșoreze puțin. Roși.

— M-am gândit… dacă tot plecam să ne întâlnim cu armata…

Împăratul trecu în revistă detaliile uniformei.

— Văd că au căzut și Troia, și Cartagina. Roșcata apăru și trecu, revenind o dată cu transpirația abundentă.

— Știi ale cui sunt navele astea de război?

— Ăă…

Împăratul își sprijini fruntea într-o mână.

— În situația asta, o furcă de tors ar fi putut da naștere la mai puține interpretări false.

Mamillius avea grijă să păstreze permanent zidul mantiei între el și grupul de femei. Zări steagul roșu cu auriu clătinându-se, în timp ce nava de război trăgea alături de triremă. Berbecul se alinie cu barja. De data aceasta, culoarea părăsi definitiv chipul lui Mamillius.

— Ce e de făcut?

— Nu mai e timp de făcut nimic. Dar ai putea să-ți pui coiful.

— Îmi dă dureri de cap.

— Diplomație, spuse împăratul. El îi are pe soldați — uită-te la ei! Dar noi avem inteligența. Dacă nu reușim să calmăm atmosfera, o să fie greu.

— Și eu?

Una peste alta, cred că ai fi fost mai în si- guranță în China.

Împăratul îl luă de mână și păși pe țărm. Par-

Curse cheiul, îndreptându-se spre nava de răz-

Boi, cu Mamillius pe urme. Mulțimea de pe

Puntea ei traversase trirema și se revărsa acum

Pe chei, blocând, aproape complet, capătul din-

Spre intrarea în port. Erau prizonieri, sirieni

Prăpădiți care cereau milă, sclavi. Fanocle, cu

O expresie și mai răvășită de uimire mioapă, și

Soldați, mult prea mulți soldați. Căărau baloți uriași și saci care îi făceau să arate ca și cum ar fi mers la un târg gigantic. Purtau straie roșii și galbene. Cu povara prăzii adusă din campa- nie și atârnată deasupra capetelor, luau totuși poziție de drepți la vederea marginii purpurii a togii albe. Împăratul se opri lângă pasarelă, aș- teptând. În spatele lui, femeile se chirciseră lângă zid, acoperite cu văluri și îngrozite, ca un cor de troiene. Cineva de pe navă suflă într-un instrument mare de alamă și steagul se încli- nă. O siluetă înaltă și întunecată, voinică, în- armată și scânteietoare, coborî pasarela cu pali mari, hotărâți.

— Bine-ai venit, Postumus, spuse împăratul zâmbind. Ne-ai scutit de osteneala de-a veni noi la tine.

3. Însuși FULGERUL lui Jupiter

Postumus se opri o clipă. Panașul auriu cu

Roșu îi flutura la o jumătate de metru deasu-

Pra creștetului împăratului. Chipul său frumos,

Măsliniu și lătăreț abordă o expresie calculată.

— Unde ți-ai ascuns trupele? împăratul înălță din sprâncene.

— În grădină sunt câteva santinele, ca de obicei, și poate vreo două în tunel. Zău așa, Postumus, călătorești cu o suită impresionantă.

Postumus se întoarse, vorbind scurt cu ofițerii. Un detașament de mercenari încărcați se înșiră pe chei, așezându-se între împărat şi calea de scăpare. Femeile scoaseră un vaier, apoi se mulțumiră cu un șir continuu de

lamentații, împăratul se prefăcu a nu observa, dar îl trase pe Postumus către barjă. Amfitrita continua să se rotească lent în jurul ancorei.

Postumus se opri în loc.

— Era vremea să mă întorc acasă.

Alt tunet, împăratul se uită peste umăr, la masa densă de soldați care acoperea capătul cheiului.

— Vreo sută de oameni, aș zice. Un salut imperial?

Postumus pufni pe nas.

— Poți să-i spui și-așa. Nu peste mult timp, vor intra în port şi alte vase. Destule ca să asigure un acord asupra tuturor chestiunilor politice. Dar ce noroc să vă găsesc pe amândoi pe chei!

Mamillius își drese glasul, rostind pe un ton subțire, nesigur:

— Postumus, te înșeli.

— Mamillius înarmat până-n dinți.

— De paradă. Nu vreau să fiu împărat.

— Ah!

Postumus făcu un pas spre el, iar Mamillius dădu înapoi, împiedicându-se în mantie. Postumus îi vârî un deget pe sub nas.

— Poate așa crezi acum. Dar el e în stare să construiască un pod peste Adriatica de dragul tău. Împăratul căpătă o nuanță delicată de roz.

— Tu nu ți-ai dorit niciodată afecțiunea mea, Postumus, și în consecință nu ți-a lipsit niciodată. Dacă am fost destul de prost ca să cred că mă pot bucura de tovărășia lui fără a risca mai mult decât scandalurile obișnuite, am fost, în același timp, și destul de înțelept ca să pricep că tu ești cel mai potrivit pentru a conduce imperiul, indiferent cât de puțin simpatic mi-ai fi.

— Eu am auzit altceva.

— Dar ai putea măcar să nu scoți la iveală divergențele dintre noi în public.

Fără să dea atenție acestor cuvinte, Postumus pescui o foaie de hârtie împăturită de sub platoșă.

„Către:

Postumus etc., Moștenitor Desemnat etc.

De la: CUI

Nave şi arme se construiesc sau se modifică pe chei, în apropierea tunelului, împăratul și nobilul Mamillius manifestă un interes profund pentru un vas, Amfitrita, fostă barjă pentru grâne, de clasă nedeterminată, și pentru tormentum, amplasat pe chei (borna VII) și îndreptat către larg. De

asemenea, experimentează metode de otrăvire a alimentelor pe scară largă. Nobilul Mamillius pare să fie într-o stare de nerăbdare și mulțumire pronunțată…”

— Postumus, îți jur…

Postumus nu făcu decât să ridice glasul.

— „Corespondează încifrat cu împăratul și cu alții, sub pretextul că scrie poezie…”

Chipul lui Mamillius era ca para focului.

— Lăsați-mi poezia în pace!

— „încă nu a fost posibilă dezlegarea cifrului. Trimis lui XLVI; s-a dovedit a f i un șir de citate din Moscus, Erinna, Mimnermus și alte surse, încă neidentificate. Cercetările continuă.”

Lacrimi de furie curgeau pe fața lui Mamillius.

— Porc împuțit!

— E un act inutil de cruzime, Postumus. Postumus vârî hârtia la loc.

— Am terminat cu gogoșile, Cezar. A venit vremea să stabilim o regență.

— Nu vrea să fie împărat.

Postumus îi aruncă un rânjet disprețuitor lui Mamillius.

— Nici n-o să fie.

Din armura lui Mamillius se auzi un zăngănit ușor. Împăratul puse o mână pe brațul lui Postumus.

— Dacă nava şi tormentum-ul te îngrijorează, pot să-ți dau explicații logice. Fii drept.

Se întoarse către ofițeri și ridică glasul.

— Aduceți-mi-l pe grec!

Postumus dădu din cap și așteptă. Dinaintea lui apăru Fanocle, frecându-și încheieturile ca să restabilească circulația.

— De la omul acesta au pornit toate.

— Nobile Postumus… sunt pe cale să schimb fața lumii.

— Are felul acesta curios de a vorbi, Postu- mus.

— N-or să mai existe sclavi, numai cărbune și fier. Capetele pământului se vor uni.

Postumus râse, dar sunetul scos de el nu în-

Veseli pe nimeni.

— Și oamenii or să zboare.

Se întoarse spre ofițeri, făcând un semn cu

Mâna.

— Domnule colonel, de ce nu intră navele în port?

— Vizibilitatea, să trăiți.

— Dați-o încolo de vizibilitate. Trimiteți sem- nale sau un mesaj.

Se răsuci spre Fanocle.

— Nava asta fantasmagorică…

Fanocle își desfăcu brațele.

— Poate merge mai departe decât oricare alta.

Civilizația e o chestiune de comunicare. (se în- cruntă la ei, căutându-și cuvintele.) Nobile Postumus, ești soldat. Care e cea mai mare greutate pentru tine? — Niciuna. —Dar dacă ar fi să fie?

— Să ajung primul.

— Vezi? Până și războiul e o chestiune de co- municare. Gândește-te ce eforturi complicate a făcut Xerxes ca să cucerească Grecia. Cu Am- fitrita, ar fi putut traversa marea Egee într-o sin- gură zi, chiar și cu vânt potrivnic.

Dornic să dea o mână de ajutor, Mamillius

Interveni clănțănind:

— Gândește-te la întâiul Cezar, la Alexandru, la Ramses…

Fanocle își lăsă capul într-o parte și desfăcu mâinile, ca și cum explicația ar fi fost foarte simplă.

— Vezi, stăpâne? Comunicarea, împăratul dădu din cap gânditor.

— Ar trebui făcută cât mai dificilă. Tunetul hurui din nou. Postumus se apropie de tormentum, iar femeile se traseră la o parte din calea lui. Vuietul portului creștea din nou.

— Și ăsta?

— A trebuit să închid trăsnetul într-un butoi. Când butoiul se lovește de un obiect, cuiul îl eliberează. Iar în pământ rămâne o groapă fumegândă.

Împăratul făcu un semn cu două degete.

— Ce e fluturele de alamă de la baza cuiului?

— E șurubul de armare. După ce butoiul parcurge o anume distanță, fluturele se desprinde, altfel ar exploda în urma șocului de la declanșare.

— Poate face o gaură fumegândă și în locul unui zid de cetate?

— Da, Cezar.

— Și în locul unei armate?

— Dacă fac butoiul destul de mare. Postumus îl cântări cu atenție pe Fanocle.

— Și ăsta e singurul pe care l-ai construit?

— Da, stăpâne.

— Nu știu dacă să ordon să te execute pe loc, sau să te mai folosesc și la altele.

— Să mă execute?!

Brusc, vuietul portului se înteți, până când nu mai putu fi ignorat. Se răsuciră toți odată.

Era Amfitrita, asta înțeleseră imediat. Se răsucise la nesfârșit în jurul propriei ancore, până când excentricitatea ei evidentă devenise mai mult decât ar fi putut răbda orice om cu sânge în vine. De pe nave și diguri săreau o mulțime de bărbați goi, și în scurt timp apa fu străbătută de o sută de brațe. Fanocle scoase un strigăt.

— Ce…!?

Postumus i se adresă grăbit colonelului.

— Toate trupele vor debarca pe cheiul ăsta. Între timp, nici împăratul, nici suita sa nu vor dori să plece nicăieri. Ai grijă ca dorința să le fie îndeplinită. Ai înțeles?

— Da, să trăiți.

Postumus o luă la fugă spre barjă, dar împăratul strigă după el.

— În timp ce așteptăm, am să-i trec în revistă pe ostașii aceștia minunați, care sunt deja în formație!

Colonelul se uită la Postumus, care râse încetișor.

— Fă așa cum îți spune Părintele Patriei.

Semicercul de înotători se apropiase de Amfitrita, iar cea de-a doua navă de război intra în port, în sunet de tobe. Fanocle își încleșta mâinile.

— Oprește-i, Cezar!

Oamenii roiau acum la bordul Amfitritei, trăgând de padele, izbind cu ce obiect mai greu le cădea în mână în monstrul de alamă afundat în punte. Santinela trimisă la bord de Postumus se pierdu într-un vârtej de membre. Brusc, dinăuntrul vasului apăru descolăcindu-se o pală de fum. Siluetele despuiate se aruncară peste copastie, în timp ce o flacără subțire, acoperită și șovăitoare ca o fantomă, izbucnea în centru. Cea de-a doua navă de război văzu primejdia și dădu înapoi. Vâslele loviră cheiul, dar calea îi era blocată. O a treia navă de război, apărută din ceața fierbinte, o lovi pe cea de-a doua cu berbecul. Câteva vâsle se rupseră; apoi ambele vase, vârâte unul în altul, porniră în derivă în direcția Amfitritei. Blestemând cu voce tare, Postumus sări în barja imperială.

— Dați înapoi de-aici! Faceți loc!

— Detașamentul e gata pentru trecerea în revistă, Cezar.

— La-i pe soldații care stau între mine și tunel, domnule ofițer, și adu-i lângă ceilalți.

— Ordinele mele, Cezar…

— Crezi că ți-ar fi greu să prinzi cinci sau șase femei și un bătrân, dacă încearcă să scape?

Colonelul înghiți în sec.

— S-ar putea să fie ultima dată când Părintele Patriei își mai trece trupele în revistă. Vrei să spui că refuzi ordinul? Și eu sunt tot soldat.

În gâtlejul ofițerului, mărul lui Adam urcă și coborî de două ori. Pieptul i se umflă de înțelegere și emoție, îi aruncă împăratului un salut generos.

— Pluton, în formație, fuga-marș!

— Și fanfara, adăugă împăratul. Cred că văd și o fanfară acolo. Fanfara, domnule colonel.

A patra navă de război intră plutind în port. Amfitrita stătea cu cazanul de alamă într-un cuib de fum și flăcări. Roțile cu padele începu- că să se rotească mai repede. Frânghia ancorei se întinse. Auziră un urlet dinspre Postumus. — Dați înapoi, lua-v-ar naiba! Fluiere, buccine, tube. Fiecare lituus avea o pfinie lungă de alamă, răsucită pe după mijlocul cântărețului și deschizându-se elefantin peste umăr. Tobe, timpane și alămuri. Stacojiu și auriu.

Parada umplu capătul digului, așezându-se cu fața spre triremă. Fanfara se așeză în formație, între trupe şi tormentum. Femeile își frângeau mâinile. Amfitrita se rotea, azvârlind flăcări și fum. A patra navă de război încerca să o ocolească și pe ea, și pe celelalte două. Dar o a cincea se pregătea să intre în port. — Fanfara!

Amfitrita se mișca din ce în ce mai rapid. Un stânjen sau doi de frânghie se desf ășuraseră, lăsând-o să se miște într-un cerc mai larg, atingându-se de navele de război prinse una de alta și dând foc velelor. Postumus se agita întruna. — Folosiți crabii!

Amfitrita mai câștigă vreo doi stânjeni de frânghie, incluzând în cercul ei și barja imperială, care o luă din loc cu o remarcabilă lipsă de fast. Făcu două ocoluri la rând, cu Postumus urlând și Amfitrita răsuflându-i fierbinte în ceafă. Fanfara se pregăti.

— Pas de defilare, domnule colonel?

Colonelul ezită.

— Nu avem loc, Cezar. Or să se bage între chei și triremă.

— În cazul acesta, spuse împăratul, să-și ducă în spinare echipamentul și prăzile, altfel n-o să am loc să trec printre rânduri. Fanfara porni într-un contramarș printre detașamentul principal și tormentum, zece pași înainte, zece înapoi. Erau superbi. Soldații erau superbi. Marinarii erau superbi, la bordul navelor lor absolut superbe. Femeile îi găseau superbi și, chiar dacă erau în primejdie din partea generalului Postumus, merita. Umerii stăteau drepți, piepturile se umflau, picioarele fremătau. Mamillius își puse coiful.

Împăratul se opri lângă primul soldat de pe partea stângă, din primul șir.

— De când ești în armată, fiule?

Frânghia carbonizată a Amfitritei plesni. Cercul în care se învârtea deveni un arc larg. Atinse una dintre bărcile de negustori amarate în dreptul depozitelor, care se înveșmântă instantaneu de sus până jos în flăcări.

— Cineva să folosească un crab!

Într-o singură clipă, lumea de pe toate navele fu cuprinsă de aceeași idee: să iasă din port. O navă de război în flăcări se prelinse șchiopătând către tribord, pe lângă capătul cheiului, pârjolind cu căldura ei parada, în afara arcului amenințător al Amfitritei, apa era invizibilă sub ambarcațiunile mari și mici care se înghesuiau, luptându-se să ajungă în spațiul sigur al mării acoperite de ceață. Peste toate acestea se rostogoli tunetul, picurându-și lumina strălucitoare deasupra dealurilor, în timp ce fanfara cânta. — De unde ai cicatricea asta? O lovitură de suliță? O sticlă, zici?

Legionarii încremeniseră în poziție de drepți sub cele treizeci de kilograme de alămuri, echipament, prăzi și în dogoarea infernală. Colonelul urmări o picătură de sudoare care i se forma pe vârful nasului, până când i se încrucișară ochii, împăratul vorbea cu fiecare dintre soldații din primul rând.

În mijlocul portului era o masă amestecată de nave de război, care se roteau îmboldite de Amfitrita. Căpitanul uneia dintre ele stătea cu fața către Postumus, salutând. Chiar atunci, o frânghie arsă cedă sau cineva, într-un gest de supunere oarbă, folosi un crab. O gaură în formă de stea apăru în teugă, acolo unde se aflase căpitanul. Acesta se scufundă, o dată cu nava. — Ce înălțime ai? îți place în armată? De unde ai îndoitura asta? O piatră dintr-o praștie? Nici nu mi-ar fi trecut prin cap așa ceva, ce părere ai, domnule colonel? Să nu-i dai voie ofițerului de intendență să-ți schimbe scutul, băiete. Să-i spui că așa a zis împăratul. Câți copii ai? Niciunul? Trebuie să îți aranjăm o permisie după inspecția asta.

Cuvântul „permisie” se răspândi. Legionarii se străduiră să stea nemișcați, dar unii dintre ei se clătinau deja. Împăratul parcurgea primul rând cu o încetineală deliberată.

— Nu te-am văzut în a IX-a? în Grecia? Cum de n-ai fost avansat? Ocupă-te te rog, domnu- le colonel.

O a doua navă de război se furișa din port, printr-o mulțime de vase mai mici. Amfitrita se îndrepta spre gura portului, pe urmele barjei imperiale.

— Ce intenționezi să faci cu furunculul ăla, fiule? Uite, băiatul ăsta e de-a dreptul impresionant. Cum. Reușește să care toate trei poverile, eu, unul, nu înțeleg. Cum te cheamă?

Deodată, dinaintea împăratului se căscă un gol, împreună cu un zăngănit de table. Legionarul leșinase.

— Cum ziceam, va trebui să le dăm niște permisii acum, că Moștenitorul i-a adus înapoi acasă, la Părintele lor.

— Cezar…

— Unde ți-ai pierdut ochiul, fiule? Ai grijă să nu-l pierzi şi pe celălalt, da?

Zang!

Țițeiul se scurgea dintr-un depozit, arzând pe suprafața apei. Un nor gros de fum se abătu deasupra paradei, împăratul i se adresă blând ofițerului:

— Ia uite cum se îmbină comedia și tragedia. Ale cui ordine le respecți? Oamenii ăștia ar trebui să încerce să stingă focul.

Ochii colonelului se descrucișară o clipă.

— Am ordinele mele, Cezar.

— Foarte bine. Ia spune-mi fiule, cum de-ai intrat în armată? A făcut om din tine?

Zang!

— Disciplina, îi spuse împăratul celui din dreapta, este o marfă valoroasă.

— Poftim?

— Desigur, ar fi trebuit să spun că e un lucru minunat.

Rămase privind în jos, la apa plină de funingine din gura portului. Pe dinaintea lui se scurgea un șir neîntrerupt de vase pârjolite. Fanfara acoperea comentariile care se înălțau de pe ele, dar, judecind după chipurile contorsionate, aces- tea erau complicate și personale. Amfitrita și bar- ja imperială trecură aproape în același timp.

— Spune-mi, sergent, dacă dau ordin de stâân- ga-mprejur și înainte marș, te supui?

Dar sergentul era un soldat bătrân, cu chipul ca de mahon, indestructibil. Prada sa valora cât duceau cu ei toți ceilalți aflați pe chei, dar se afla într-o trăistuță atârnată peste platoșă. Chiar și așa, însă, transpirația i se scurgea pe față.

— Așa cum suntem, Cezar, cu tot cu armuri?
Întrebă el și, preț de o clipă, privirea disciplina-
Tă fulgeră în lături și în jos. Sigur, cu plăcere.
Fumul și sudoarea nu erau singurele cauze
Ale luminației gânditoare din ochii împăratulu.
— _Stăpâne! Cezar!
Cuvintele ieșiseră șuvoi de pe buzele colone-
Lului. Sabia îi vibra, iar venele gâtului i se um-
Flaseră cât cârceii de viță. Împăratul zâmbi îm-
Păciuitor și se întoarse, făcându-și loc printre
Rânduri. Era ca într-un tunel, pe sub poverile
Uriașe, în aerul greu, prin fața șirului de ochi
Ieșiți din orbite. Dar ici și acolo pătrundea și aer
Mai proaspăt, prin locurile unde ostașii căliți
Ai lui Postumus stăteau lungiți pe spate, pră-
Bușiți pe terenul de paradă. Micul șir format
Din colonel, Mamillius și Fanocle șerpuia în
Urma împăratului. Mugetul panicat al orașu-
Lui, al portului și al vaselor era punctat de că-
Zăturile metalice ale legionarilor.
Afară din port, navele de război dispăreau
În ceața fierbinte, iar vasele mai mici încercau
Să intre înapoi. Amfitrita înainta ceva mai în-
Cet. Pe măsură ce dogoarea creștea, padelele

Zburătăcite o împingeau greoi înainte. Dar tot ele aruncau atâta apă, încât mișcarea aceasta făcea să scadă iar focul, oprind-o din mers. În felul acesta, descria pe suprafața apei un desen complicat și imprevizibil, într-o serie de salturi ca de saltimbanc. Era afundată adânc în apă. Fanfara continua să cânte. Zang. Zang. Zang.

În marș și contramarș, șirul șerpuia printre rândurile care se împuținau. Santinela de pe Rin, Intrarea Gladiatorilor, Paznicii Zidurilor, Vechea

Legiune C, fragmente din Arderea Romei și din Băieții pe care I-am Lăsat în Urmă. Casele ardeau vâlvătaie, linse de flăcări ca pânzele de corabie, în depozite, vinul ardea luminând, iar grâul mocnit, cu un miros urât.

— Și acum, spuse împăratul, mă voi adresa soldaților.

Se urcă pe zidul care împrejmuia portul și rămase așa o clipă, făcându-și vânt cu mâna.

— Vrei să le ordoni să se întoarcă, domnule ofițer?

Fanfara își găsise ritmul, orașul ardea, iar Amfitrita se scufunda tot mai adânc, șuierând. Locuitorii ieșiseră de prin case, îndreptându-se spre spațiul deschis. Era o scenă de distrugere impersonală, divină.

Zang.

— … urmărit cu mândrie crescândă. Voi întrupați, în vremurile acestea ale decadenței moderne, spiritul și măreția Romei. Nu puneți întrebări, ci vă supuneți doar vocii stăpânului.

De la poalele zidului, Mamillius vedea umbrele împăratului și colonelului pe chei, la pi- cioarele lui. Una dintre ele se legăna ușor înainte și înapoi.

— Apăsați de căldura soarelui, de vesela povară a celor treizeci de kilograme de alamă, purtând pe umeri roadele grele ale muncii, ați rămas în picioare, îndurând, pentru că așa vi s-a poruncit. Asta așteptăm de la niște soldați. Mamillius începu să păsească, punând vârful unui picior lipit de călcâiul celuilalt, așa cum învățase în copilărie. Privea drept înainte, dar se mișca lent, neobservat, în direcția opusă celei unde avea loc inspecția, în scurt timp, fu adăpostit de grupul de femei și de masa ca o pavăză a tormentum-ului.

— Sub ochii voștri au ars nave. Un oraș a fost devastat de incendiul nemilos. Rațiunea vă îndemna să stingeți focul. Imboldurile simple și indisciplinate ale umanității vă șopteau că femeile și copiii, bătrânii și bolnavii aveau nevoie de ajutorul vostru. Dar sunteți soldați și ați primit un ordin. Trebuie să felicit Roma pentru copiii ei.

Mamillius dispăruse. Femeile erau dispuse într-un grup grațios între paradă și tunel. Colonelul constată că nu mai vedea decât două săbii, din ce în ce mai departe una de alta. Duse prudent mâna stângă sub încheietura dreptei, ca să le oprească tremur ui.

Împăratul rememora istoria Romei în fața trupelor.

Romulus și Remus.

Zang.

Manlius, Horațiu. Portdrapelul Legiunii a DE-a.

Zang.

Împăratul porni pe urmele imperiului în expansiune, evidențiind virtuțile bărbătești pe care soldații le întruchipau în mod admirabil. Descrise istoria și decadența Greciei; aminti de lenea egipteană.

Zang. Zang.

Brusc, ofițerul dispăru de lângă el, pe partea dinspre zid. Se auzi un plescăit greu din direcția apei și atât. Armura colonelului era grea.

Împăratul vorbea despre onorurile luptei.

Zang.

Ieșind din cețuri, la mai puțin de un kilometru de port, barja imperială își făcu din nou apariția. Vâslele loveau apa foarte, foarte lent, în timp ce ambarcațiunea se apropia de intrare.

Însemnele legiunii.

Zang!

Onoarea legiunii.

Fusese atins punctul de criză, punctul de unde nu mai era cale de întoarcere. Mișcarea porni de la picioarele împăratului, acolo unde trei oameni căzură în același timp. Un val de greață se abătu peste paradă și rândurile se prăbușiră deodată, într-o inconștiență binefăcătoare. Capătul cheiului era acoperit de o sută de soldați fără putere și de o fanfară care nu mai auzea nimic, în afară de bătăile propriilor inimi devotate, împăratul privi în jos la ei, plin de compasiune.

— Instinctul de autoapărare.

Mamillius și garda împăratului ieșiră în fugă din tunel. Erau vreo douăzeci, soldați cu puteri proaspete, veniți din adăpostul ridicat în grădina umbroasă, gata de puțină îmbrânceală. Mamillius își vântura sabia, intonând un refren din Cei șapte împotriva Tebei, care îți îngheța sângele în vine, și încercând să pășească în ritmul lui. În aceeași clipă, barja imperială se izbi de chei. Murdar, ciufulit și furios, Postumus se grăbi să sară pe țărm. Garda împăratului rupse rândurile, fugind să îl prindă. Postumus doborî doi soldați și se repezi la Mamillius cu sabia trasă, mugind ca un taur. Mamillius încremeni locului, cu mâinile și genunchii lipiți, cu bărbia ridicată. Renunță la greacă, în favoarea limbii materne: — Pax…!

Postumus ridică sabia și împăratul închise ochii. Auzi un sunet ca de gong şi îi deschise la loc. Postumus se zbătea sub o grămadă de soldați.

Mamillius se învârtea în cerc, clătinându-se, străduindu-se în zadar să își ridice coiful de pe ochi.

— Postumus, ticălosule, veneticule! Acum o să mă doară capul!

Împăratul coborî de pe zidul dinspre mare.

— Cine e cel pe care l-a adus Postumus cu el în barja?

Căpetenia gărzii salută.

— Un prizonier. Cezar. Sclav, după cum arată, împăratul bătea cu un deget în palma mâi- nii celeilalte.

— Însoțiți-l pe Moștenitorul Desemnat prin tunel, și pe sclav împreună cu el. Doi soldați pot să meargă cu nobilul Mamillius. Nu e momentul să îl scoatem din joc. Doamnelor, de- monstratia a luat sfârșit. Vă puteți întoarce la vilă.

Se opri o clipă lângă tormentum, uitându-se înapoi către chei. Soldații din garda de onoare și din fanfară tresăreau ușor, ca niște animale marine uitate pe țărm în clipa refluxului.

— Șase dintre oamenii dumitale trebuie să păzească tunelul cu orice preț. Nu se vor clinti de-acolo decât la ordinul dumitale personal.

— Am înțeles.

— Restul pot rămâne de gardă în grădină. Postează-i dincolo de gardul viu, să nu se vadă. Fuga marș.

— Am înțeles, să trăiți.

În grădină era aceeași liniște dintotdeauna. Împăratul se opri lângă bazinul cu nuferi, inspirând mulțumit aerul parfumat. La picioarele lui, suprafața mării începuse să se vadă din nou. Cu răsuflarea încă o dată egală, se întoarse spre micul grup.

— Postumus, dacă poruncesc să ți se dea drumul, te porți cum se cuvine?

Postumus își aruncă privirile spre gura întunecată a tunelului, dar împăratul clătină din cap.

— Te rog să-ți scoți din minte ideea că ai putea fugi prin tunel. Soldații de-acolo au primit ordine. Hai să discutăm lucrurile rațional.

Postumus se smuci, eliberându-se

— Ce-ai făcut din soldații mei… vrăjitorule?

— O banală trecere în revistă de front, Postumus, i-am aliniat ca de obicei. Doar că am prelungit totul la nesfârșit.

Postumus ridică o mână ca să își îndrepte coiful. Panașul roșu cu auriu era pârlit.

— Ce-ai de gând să faci cu mine? împăratul surise șiret.

— Uită-te bine la Mamillius. Chiar poţi să ţi-l

Închipui împărat?

Mamillius stătea întins pe burtă, pe o bancă de piatră. Doi soldați îl țineau de picioare. La capătul celălalt, un al treilea trăgea cât putea de coiful înțepenit.

— Rapoartele agentului au fost incomplete, împăratul făcu un semn cu degetul.

— Fanocle.

— Cezar.

— Explică-i o dată pentru totdeauna Moștenitorului Desemnat ce voiai să faci.

— I-am explicat, Cezar. Fără sclavi, fără războaie.

Postumus pufni pe nas.

— Aduceți-l pe sclavul pe care l-am prins. E unul dintre cei care ti-au dat foc la navă.

Doi soldați îl împinseră înainte pe sclav. Era gol-goluț, dar apa de pe el se uscase. Era un bărbat care ar fi putut ucide un leu: bărbos, lat în spate, smead și sălbatic.

Împăratul îl măsură din priviri.

— Ce e?

Un soldat îl apucă de păr, răsucindu-i capul încoace și-ncolo, smulgându-i un rânjet de durere. Aplecându-se, Postumus examina crestăturile din urechea omului. Dădu din cap și soldatul îi dădu drumul.

— De ce ai făcut ce-ai făcut?

Sclavul îi răspunse cu o voce în același timp aspră de atâta urlat și împiedicată de nefolo- sință.

— Sunt vâslaș.

Împăratul ridică din sprâncene.

— De-acum încolo o să poruncesc ca vâslașii să fie legați de vâsle, sau e prea costisitor?

Sclavul încercă să își împreuneze mâinile.

— Cezar, fii milostiv. N-am putut să-l omo- râm.

— Pe Fanocle?

— Are un demon care îl apără. Scândura a ucis un sclav care stătea lângă el. Crabul și-a ratat ținta.

Mamillius ieși la lumina zilei de sub coif cu un țipăt ascuțit. Se repezi la împărat.

— Mamillius, crabul nu era pentru tine. Mamillius se întoarse agitat către sclav.

— Nu pe mine ați încercat să mă omorâți?

— De ce să te omorâm, stăpâne? Dacă ne folosești până ne sleiești de puteri, o faci pentru că e dreptul tău. Ne-ai cumpărat. Dar omul ăsta nu ne folosește deloc. I-am văzut nava mișcându-se fără vâsle sau pânze, şi cu vânt potrivnic. Ce rost mai au atunci vâslașii?

Fanocle scoase o exclamație.

— Nava mea ar fi făcut din voi oameni liberi!

Împăratul privi în jos, gânditor, la sclav.

— Ești mulțumit, acolo, pe bancă?

— Numai zeii știu câte îndurăm.

— Atunci?

Sclavul tăcu o clipă. Când vorbi din nou, cuvintele se înșiruiră mecanic, ca dintr-un puț adânc al trecutului.

— „Mai bine sclavul unui biet negustor, decât stăpân în iad, peste strigoi de oameni.”

— Aha.

Împăratul făcu semn cu capul către soldați.

— Luați-l. Postumus râse neplăcut.

— Iată ce crede un marinar adevărat despre nava ta, grecule.

Împăratul ridică glasul.

— Stații Să auzim și părerea unui soldat adevărat despre mașina de război. Domnule ofițeri

— Lartă-mă, Cezar, dar doamna…

— Ce doamnă?

— N-o lasă să treacă, dacă nu dau ordin. Mamillius exclamă cu glasul frânt:

— Eufrosina!

Ofițerul abandonă poziția de salut.

— Băieți, lăsați-o pe doamna să treacă, hai, repede!

Soldații se traseră la o parte din gura tunelului, iar Eufrosina se îndreptă grăbită, cu umerii aduși, în direcția împăratului și a lui

Fanocle.

— Pe unde-ai umblat, copilă? De ce n-ai rămas cu celelalte? Cheiul e un loc primejdios fără mine!

Dar ea continuă să tacă, iar vălul îi tremura peste buze. Împăratul îi făcu semn să se apropie.

— Stai lângă mine. Acum ești în siguranță. Se întoarse iar către ofițer.

— Domnule ofițer.

— Da, Cezar.

— Pe loc repaus. Postumus, întreabă-l. Postumus îl privi atent, timp de o secundă.

— Căpitane, gândul unei bătălii îți face plăcere?

— În apărarea Părintelui Patriei…

Împăratul dădu din mână.

— Nu ți-a pus nimeni la îndoială loialitatea. Răspunde la întrebare, te rog.

Căpitanul medita.

— Una peste alta, da, Cezar.

— De ce?

— E o schimbare, Cezar. Agitație, avansări, poate ceva prăzi… și așa mai departe.

— N-ai prefera să îți distrugi dușmanii de la distanță?

— Nu înțeleg.

Postumus arătă cu degetul în lături, către Fa- nocle.

— Grecul ăsta alunecos a construit arma de pe chei. Apeși pe un țumburuș și inamicul ia foc.

Căpitanul cugetă adânc.

— Înseamnă că Părintele Patriei nu mai are nevoie de soldați?

Postumus îi aruncă o privire încărcată de sensuri.

— Așa s-ar zice. Dar eu am.

— Dar… dacă inamicul face și el rost de mașinăria cu tunete?

Postumus se uită la Fanocle.

— Armura folosește la ceva?

— La nimic, după părerea mea.

Împăratul îl apucă pe Mamillius de mantia

Stacojie și trase ușurel.

— Îmi închipui că uniformele de felul acesta vor dispărea. Vă veți petrece viața târându-vă pe brânci. Uniforma va avea culoarea noroiu- lui sau a baligii.

Ofițerul se uită în jos la platoșa strălucitoare.

— … Iar metalul se poate vopsi oricând în- tr-o culoare neutră, sau se poate lăsa să se mur- dărească. Ofițerul păli. Glumești, Cezar. __ Ai văzut ce-a făcut nava asta în port.

Ofițerul se trase înapoi. Avea gura deschisă
Și respira precipitat, ca un om aflat în primele
Faze ale unui coșmar. Începu să arunce priviri
În jur, gardurilor vii, băncilor de piatră, solda-
Ților care blocau intrarea în tunel…
Postumus făcu un pas înainte și îl apucă de
Braț.

— Ei, căpitane?

Privirile li se întâlniră. De pe chipul căpitanului dispăru îndoiala. Își împinse bărbia îna-
Inte și mușchii obrajilor i se contractară.

— Vă descurcați cu ceilalți, domnule general?

Postumus dădu din cap.
Pe neașteptate, se iscă vălmășeala. Prin fri-
Za de siluete gesticulând, prin încâlceala de oa-
Meni care încercau să își păstreze echilibrul pe
Marginea bazinului, Fanocle fu văzut zburând
Din pumnul lui Postumus, pe deasupra nufe-
Rilor tăcuți. Apoi ofițerul o rupse la fugă spre
Intrarea în tunel, cu Postumus pe urme. Ofițe-
Rul țipă ceva către soldații care păzeau intra- rea și care se dădură la o parte ca un paravan uman-unu-doi, unu-doi, unu-doi. Postumus și ofițerul dispărură în tunel, iar garda rămase deoparte, în poziție de drepți. Lângă bazin, soldații începeau să se pună pe picioare. Mamillius, care avea întreaga lățime a bazinului între el și gura tunelului, se repezea când într-o parte, când în alta, în timp ce mintea lui zăpăcită încerca să găsească cea mai scurtă cale de a ocoli apa. Doar împăratul rămăsese tăcut și distins, poate ceva mai palid, ceva mai retras acum, când certitudinea prăbușirii și a morții punea stăpânire pe el. Apoi soldații se adunară, iar Fanocle ieși din bazinul prin care Mamillius înainta acum, după ce problema fusese rezolvată. Șovăitori, nevenindu-le să creadă că ofițerul dezertase, se strânseră toți la gura tunelului, împăratul îi urmă la pas. Privi gânditor spre paravanul uman pe care disciplina îl făcuse atât de ineficient. Ridică puțin din umeri pe sub togă și le vorbi blând, ca unor copii.

— Pe loc repaus.

Un val brusc de aer care străbătea tunelul îi împinse la o parte. Aproape în aceeași secundă, pământul tresări și zgomotul îi izbi ca o lovitură de pumn. Împăratul se întoarse spre Mamillius.

— Tunetul?

— Vezuviul?

Pe deasupra fâșiei de pământ care despărțea grădina de port se auziră, unul după altul, un fel de vaier, un chelălăit descendent, un zăngănit metalic în apropiere și șoapta crengilor de tisă. Clipa infinită a șocului pusese în um- bră pericolul imediat, lăsându-i să se uite unii la altii, prostește. Fanocle tremura. Apoi prin tunel se auziră pași grăbiți, alergând, ezitând. Un soldat ieși ca din pușcă — unul dintre oamenii lui Postumus, după roșul și galbenul ținutei.

— Cezar…

— Trage-ți sunetul. Pe urmă raportează.

— E mort…

— Cine e mort și cum s-a întâmplat? Soldatul se clătină, gata să cadă pe spate, apoi își reveni.

— Cum să îți spun, Cezar? Tocmai ne reveneam după… după inspecția de front. Generalul Postumus a ieșit în fugă din tunel. A văzut că o parte a companiei lupta să stingă flăcările și a început să strige, adunându-ne pe cei care rămăseserăm. Unul dintre ofițerii tăi alerga în urma lui. L-am văzut pe ofițer aplecându-se lângă borna VII. Au urmat o străfulgerare, un bubuit de tunet…

— Și o gaură fumegândă în chei. Unde e Postumus?

Soldatul își desfăcu brațele într-un gest de neștiință. Fanocle căzu în genunchi, întinzând o mână ca să apuce marginea togii împăratului. Dar soldatul se uita dincolo de ei, către cel mai apropiat gard viu care despărțea bazinul de terasele grădinii. Văzură cum îi ies ochii din orbite. Scoase un strigăt și o rupse la fugă.

— Vrăjitorie!

Postumus îi urmărea, cu siguranță că îi urmărea de dincolo de gard, căci îi vedeau coiful de bronz, cu panașul roșu cu auriu. Părea să gătească ceva, căci aerul de deasupra coifului tremura, și nu de la căldura verii. Văzură panașul făcându-se cafeniu. Tulpinile de tisă se aplecară, chircindu-se de căldură și căzând la pământ. Coiful se înclină, se răsuci printre crengi și rămase cu interiorul gol către ei.

— Vino încoace, fiule. Soldatul ieși cu greu din ascunziș.

— Părintele Tuturor l-a distrus pe generalul Postumus sub ochii tăi și ai tovarășilor tăi pentru păcatul de a se fi răzvrătit împotriva împăratului. Așa să le spui.

Se întoarse spre Fanocle.

— Du-te și salvează ce mai poți. Ești dator omenirii până peste cap. Mamillius, mergi cu el, căci te fac răspunzător, în tunel ti se va ivi prilejul. Fii la înălțime.

Pașii răsunară în tunel, apoi se stinseră.

— Vino, doamnă.

Se așeză pe una dintre băncile de piatră de pe marginea bazinului.

— Vino în fața mea.

Ea rămase în picioare, pierzând din grația mișcării.

— Dă-l încoace.

O vreme, fata nu spuse nimic, apărată de văluri, împăratul tăcea la rândul său, îngăduind în schimb autorității mâinii întinse să își facă efectul. Apoi ea îi întinse obiectul, punându-i-l în palmă și ridicându-și mâna spre obrazul ascuns, împăratul se uită gânditor la ceea ce ținea în palmă.

— S-ar zice că îți datorez viața. Nu că Postumus n-ar fi fost un stăpânitor mai bun. Doamnă, trebuie să-ți văd chipul.

Ea nu spuse și nu făcu nimic, împăratul o urmări un timp, apoi dădu din cap, ca și cum ar fi comunicat explicit.

— Înțeleg.

Se ridică, ocoli bazinul și rămase privind în josul falezei, la valurile acum vizibile.

— Să lăsăm și această bucățică de istorie să tireacă în uitare.

Și azvârli fluturele de alamă în mare.

4. TRIMISUL

Împăratul și Fanocle ședeau față în față, pe laturile unei mese joase. Masa, podeaua și încăperea erau circulare și înconjurate de coloane care susțineau o cupolă aflată în umbră, în deschizătura de deasupra capetelor lor atârna o constelație, dar încăperea însăși era luminată blând de lumânări așezate în spatele coloanelor — o lumină caldă, bună pentru destindere și digestie. Undeva se auzea sunetul meditativ al unui flaut.

— Crezi că o să meargă?

— De ce nu, Cezar?

— Ce om ciudat. Cântărești atent legile universului, după care emiți o certitudine. Sigur că o să meargă. Trebuie să am răbdare.

Tăcură amândoi o vreme. Vocea eunucului se alătură comentariului intonat de flaut. — Ce făcea Mamillius când l-ai lăsat, Fanocle?

— Dădea ordine peste ordine.

— Excelent.

— Ordinele erau proaste, dar oamenii le respectau.

— Ăsta e secretul. O să fie un împărat lamentabil. Mai bun decât Caligula, dar nu la fel de talentat ca Nero.

— E tare mândru de urma de pe coif. Spune că a constatat că e un om de acțiune.

— S-a terminat cu poezia. Bietul Mamillius.

— Ba nu, Cezar. Zice că acțiunea a scos la iveală poetul din el şi că l-a făcut să creeze un poem desăvârșit în acțiune.

— Sper că nu unul epic.

— O epigramă, Cezar. „Eufrosina e frumoasă, dar proastă."

Împăratul dădu grav din cap.

— În timp ce tu şi cu mine știm că e extrem de inteligentă și spirituală.

Fanocle se săltă puțin pe canapea.

— Cum de știi asta?

Împăratul rostogolea cu degetul o boabă de strugure, înainte și înapoi.

— O să mă însor cu ea, bineînțeles. Nu căsca gura la mine, Fanocle, şi nu te teme că o să pun să fii sugrumat când o să-i văd chipul. La vârsta mea, din păcate, va fi doar o căsătorie de formă. Dar o să îi aducă siguranța, o să-i păzească taina și o să-i dea și un pic de liniște. Are buză de iepure, nu-i așa?

Lui Fanocle i se sui sângele în cap, parcă inundându-i chipul și făcându-i ochii să-i iasă din orbite, împăratul vântură un deget.

— Doar un prost ca Mamillius poate face confuzia între timiditatea ei patologică și modestie, îți spun toate astea în șoaptă, de pe cul- mile unei experiențe îndelungate, sperând că nu mă aude vreo femeie, dar noi, bărbații, am inventat modestia. Mă întreb dacă nu cumva am inventat și castitatea. Nicio femeie frumoasă nu va refuza să își arate chipul atâta vreme, dacă e fără cusur.

— N-am îndrăznit să îți spun.

— Pentru că ai văzut că te țin aici de dragul ei? Sărmanul Mamillius, cu iubirea lui romantică! Perseu și Andromeda. Ce antipatic o să-i devin. Ar fi

trebuit să-mi amintesc de la bun început că împăratul nu se poate bucura de o relație omenească normală.

— Îmi pare rău…

— Și mie, Fanocle, și nu doar pentru mine. Nu te-ai gândit niciodată să îți pui forța extraordinară a intelectului în slujba medicinei?

— Nu, Cezar.

— Să-ți spun eu de ce?

— Ascult.

Vorbele împăratului erau limpezi și blânde, picurând ca niște pietricele în liniștea încăperii.

— Ți-am mai spus că ești prea mândru. Dar ești și egoist. Te afli singur în univers cu legile naturii, iar oamenii nu fac decât să te întrerupă, să te incomodeze. Și eu sunt egoist și singur, dar le îngădui oamenilor o formă în care au dreptul la o oarecare existență independentă. Ah, voi, filosofii din născare! Mă întreb dacă nu cumva sunteți prea mulți. Egoismul vostru devotat și monocord, regeasca voastră preocupare față de unicul lucru care vă interesează, capabilă să șteargă viața de pe fața pământu- lui la fel de ușor cum șterg eu praful de pe boaba asta de strugure. Nările îi fremătau.

— Acum tăcere. Vine păstrăvul.

Dar și în aceasta era tot un ritual: intrarea majordomului și a slujitorilor, alte tipare de mișcare, împăratul își încalcă propria poruncă.

— Mă întreb dacă nu cumva ești prea tânăr. Sau găsești, ca și mine, că, atunci când recitești o carte care pe vremuri ti-a plăcut, jumătate din plăcere este doar evocarea momentelor când ai citit-o pentru prima dată? Vezi cât sunt de egoist, Fanocle? Dacă aș citi poezii pastorale, nu m-aș transporta într-o Arcadie romană, ci m-aș simți din nou copil, pregătindu-mi pasajul pentru lecția de a doua zi.

Fanocle își revenea.

— Sărace roade ale lecturii, Cezar.

— Așa crezi? Sunt sigur că noi, egoiștii, cuprindem întreaga istorie în viețile noastre. Fiecare dintre noi descoperă piramidele. Spațiul, timpul, viața — ceea ce aș putea numi un continuum cvadridimensional… dar vezi ce puțin se potrivește latina filosofiei? Viața e o chestiune personală, cu un unic punct de reper. Alexandru nu a purtat niciun război până când nu l-am descoperit eu, la vârsta de șapte ani. Când eram copil, timpul era doar o clipă; dar am împins, am mirosit, am gustat, am văzut, am auzit și am

strigat punctul ăla sufocant până am clădit din el palate ale istoriei și câmpii întinse ale timpului.

— Iar nu te înțeleg, Cezar.

— Ar trebui, fiindcă îți descriu o experiență cunoscută amândurora. Dar ție îți lipsește privirea interioară — sau s-o numesc egoism? — vezi ce înclinat e un împărat pe care nu-l întrerupi să facă paranteze! —și de aceea nu vezi. Gândește-te, Fanocle! Dacă poți să-mi redai nu plăcerea poftei de mâncare, ci o singură amintire prețioasă! Cum altfel decât prin amplificarea anticipării și a memoriei se deosebește clipa noastră omenească de mișcarea fără minte a ceasului naturii?

Fanocle privi în sus, la constelația care atârna atât de aproape și atât de strălucitor, încât ar fi putut părea adânrită printr-o a treia dimensiune; dar, înainte de-a putea da o replică, își făcură apariția vasele cu mâncăruri. Capacele fură ridicate, eliberând aburii aromați, împăratul închise ochii, își săltă capul și inspiră adânc.

— Da…?

Apoi, cu un accent de emoție profundă:

— Da!

Fanocle mâncă păstrăvul grăbit, căci îi era foame și dorea ca împăratul să îi ofere și șansa de a bea ceva. Dar împăratul era în transă. Buzele i se mișcau, iar chipul îi pălea și i se colora pe rând.

— Prospețime. Straturi de apă sclipitoare şi umbră, și cataracte prăbușindu-se de pe stâncile întunecate de deasupra, îmi amintesc. Stau pe o piatră, mare doar cât trupul meu. Saricile se înalță deasupra mea, râul curge alături și apa e neagră, cu toată lumina soarelui. Doi porumbei conversează muzical și monoton. Partea dreaptă mă doare, tăiată de marginea pietrei, dar stau întins cu fața în jos și mâna dreaptă mi se mișcă încet, ca un melc acvatic pe un bolovan. Ating o clipă miraculoasă în prezent, mângâi… sunt pătimaș, sălbatic de viu… încă o clipă și exaltarea din inima mea va exploda în tulburarea momentului. Dar îmi potolesc ambiția, dorința, pofta… Temperez pasiunea prin voință. Dau din mână ușor, ca o trestie plutitoare. El stă acolo, în umbră, ondulându-se, înotând împotriva curentului. Acum…! Un spasm al celor două trupuri, sentimentul groazei, al violului — face un salt în aer şi mă întind după el cu gheare ca de leu. L-am scos, al meu e…

Împăratul deschise ochii şi privi peste masă, la Fanocle. O lacrimă i se scurse pe obraz, exact deasupra peștelui negustat.

— … primul meu păstrăv.

Luă o cupă, vărsă una sau două picături pe jos, apoi săltă cupa în direcția lui Fanocle.

— În cinstea oalei sub presiune. Cea mai prometeică dintre toate descoperirile.

După o vreme, își stăpâni sentimentele şi râse scurt.

— Mă întreb cum aș putea să te răsplătesc.

— Cezar!

Fanocle înghiți înecându-se.

— Explozibilul…

— Nu pun la socoteală nava cu aburi. E distractivă, dar costisitoare. Trebuie să recunosc că cercetătorul din mine a fost interesat de activitățile ei distructive, dar mi-a ajuns o dată. Nu trebuie să mai construiești vapoare.

— Dar, Cezar…!

— Și-apoi, cum ții direcția fără vânt?

— Pot să inventez un mecanism care să indice în mod constant o singură direcție.

— Chiar te rog, inventează-l. Poate inventezi și o săgeată mișcătoare, care să arate permanent spre Roma.

— Ceva care să indice nordul.

— Dar gata cu vapoarele.

— Am…

Împăratul flutură din mână.

— E dorința noastră imperială, Fanocle.

— Mă plec.

— E primejdioasă.

— Poate că într-o zi, Cezar, când oamenii vor fi liberi pentru că nu se vor mai considera ei înșiși sclavi…

Împăratul clătină din cap.

— Activitatea ta se desfășoară printre elemente perfecte și de aceea, din punct de vedere politic, ești un idealist. Sclavi vor exista întotdeauna, chiar dacă numele lor se va schimba. Ce altceva e sclavia, dacă nu dominația celor puternici asupra celor slabi? Cum îi putem face pe toți egali? Sau ești destul de naiv ca să crezi că toţi se nasc egali?

Brusc, deveni serios.

— Cât despre explozibil, el mi-a asigurat ziua de azi și, deci, pacea imperiului. Dar imperiul a plătit cu viața unui stăpânitor nemilos, care ar fi

ucis cinci oameni și ar fi făcut dreptate la o sută de milioane. Lumea a pierdut din afacerea asta. Nu, Fanocle. Vom așeza fulgerul lui Jupiter la loc în mâna lui imprevizibilă și inevitabilă.

— Dar erau invențiile mele cele mai importante!

Primul păstrăv dispăruse, rece, din farfuria împăratului. Altul își făcu apariția, iar el își cufundă iar chipul în aroma sa.

— Oala sub presiune. Pentru ea am să te răsplătesc.

— În cazul acesta, Cezar, cum ai să mă răsplătești pentru asta?

— Pentru ce?

— A treia invenție. Am păstrat-o de rezervă. Mâna i se îndreptă încet, dramatic, către cingătoare, împăratul îl urmări temător.

— Are vreo legătură cu tunetul?

— Numai cu liniștea.

Împăratul se încruntă. Fanocle ținea în fiecare mână câte o bucată de hârtie și se uita de la una la cealaltă.

— Poezii? Deci ești poet?

— Mamillius le-a scris.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama. Sofocle, Carcides — ce cultură are băiatul ăsta!

— Așa va ajunge celebru. Citește celălalt poem, Cezar, fiindcă e exact la fel. Am inventat o metodă de multiplicare a cărților. Eu îi spun tipar.

— Dar e… tot o oală sub presiune!

— Un bărbat și un copil pot face o mie de copii după o carte într-o singură zi.

Împăratul își ridică ochii de la cele două bucăți de hârtie.

— Am putea împărți o sută de mii de exemplare din Homer!

— Un milion, dacă vrei.

— Niciun poet nu se va mai plânge de lipsa publicului…

— Sau a banilor. Nu va mai trebui să dictăm o ediție unei mâini de scribi, Cezar. Poeții își vor vinde poeziile cu sacul, ca pe legume. Până și slujitorii se vor bucura de minunile teatrului nostru atenian…

Împins de entuziasm, împăratul se îndreptă în scaun.

Câte o bibliotecă publică în fiecare oraș!

— … în fiecare casă.

— Zece mii de exemplare din poemele de dragoste ale lui Catul…

— O sută de mii din operele lui Mamillius…

— Hesiod în fiecare cocioabă…

— Câte un scriitor pe fiecare stradă…

— Cercetări și informații minuțioase pe orice temă imaginabilă…

— Cunoștințe, educație… împăratul se întinse la loc. — Stai. Există oare o cantitate suficientă de geniu pentru toată lumea? Cât de des se naște un Horațiu?

— Zău așa, Cezar, natura e plină de resurse.

— Și dacă ne apucăm toți să scriem cărți?

— De ce nu? Biografii interesante… împăratul privea intens într-un punct din afara lumii sale, undeva în viitor.

— Jurnalul unui guvernator de provincie. Eu am construit Zidul lui Adrian. Viața mea în societate, scrisă de o doamnă de calitate.

— Erudiție, cu alte cuvinte.

— Cincizeci de pagini inserate în catalogul navelor. Inovații metrice ale Mimilor lui Herondas. Sim- bolismul inconștient al primei cărți scrise de Euclid. Prolegomene la cercetarea banalităților reziduale. În ochii împăratului apăru groaza.

— Istoria… Pe urmele lui Tucidide. Am fost bunica lui Nero.

Ridicându-se în șezut, Fanocle bătu încântat din palme.

— Rapoarte, Cezar, faptele esențiale! Groaza creștea.

— … militară, navală, sanitară, eugenică — va trebui să le citesc pe toate! Politică, economică, pastorală, horticultura, personală, impersonală, statistică, medicală…

Împăratul se ridică în picioare, clătinându-se. Ținea mâinile în aer și ochii închiși, iar fața îi era contorsionată.

— Să mai cânte o dată!

Cu măiestrie și fără pasiune.

Împăratul deschise ochii. Se apropie precipitat de o coloană și mângâie piatra concretă, căutind certitudinea. Ridică ochii în tavan, privind constelația de faianță care atârna sclipitoare în sferele de cristal. Se liniști, dar trupul continuă să-i tremure ușor. Se întoarse, uirându-se în partea cealaltă a încăperii, la Fanocle.

— Dar vorbeam despre răsplata care ti se cuvine.

— Sunt la mila Cezarului. Apropiindu-se, împăratul îl privi cu buze tremurânde.

— Cum ți-ar plăcea să fii ambasador?

— Ambițiile mele cele mai mari n-au ajuns niciodată…

Vei avea timp să inventezi instrumentul și plenipotențiar.

*

China. Dud ta

— Vei avea timp să inventezi instrumentul care arată nordul. Poți să iei cu tine explozibi- lul și tiparul. Am să te fac trimis extraordinar și plenipotențiar.

Se opri o clipă.

— Fanocle, prietene, vreau să te duci în China.

Sfârșit

Table of Contents

ZEUL SCORPION
CLONC-CLONC
TRIMISUL EXTRAORDINAR
1. A ZECEA MINUNE
2. TALOS
3. Însuși FULGERUL lui Jupiter
4. TRIMISUL